
El procés d'execució

Pressupòsits de l'execució (subjectius i objectius). L'embargament. L'execució provisional

PID_00266916

Teresa Armenta Deu

Amb la col·laboració de
Susanna Oromí Vall-llovera*

Temps mínim de dedicació recomanat: 9 hores

Teresa Armenta Deu

Catedràtica de Dret Processal de la Universitat de Girona.

Susanna Oromí Vall-Ilovera*

Professora titular de Dret Processal de la Universitat de Girona i professora col·laboradora de Dret de la UOC.

*Ha realitzat el tractament didàctic, resum, activitats, glossari i bibliografia.

La revisió d'aquest recurs d'aprenentatge UOC ha estat coordinada pel professor: Jordi García Albero (2019)

Sisena edició: setembre 2019
© Teresa Armenta Deu, Susanna Oromí Vall-Ilovera
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2019
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Realització editorial: FUOC

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars dels drets.

Índex

Introducció	9
Objectius	11
1. El procés d'execució: consideracions generals	13
1.1. Consideracions generals	13
1.2. Característiques de l'activitat d'execució	14
1.3. Esquema conceptual de l'activitat d'execució (l'execució com a aplicació de sancions)	15
1.4. Diferents qualificatius que s'apliquen a l'execució forçosa	16
1.4.1. Execució dinerària i execució no dinerària	17
1.4.2. Execució pròpia i execució impròpia	17
1.4.3. Execució singular i execució universal	17
2. Pressupòsits del procés d'execució	18
2.1. Pressupòsits processals del procés d'execució: subjectes del procés d'execució	18
2.1.1. El tribunal de l'execució: jurisdicció i competència	18
2.1.2. El Lletat de l'Administració de justícia responsable de l'execució	20
2.1.3. Subjectes del procés d'execució: parts	21
2.1.4. Subjectes del procés d'execució: tercers	24
2.2. Pressupòsits materials del procés d'execució: acció executiva i títol executiu	25
2.2.1. Introducció: l'acció executiva i el títol executiu	25
2.2.2. L'acció executiva	25
2.2.3. El títol executiu	27
3. Execució de sentències estrangeres i títol executiu europeu ..	32
3.1. Execució de sentències estrangeres	32
3.1.1. Règim de reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres del Reglament (UE) núm. 1225/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2012, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil	33
3.1.2. Reglament (UE) núm. 1215/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2012, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil, i la disposició final vint-i-cinquena de la	33

	LEC que es divideix, als nostres efectes, en dos: el reconeixement i l'execució.	
3.1.3.	Llei 29/2015, de 30 de juliol, de cooperació jurídica internacional en matèria civil (LCJI): procediment d'execució 35	35
3.1.4.	Reconeixement d'altres decisions i actes estrangers 36	36
3.2.	Títol executiu europeu per a crèdits no impugnats 37	37
3.2.1.	Pressupòsits 37	37
3.2.2.	Àmbit d'aplicació 37	37
3.2.3.	Expedició del certificat 38	38
3.2.4.	Execució a Espanya d'un TEE 38	38
4.	L'execució provisional 39	39
4.1.	Consideracions generals 39	39
4.2.	Resolucions susceptibles d'execució en primera instància 39	39
4.3.	Sentències expressament excloses de l'execució provisional 39	39
4.4.	Subjectes de l'execució provisional 40	40
4.4.1.	Òrgan jurisdiccional: criteris d'atribució de competència 40	40
4.4.2.	Subjectes legitimats per a instar l'execució provisional 40	40
4.5.	Procediment de l'execució provisional 40	40
4.5.1.	Sol·licitud de l'execució provisional: la instància de part necessària 40	40
4.5.2.	Termini per a sol·licitar l'execució provisional. Resolució i recursos contra aquesta execució 41	41
4.5.3.	Demanda en què se sol·licita l'execució provisional: requisits 41	41
4.5.4.	Resolució sobre la sol·licitud d'execució provisional 42	42
4.6.	L'oposició a l'execució provisional 42	42
4.6.1.	Moment inicial per a oposar-s'hi i forma requerida 42	42
4.6.2.	Causas d'oposició 42	42
4.6.3.	Substanciació de l'oposició 44	44
4.6.4.	Continguts de la decisió sobre l'oposició a l'execució provisional 44	44
4.7.	Revocació o confirmació de la sentència provisionalment executada 45	45
4.7.1.	Confirmació de la resolució de primera instància 45	45
4.7.2.	Revocació de la resolució de primera instància que condemnava a pagar una quantitat de diners 46	46
4.7.3.	Revocació en cas de condemna no dinerària 46	46
4.8.	Execució provisional de sentències dictades en segona instància 47	47
4.8.1.	Subjectes que intervenen en l'execució provisional 47	47
4.8.2.	Procediment 47	47
4.8.3.	L'oposició a l'execució provisional de sentències dictades en segona instància 48	48

5. El procés d'execució. Fase inicial.....	49
5.1. Introducció i formes de resolucions	49
5.2. La demanda executiva	50
5.2.1. Requisits generals de l'escrit de demanda	50
5.2.2. Documents que s'han d'adjuntar a la demanda executiva	50
5.2.3. La demanda executiva en cas de resolució del Lletrat de l'Administració de justícia o de sentència o resolució dictada pel tribunal competent per a conèixer de l'execució	51
5.3. El despatx de l'execució i la seva denegació	52
5.3.1. Denegació del despatx de l'execució	52
5.3.2. Despatx d'execució: resolució, notificació i recursos	52
5.3.3. Decret del Lletrat de l'Administració de justícia	53
5.4. Acumulació d'execucions	54
6. La il·licitud de l'execució i dels actes executius.....	56
7. L'oposició a l'execució.....	57
7.1. Oposició a l'execució per defectes processals	57
7.1.1. Motius	57
7.1.2. Procediment	57
7.2. Oposició a l'execució per motius de fons	58
7.2.1. Motius d'oposició a l'execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació	58
7.2.2. Motius d'oposició a l'execució de títols executius no processals ni arbitrals ni acords de mediació	59
7.2.3. Procediment de l'oposició per motius de fons	60
7.3. Oposició a actes executius concrets	61
7.3.1. Infracció de normes processals	62
7.3.2. Infracció del contingut del títol executiu	62
8. Suspensió de l'execució.....	63
9. L'execució dinerària: liquiditat de la quantia.....	64
9.1. Introducció	64
9.2. Execució dinerària basada en títols dels quals resulta un deute líquid	64
9.2.1. Quantitat de diners determinada expressada en el títol amb lletres, xifres o guarismes comprensibles	65
9.3. Liquidació d'interessos	65
9.3.1. Interessos remuneratoris i interessos moratoris	65
9.3.2. Meritació i càlcul dels interessos	66
9.3.3. Interessos abusius	66
9.4. Execució per saldo d'operacions	67
9.5. Deute en moneda estrangera	68

9.6.	Deute vençut i exigible. Venciment, nous terminis i ampliació de l'execució	68
9.7.	Liquidació de títols il·líquids	69
9.7.1.	Danys i perjudicis	69
9.7.2.	Equivalent dinerari de prestació no pecuniària	70
9.7.3.	Liquidació de fruits i rendes	70
9.7.4.	Rendició de comptes d'una administració	70
10.	El requeriment de pagament. Reaccions del deutor davant aquest requeriment.....	71
10.1.	Requeriment de pagament	71
10.2.	Reaccions del deutor davant el requeriment de pagament	72
11.	L'embargament de béns (I). Objecte de l'embargament. Localització dels béns i selecció dels béns.....	73
11.1.	Introducció	73
11.2.	Objecte de l'embargament	74
11.2.1.	Patrimonialitat	74
11.2.2.	Alineabilitat	75
11.2.3.	Prohibicions de disposar	75
11.2.4.	Inembargabilitat	75
11.3.	Nul·litat de l'embargament de béns inembargables	77
11.4.	Pertinença dels béns a l'executat	77
11.4.1.	Oposició prèvia de l'embargament	77
11.4.2.	La tercera de domini	78
11.4.3.	L'anomenada tercera registral	80
11.5.	Extensió de la responsabilitat als béns futurs	80
11.5.1.	Reintegració en el patrimoni de béns transmesos per l'executat	81
11.6.	Localització dels béns de l'executat	81
11.6.1.	Manifestació de béns de l'executat	82
11.6.2.	Investigació judicial del patrimoni de l'executat	82
11.7.	Selecció dels béns objecte d'embargament	83
11.7.1.	Ordre en els embargaments	83
12.	L'embargament de béns (II). Trava o afecció. Garantia de la trava.....	85
12.1.	Trava o afecció dels béns	85
12.1.1.	Efectes de la trava	86
12.1.2.	La tercera de millor dret	88
12.2.	Garantia de la trava. Fonament: diferents finalitats segons el bé o dret embargat	91
12.2.1.	L'anotació preventiva d'embargament	91
12.2.2.	Dipòsit judicial	93
12.2.3.	Ordre de retenció	95
12.2.4.	Administració judicial	96

13. Reembargament i embargament de sobrant.....	97
13.1. El reembargament	97
13.2. L'embargament de sobrant	97
14. Modificació de l'embargament.....	99
14.1. Millora de l'embargament	99
14.2. Reducció de l'embargament	99
14.3. Modificació de l'embargament	99
15. Alçament de l'embargament.....	101
Resum.....	102
Activitats.....	105
Exercicis d'autoavaluació.....	106
Solucionari.....	108
Abreviatures.....	110
Glossari.....	111
Bibliografia.....	113

Introducció

El procés civil de declaració compleix la seva missió quan es dicta una sentència ferma sobre el fons de la qüestió litigiosa, que resol la controvèrsia amb força de cosa jutjada. Tanmateix, la simple existència d'una sentència ferma pot no ser suficient per a atorgar la tutela sol·licitada per l'actor; llevat que el condemnat voluntàriament es presti a complir-la. Davant la falta de compliment voluntari del condemnat i per a aconseguir l'adaptació de la realitat al que s'ha manat en la sentència, els òrgans jurisdiccionals han de desplegar tota una sèrie d'activitats, i, si cal, han d'utilitzar la coacció estatal. Aquestes activitats configuren el **procés d'execució**, que requereix el compliment d'uns pressupostos processals, com competència del tribunal i capacitat i legitimació de les parts; i d'uns pressupostos materials: acció executiva i títol executiu.

És més, no solament les sentències o resolucions judicials serveixen per a obrir un procés d'execució. Hi ha altres títols executius que tenen la mateixa virtualitat pràctica per a desencadenar les activitats executives. Entre aquests destaquen els títols executius extrajudicials, com ara la primera còpia d'una escriptura pública. És més, entre els títols executius judicials no només existeixen les sentències fermes de condemna, sinó altres resolucions, com ara els laudes arbitrals fermes o els acords de mediació elevats a escriptura pública.

Pel que fa al procés d'execució, cal tenir en compte la distinció primordial que hi ha entre:

- 1) **L'execució de condemnes dineràries**, és a dir, les que condemnen al pagament d'una quantitat de diners.
- 2) **L'execució de condemnes no dineràries**, és a dir, aquelles en què s'ordena al condemnat que faci alguna cosa, o que no la faci, o que lliuri alguna cosa diferent d'una quantitat de diners.

Aquest mòdul didàctic es dedica a l'estudi dels **requisits i actuacions comunes a qualsevol execució**, sigui dinerària o no dinerària, i a l'examen d'una part de les activitats que els òrgans jurisdiccionals duen a terme per a aconseguir el compliment efectiu d'una condemna dinerària; concretament, l'**embargament de béns**. Tot el que està relacionat amb la realització forçosa de condemnes dineràries i l'execució de condemnes no dineràries és objecte d'estudi en el pròxim mòdul didàctic.

En termes generals, l'estudi se centrarà en les qüestions següents:

- 1) Els **pressupòsits** processals i materials de l'activitat executiva.

- 2) El **reconeixement i execució** de resolucions judicials estrangeres.
- 3) L'**execució provisional**, excepció important a la necessitat que la sentència de condemna sigui ferma per poder iniciar un procés d'execució, ja que es consideren provisionalment executables totes les sentències de condemna dictades en primera instància, excepte les expressament excloses per la LEC.
- 4) La **demanda executiva i el despatx de l'execució**, fase inicial del procés d'execució.
- 5) L'**incident de l'oposició** a l'execució, que se substancia dins del mateix procés d'execució i només es pot fonamentar en motius taxats, que són diferents segons que el títol sigui judicial o extrajudicial, i que cal diferenciar motius per defectes processals i motius de fons.
- 6) Els **actes d'impugnació de resolucions i actuacions executives concretes**, que no s'han de confondre amb l'oposició a l'execució.
- 7) La **suspensió** del procés d'execució.
- 8) **Quan es tracti d'una execució dinerària**: les diferents operacions per a obtenir una quantitat **líquida**.
- 9) El requeriment de pagament al deutor.
- 10) L'**objecte de l'embargament** i l'extensió als béns futurs.
- 11) La **terceria de domini i la terciaria de millor dret**.
- 12) La **localització** dels béns de l'executat.
- 13) La **trava o afecció de béns**.
- 14) Les **garanties de la trava**.
- 15) El **reembargament i l'embargament del sobrant**.
- 16) **Modificació de l'embargament i els casos en què és procedent el seu alçament**.

Objectius

Els objectius que s'han d'assolir són molt variats, però en especial es persegueixen els següents:

1. Entendre el significat i la funció del procés d'execució com a instrument per a la realització pràctica dels drets i com a contingut fonamental del dret a la tutela judicial efectiva.
2. Distingir entre acció executiva i títol executiu com a pressupòsits materials del procés d'execució i conèixer els efectes de la presència o absència de tots dos pressupòsits sobre el procés d'execució.
3. Saber quan una persona té la condició de part en el procés d'execució i quan és merament tercer, a l'efecte de conèixer quines vies són adequades per a protegir els drets dels tercers en cas que es vegin afectats per l'execució pendent.
4. Comprendre el significat i funcionament de l'execució provisional i ser conscients de les conseqüències que pot comportar la revocació de la sentència provisionalment executada.
5. Estudiar els casos, les normes i les condicions en què els jutges espanyols poden homologar les resolucions estrangeres, perquè puguin produir efectes en el territori espanyol.
6. Saber com s'inicia un procés d'execució i entendre la diferència entre el despatx de l'execució que fa el jutge i el Decret que dicta el LAJ.
7. Conèixer els diferents motius d'oposició a l'execució forçosa i la substanciació de l'incident d'oposició dins del procés d'execució. Diferenciar-lo de la impugnació d'actes executius concrets.
8. Comprendre tot l'àmbit de l'execució dinerària i saber distingir les seves diverses etapes: la liquidació de la quantitat concreta de diners que seran objecte d'execució, l'embargament de béns i la realització forçosa.
9. Determinar en quins casos els béns que formen part del patrimoni del deutor es poden veure afectats per un embargament (i la seva venda posterior en subhasta pública), i quins són els mitjans de reacció en cas d'infracció d'aquestes normes.

- 10.** Entendre el concepte d'embargament com a afecció d'un bé concret al procés d'execució i saber distingir-ne les fases: la localització, la selecció i la trava o afecció.
- 11.** Conèixer la funció de la tercera de domini, com a instrument per a la tutela dels drets d'un tercer que afirma ser propietari del bé embargat com a pertanyent a l'executat i que no l'ha adquirit d'aquest una vegada decretat l'embargament.
- 12.** Comprendre la tercera de millor dret, com a mitjà processal que interposa qui acrediti tenir un dret que el seu crèdit sigui satisfet amb preferència al de l'executant.
- 13.** Estudiar les diverses mesures per mitjà de les quals s'intenta garantir l'efectivitat de l'embargament, és a dir, les anotacions preventives, els dipòsits, l'ordre de retenció i l'administració judicial.
- 14.** Saber quan és possible un reembargament i quin destí es pot donar al sobrant d'una execució.
- 15.** Entendre que si canvien les circumstàncies que van fonamentar l'embargament d'un bé, es pot produir la seva modificació per mitjà de la seva millora o reducció, passant per altres modificacions com la substitució d'un bé per un altre, fins a arribar al seu possible alçament.

1. El procés d'execució: consideracions generals

En el present apartat ens centrarem en el procés d'execució.

1.1. Consideracions generals

L'exercici de la funció jurisdiccional no es limita a declarar el dret pronunciant una resolució de condemna, merament declarativa o constitutiva. Una verda-dera efectivitat del dret exigeix, de vegades, una activitat coactiva posterior per a donar un compliment adequat al que disposi la sentència. En definitiva, es tracta de l'exercici de la potestat comprès en l'expressió de l'article 117.3 CE "jutjar i *fer executar* el que s'ha jutjat".

Així, en un esquema conceptual bàsic, la tasca constitucional declararia el dret en primer lloc (procés de declaració), i posteriorment l'executaria (procés d'execució). Aquest *iter*, no obstant això, presenta diverses excepcions:

- 1) ni totes les sentències que posen fi a un procés declaratiu obren posteriorment un procés d'execució;
- 2) ni la sentència de condemna constitueix l'únic títol executiu que pot iniciar un procés d'aquesta classe.

1) En el primer sentit, només la sentència de condemna constitueix títol executiu; de fet, el títol executiu per antonomàsia. Si la sentència que posa fi al procés de declaració absol no s'ha d'executar res; i si la sentència es limita a declarar l'existència o inexistència d'una determinada relació jurídica (sentència merodeclarativa) o a crear, modificar o extingir una situació jurídica (sentència constitutiva) la tutela sol·licitada s'assolirà amb la mateixa resolució, sense necessitat d'una activitat d'execució posterior. En tot cas, si es necessita alguna actuació, com inscriure en el Registre la nova situació, constitueix el que es denomina *execució impròpia*.

2) Quant al segon matís¹ n'hi ha prou amb la lectura de l'article 517.2 LEC, en què s'esmenten uns altres vuit supòsits de títols que comporten execució. En virtut d'aquests es pot fer execució sense declaració, és a dir, supòsits en què amb caràcter previ a l'activitat executiva no hi ha hagut fase de declaració i tanmateix l'ordenament atorga directament força executiva.

⁽¹⁾La sentència de condemna no és l'únic títol executiu.

Exemples:

- el que acordin les parts en determinades condicions (art. 517.2, 4t. a 7è. LEC);
- El que hagi establert el jutge sense que s'hagi desenvolupat un procés (art. 517.2.3r. LEC, aprovació de la transacció), o

- les declaracions no jurisdiccionals (art. 517.2.2n. LEC, laude arbitral).

Malgrat tot, com es veurà després, l'equiparació no és total: hi ha matisos en els casos d'acció executiva basada en títols no judicials ni arbitrals (art. 520 LEC).

1.2. Característiques de l'activitat d'execució

L'activitat d'execució, com a part de la tasca que preveu l'esmentat article 117.3 CE, és jurisdiccional. I dins d'aquesta última escau l'exercici de la potestat coactiva o coercitiva. Precedit o no d'activitat declarativa, el procés d'execució és plenament jurisdiccional, és a dir, ha de respectar els drets i principis d'aquest ordre.

La reforma de 2009 (Llei 13/2009 de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per la implantació de la Nova Oficina Judicial) s'aparta d'aquesta configuració en entendre que "fer executar el jutjat" no inclou totes les potestats materials per a dur a terme el que ordena en el títol executiu, ni comprèn les facultats de direcció i control de l'execució fins a finalitzar aquesta. No és aquest el lloc adequat per a estendre's en més comentaris, però tampoc no es pot passar per alt que l'exclusivament jurisdiccional no comprèn únicament la facultat de despatxar l'execució sinó que també engloba el poder d'ordenar que es duguin a terme les restants mesures executives concretes. Mesures concretes que podrien ser objecte d'una delegació específica pel jutge per a la seva realització efectiva pel personal col·laborador, però excloent una atribució directa *ex lege*.

A partir d'aquesta realitat, s'ha de contemplar amb la necessària prevenció la primera de les dues **notes característiques**:

1) Verdadera activitat jurisdiccional

En aquest punt, destaca una doble consideració. En primer terme, que l'execució no és una mera prolongació de la fase declarativa, si és que aquesta s'ha produït, sinó que comprèn l'exercici d'una sèrie de drets, processals i materials, independents dels que es van tractar en el seu cas en el procés de declaració. D'aquí l'existència d'una verdadera "acció executiva" i la necessitat de propiciar la contradicció entorn del dret que sustenta aquesta al si del mateix procés d'execució.

Aquesta consideració abunda en el breu comentari a la modificació de la Llei 13/2009, de reforma de la legislació processal. La facultat d'ordenar que es practiqui l'embargament, determinant els límits subjectius i quantitatius, la facultat d'ordenar que s'obri la fase de constrenyiment i d'altres són activitats jurisdiccionals, consubstancials a "fer executar el jutjat" i que no poden assumir funcionaris tècnics mancats de jurisdicció. Dit d'una altra manera, l'execució com a activitat jurisdiccional i exercici de la potestat jurisdiccional

Consulta recomanada

Per a més consideracions es pot veure la declaració subscrita per cent vint juristes publicada en *l'Economist & Jurist* (març de 2009, núm. 128, pàg. 42 a 46).

no es limita a despatxar l'execució i resoldre les controvèrsies que sorgeixin al llarg del procés d'execució (articles 545.1, 545.4, 551.1, 551.3, 570, tots de la LEC, entre altres que s'estudiaran més endavant).

2) Substitució i intromissió

La substitució significa que l'òrgan jurisdiccional suplanta la voluntat i la conducta de l'executat, entremetent-se en el seu patrimoni o fent la conducta que aquest hauria d'haver dut a terme si hagués volgut complir voluntàriament.

D'aquesta nota es deriven una sèrie de conseqüències:

- a) El tribunal no pot anar més enllà del que pugui fer el mateix executat.
- b) L'executat pot posar fi a l'execució, i fer ell mateix la conducta (pagar, per exemple, en el supòsit de l'art. 583 LEC).
- c) Són possibles pactes a determinats efectes, sense que això signifiqui la configuració d'un procés d'execució convencional.
- d) Les costes ocasionades són sempre a càrrec de l'executat, sense necessitat d'imposició prèvia, excepte en supòsits previstos expressament per la LEC (per exemple, art. 539 LEC).

1.3. Esquema conceptual de l'activitat d'execució (l'execució com a aplicació de sancions)

D'acord amb el que descriu Carreras en la seva obra *El embargo*, l'execució forçosa respon a la concatenació dels fets següents:

- 1) Als subjectes jurídics se li presenten "deures jurídics".
- 2) Tota infracció d'un deure jurídic genera "responsabilitat" en l'infractor i lesió injusta en altres subjectes jurídics.
- 3) Quan els deures jurídics consten en títols executius, la responsabilitat comporta la subjecció immediata de l'infractor a un obrar aliè específic (el que du a terme l'òrgan jurisdiccional). Aquesta activitat ha de procurar reparar la lesió injusta, a sol·licitud de qui l'hagi patit o tingui la legitimació necessària.

En aquest sentit, s'ha d'interpretar la veu *sanció* com una resposta jurídica prevista davant l'incompliment del deure jurídic, utilitzant com a mètode l'exacció de responsabilitat. Aquest concepte de sanció, però, no equival al que s'utilitza en el marc del dret penal i del dret administratiu, amb principis i requisits propis.

Les sancions civils, en l'accepció assenyalada, busquen l'equivalència, millor com més perfecta, entre el bé o béns jurídics lesionats per l'incompliment o la infracció d'obligacions i deures. Aquestes es divideixen en *sancions genèriques*, quan el jutge actua sobre el "gènere"² o per a obtenir diners, i *sancions específiques*, que es refereixen a les que impliquen actuar sobre els mateixos elements que hauria utilitzat el subjecte passiu de l'execució si l'hagués volgut evitar.

⁽²⁾Generalment, diners.

El sistema de sancions que resulta, segons el deure existent i no complert voluntàriament, és el següent:

- 1) De "lliurament de diners": sanció genèrica (art. 572 i seg. LEC).
- 2) De "lliurament d'un bé moble determinat": sanció específica (art. 701 LEC).
- 3) De "lliurament de coses genèriques o indeterminades": sanció específica, si es pot fer la posada en possessió d'aquestes coses, o, fora d'aquests supòsits, sanció genèrica mitjançant l'exacció del cost de l'adquisició (art. 702 LEC).
- 4) De "lliurament d'un bé moble": sanció específica (art. 703 i concordants LEC).
- 5) De "fer fungible", és a dir, no personalíssim: es pot interposar una sanció genèrica que equival al cost de l'import del rescabament de danys i perjudicis segons els diversos casos possibles (art. 706 i 707 LEC).
- 6) De "fer infungible", és a dir, personalíssim: es pot interposar una sanció genèrica coercitiva i instrumental de l'execució requerida³ i sanció genèrica directa o en un moment posterior a les multes (art. 709 LEC). Si es tracta de l'imperatiu d'"emetre declaracions de voluntat", sanció genèrica o específica en els termes que prescriu l'article 708 LEC.

⁽³⁾Multes periòdiques per retard.

1.4. Diferents qualificatius que s'apliquen a l'execució forçosa

Entre d'altres de menys rellevància, destaquen pels seus efectes explicatius tres apartats: execució dinerària i execució no dinerària; execució pròpia i execució impròpia, i finalment, execució singular i execució universal.

1.4.1. Execució dinerària i execució no dinerària

Es parla d'**execució dinerària** quan es pretén obtenir de l'executat quantitats de diners que reparin la lesió injusta que s'ha sofert. Aquestes quantitats han de figurar en la sentència de condemna o en el títol executiu corresponent, o suposar l'equivalent econòmic del fer que no es fa o que realitza una altra persona, més l'import de la indemnització pels danys i perjudicis ocasionats.

L'**execució no dinerària**, per la seva part, aplica sancions específiques⁴.

⁽⁴⁾Posar en possessió, considerar emesa una declaració de voluntat, etc.

1.4.2. Execució pròpia i execució impròpia

L'**execució pròpia** és la que deriva del compliment d'una condemna de la classe que sigui: lliurament de quantitat, fer, no fer, lliurar cosa certa...

L'**execució impròpia** és la que no implica una activitat coactiva ni una intromissió patrimonial de l'òrgan jurisdiccional, comporta determinades actuacions amb vista a la plena efectivitat, com la inscripció en el Registre de la sentència en què es declara la nul·litat d'un matrimoni o la reintegració de la capacitat, per exemple. Com ja s'ha assenyalat, s'hi dediquen els articles 521 i 522 LEC.

1.4.3. Execució singular i execució universal

L'**execució singular** és la que es projecta sobre determinats (singulars) béns de l'executat, mentre que l'**execució universal** és la que es projecta sobre la totalitat d'un patrimoni.

L'**execució universal** es refereix a la que afecta el total del patrimoni del subjecte o dels subjectes sotmesos a l'execució. En aquesta execució no es requereix un títol executiu com a pressupòsit per a iniciar l'execució; afecta el patrimoni sencer del deutor, se'n limiten les facultats i regeix el principi de comunitat de pèrdues. Es tracta del procediment concursal que regula la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, i dels processos sobre divisió judicial de patrimonis (títol II, llibre IV LEC).

2. Pressupòsits del procés d'execució

A semblança del que passa en el procés de declaració, el dret dels ciutadans perquè els òrgans judicials facin els actes necessaris per veure's reintegrats efectivament en el seu dret se sotmet a la concurrència de diversos pressupòsits: processals i materials.

Els **pressupòsits processals** incumbeixen l'òrgan jurisdiccional, la seva jurisdicció i competència; les parts (capacitat i postulació) i els actes processals establerts.

Els **pressupòsits materials**, és a dir, les condicions requerides per a l'efectivitat de l'execució, són dos: l'acció executiva i el títol executiu.

2.1. Pressupòsits processals del procés d'execució: subjectes del procés d'execució

Tot seguit, aprofundirem en els pressupòsits processals del procés d'execució.

2.1.1. El tribunal de l'execució: jurisdicció i competència

A partir de l'execució com una de les funcions atribuïdes als jutjats i tribunals espanyols en l'article 117.3 CE, l'article 545 i següents de la LEC puntualitza els temes concrets que apliquen a aquest procés els criteris generals exposats a *Dret processal I* quant a la jurisdicció i la competència.

En el marc de la **jurisdicció internacional** s'han d'integrar les normes relatives al reconeixement i l'execució de resolucions estrangeres, que seran objecte d'un tractament detallat en l'apartat corresponent d'aquest mòdul.

Quant a la **jurisdicció per raó de la matèria**, la distribució s'efectua atribuint l'execució als tribunals del propi ordre amb l'única excepció de la "interlocutòria de quantia màxima" que, tot i ser dictada per un tribunal de l'ordre jurisdiccional penal, l'executen els tribunals civils.

Cenyint-se a la **competència**, l'article 545 LEC estableix diferents criteris, segons que el títol executiu en què es fonamenti la pretensió d'execució sigui judicial o extrajudicial:

1) Execució de resolucions judicials i transaccions i acords judicials homologats o aprovats

S'atribueix competència al tribunal que va conèixer de l'assumpte en primera instància o al que va homologar o aprovar la transacció o l'acord (article 545.1 LEC). Com a regla de competència funcional que és, exclou l'aplicació de qualsevol altra regla de competència objectiva o territorial.

2) Execució de laudes arbitrals i d'acords de mediació

La competència objectiva correspon als jutjats de primera instància i la territorial al del lloc en què s'hagi dictat el laude, sempre que aquest s'hagi dictat a Espanya (art. 545.2 LEC i 53 LA). En cas de diversos jutjats de la mateixa classe, el repartiment ha de determinar el que sigui competent. Els acords de mediació es regeixen pel que disposa l'article 26.2 de la Llei de mediació (Llei 5/2012).

3) Execució basada en títols extrajudicials

El criteri general de competència objectiva assenyala els jutjats de primera instància.

La competència territorial es deixa a l'opció de l'executant entre els furs següents:

- a) El domicili i altres furs generals de l'executat, d'acord amb els articles 50 i 51 LEC.
- b) El del lloc del compliment de l'obligació, segons el títol.
- c) Qualsevol lloc en què es trobin béns de l'executat que puguin ser embargats.
- d) Si hi ha diversos executats, el jutjat que correspongui al fur general de qualsevol d'aquests o el del lloc en què es trobin béns embargables de qualsevol dels executats.

S'exclou l'aplicació de la submissió expressa o tàcita.

L'aplicació d'aquestes regles generals s'exceptuen quan l'execució recau sobre béns especialment hipotecats o pignorat, i la competència s'ha de determinar d'acord amb el que preveu l'article 684 LEC.

4) Tractament processal de la competència

Són aplicables els diversos tipus de regles que regulen els diferents tractaments segons que es tracti de competència objectiva, territorial o funcional. No obstant això, s'han de ressenyar les *especialitats* següents:

a) Examen d'ofici de la competència territorial

D'acord amb el mateix article 546.1 LEC, abans de despatxar execució, el tribunal ha d'examinar d'ofici la seva competència territorial. Si, a partir del títol executiu i altres documents que acompanyen la demanda, entén que no hi ha competència territorial, ha de dictar una interlocutòria amb un doble contingut. D'una banda, abstenir-se de despatxar execució, i de l'altra, indicar al demandant el tribunal davant el qual ha de presentar la demanda.

Aquesta interlocutòria presenta la peculiaritat que és pot recórrer en apel·lació, directa o amb reposició facultativa prèvia, i se substancia només amb l'executant (art. 546.1.i.f i 552.2 LEC).

b) Declinatòria

S'ha d'interposar durant els cinc dies següents a aquell en què rebí la notificació del procés d'execució i la seva tramitació ha de seguir el que estableixen els articles 65 i seg. de la LEC.

2.1.2. El Lletrat de l'Administració de justícia responsable de l'execució

D'acord amb l'exposició de motius de la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a implantar l'oficina judicial (art. 456.3.a LOPJ), el Lletrat de l'Administració de justícia (LAJ) pot assumir les competències d'execució que li atribueixin les lleis processals excepte les reservades jutges i magistrats. Com a desplegament d'aquest precepte (assenyala l'exposició de motius) s'encomana al LAJ la responsabilitat de l'execució, excloent quatre competències:

- la interlocutòria que conté l'ordre general d'execució i despatx d'aquesta⁵,
- la interlocutòria que decideix l'oposició a l'execució⁶,
- la interlocutòria que resol la tercera de domini⁷,
- les altres resolucions que s'assenyalin en la llei⁸.

⁽⁵⁾Art. 545.5.1 LEC.

⁽⁶⁾Art. 545.5.2 LEC.

⁽⁷⁾Art. 545.5.3 LEC.

⁽⁸⁾Art. 545.5.4 LEC.

Així, s'atribueix al LAJ la gran majoria de les resolucions del procés d'execució:

- determinar els béns de l'executat als quals s'estendrà el despatx de l'execució (art. 545.5.6 LEC)
- acabar el procés d'execució (art. 570 LEC),
- decretar l'embargament (art. 587.1 LEC),

- ordenar la investigació del patrimoni de l'executat (art. 590 LEC),
- resoldre sobre la millora, reducció i modificació de l'embargament (art. 612 LEC) o adoptar les mesures de garantia de la trava (art. 621, 622, 626, tots de la LEC, entre d'altres).

2.1.3. Subjectes del procés d'execució: parts

Són part en el procés d'execució la persona o les persones que demanen i obtenen el despatx de l'execució i la persona o les persones davant les quals es despatxa aquesta execució (art. 538.1 LEC).

La interlocutòria que despatxa l'execució és el punt de referència jurídic per a establir els que tenen aquesta condició.

De fet, el mateix article 538 LEC estableix que, al marge dels casos de successió (art. 540 LEC), béns de societat de guanys (art. 541 LEC), deutor solidari (542 LEC) i associacions o entitats temporals (art. 543 LEC), només es pot despatxar l'execució davant: 1) qui aparegui com a deutor en el mateix títol; 2) qui, sense figurar en el títol, respongui personalment del deute per disposició o fiançament, acreditat mitjançant un document públic, i 3) qui, sense aparèixer en el títol, resulti ser propietari dels béns especialment afectes al pagament del deute.

La llei permet utilitzar els mitjans de defensa de l'executat a les persones davant les quals no s'hagi despatxat l'execució, però als béns de les quals s'estengui l'execució perquè entén que estan afectades pel compliment de l'obligació per a la qual es procedeixi (art. 538.3 LEC).

Capacitat per a ser part, capacitat processal i postulació

Aquí, com en el procés declaratiu, la capacitat per a ser part és el correlatiu de la capacitat jurídica, és a dir, l'aptitud per a ser titular dels drets, càrregues i obligacions que es deriven de la realitat jurídica que és el procés. Mentre que la capacitat processal consisteix en l'aptitud per a dur a terme vàlidament els actes processals, és a dir, comparèixer en el judici, en termes de l'article 7 LEC. Cap d'aquests conceptes no presenta especialitats en l'àmbit del procés d'execució.

Només en tractar de la defensa i representació tècnica, l'article 539 LEC assenyala la necessitat de comparèixer assistit d'un advocat i de procurador, amb tres úniques excepcions: a) tractar-se de l'execució de resolucions de processos que ja no van necessitar en la fase declarativa la intervenció d'aquests professionals (art. 23 i 31 LEC), b) derivar d'un procés monitori en què no hi ha hagut

oposició, si la quantitat per la qual es despatxa l'execució no sigui superior als 2.000 euros; i c) derivar d'un acord de mediació o un laude arbitral sempre que la quantitat per la qual es despatxi l'execució no sigui superior a 2.000 euros.

Tractament processal de la capacitat i compareixença en judici

Presenta les úniques peculiaritats provinents de la configuració procedimental del procés d'execució, diferent del de declaració.

En aquest sentit:

- 1) El control d'ofici dels defectes processals es du a terme en despatxar l'execució.
- 2) Les excepcions processals que fan referència a la personalitat s'articulen com a motius d'oposició (art. 559.1.1r. i 2n., i 3r. LEC).

La denúncia de l'executant d'aquests defectes s'ha de fer mitjançant el recurs contra la resolució en què es consideri personat l'executat.

Legitimació

L'òrgan judicial, abans de despatxar l'execució, ha de comprovar la legitimació de qui presenta la demanda executiva i d'aquell davant el qual es demana l'inici de les actuacions executives. Si bé aquesta condició es predica en termes generals dels que apareixen en el títol que acompanya la demanda com a creditor i obligat, no hi falten excepcions rellevants.

Com a regla, està **legitimats activament** per a demanar i obtenir el despatx de l'execució qui aparegui com a creditor en el títol executiu (art. 538.2 LEC).

Només es pot esmentar, en aquest punt, l'especialitat derivada de l'execució de sentències de condemna de consumidors i usuaris sense determinació individual, supòsit en què s'ha d'acudir al que disposa l'article 519 LEC (en relació amb l'art. 11 i el 221 LEC).

Aquesta regla general presenta algun matís o precisió. La legitimació dels que apareixen en el títol s'estén als successors dels que hi apareixen, sempre que s'acrediti degudament de conformitat amb el que prescriu l'article 540 LEC.

Resulta **legitimats passivament** qui aparegui com a deutor en el títol (art. 538.2.1r LEC). A més i per disposició expressa d'aquest mateix precepte:

- 1) Els que responguin personalment del deute per disposició legal o en virtut de finançament acreditat mitjançant un document públic.

2) Els que siguin propietaris de béns especialment afectes al pagament del deute en la virtut dels quals es procedeix, sempre que aquesta afecció derivi de la llei o s'acrediti mitjançant un document fefaent⁹.

⁹Així, el bé hipotecat i transmès a un tercer adquirent.

L'òrgan jurisdiccional té el deure de comprovar la legitimació passiva.

Al costat d'aquests casos, la LEC fa expressa referència a determinats supòsits en què es planteja la possible extensió de la responsabilitat, en quatre casos diferents (art. 541, 543 i 544):

- 1) l'execució de béns de guanys (article 541 LEC),
- 2) l'execució davant associacions o entitats temporals (article 543 LEC),
- 3) l'execució davant entitats sense personalitat jurídica (article 544 LEC),

4) en el supòsit de solidaritat, s'ha de distingir:

a) Si es tracta d'un títol judicial o assimilat, el principi general és la no-extensió de la responsabilitat davant els deutors solidaris que no han estat part en el procés.

b) Si es tracta de títols executius extrajudicials, es pot despatxar l'execució davant el deutor solidari, si hi figura o consta en un altre document i aquest comporta l'execució.

L'execució es despatxa per l'import del deute més interessos i costes. Es poden embargar béns de tots els deutors solidaris davant els quals s'hagi despatxat l'execució fins que el conjunt del que s'hagi embargat cobreixi l'import pel qual se segueixi el procés (art. 542 LEC).

Pluralitat d'executants o executats

Es produeix aquesta situació quan en la posició executant o executada hi ha una pluralitat de subjectes, tant si prové d'un procés en què figuraven de tal manera, com si així resulta d'un títol extrajudicial.

Pluralitat d'executants

El supòsit més senzill és que els diversos creditors figurin en el mateix títol i a raó d'un mateix deute, i actuïn mitjançant una única representació processal.

La pluralitat d'executants pot provenir, a més, de l'acumulació d'execucions o de l'entrada d'un tercerista de millor dret.

L'*acumulació d'execucions* s'estableix en l'article 555 LEC. Quan se segueixen diversos processos d'execució davant el mateix executat, la sol·licita algun dels executants i el Lletat de l'Administració de justícia la considera més convenient per a la satisfacció de tots els creditors. La seva tramitació ha de seguir el que prescriuen els articles 74 i seg. LEC. Per la seva part, la *terceria de millor dret* permet l'entrada en el procés d'execució d'un tercer amb interès contraposat a l'executant davant el qual pretén cobrar prèviament.

Pluralitat d'executats

Pot tenir lloc originàriament, des del despatx de l'execució davant diversos subjectes passivament legitimats, per diverses causes: com ara que els condemnats siguin diversos o ser propietari de béns especialment afectes al pagament del deute (art. 538.2.3r. LEC). O tenir caràcter successiu, si el nou executat s'incorpora posteriorment a l'execució, a títol de tercer posseïdor (art. 662 LEC).

2.1.4. Subjectes del procés d'execució: tercers

Terçer és qui no és part en un determinat procés. Això no obstant, aquest subjecte es troba en una situació tal que l'ordenament jurídic valora digna de protecció, de manera que articula mecanismes perquè el dret o els interessos d'aquests subjectes no es vegin perjudicats pel procés d'execució.

Les situacions es poden classificar atenent si l'activitat executiva col·loca el tercer en una posició activa o passiva:

1) El tercer ha de defensar la seva posició activa quan l'execució pot afectar el seu dret de crèdit davant l'executat.

Si el crèdit que té és preferent, el sistema de subsistència de càrregues anteriors o preferents el protegeix. Si la preferència és genèrica, el tercer ha d'acudir a la *terceria de millor dret*. I si, finalment, no es tracta d'un crèdit preferent, pot sorgir la necessitat de notificar la resolució al tercer perquè aquest intervingui en l'apreuament i subhasta del bé (art. 659 LEC).

2) El tercer s'ha de defensar davant de la posició passiva en què el situa l'execució quan aquesta es dirigeix davant béns que són de la seva propietat. Aquesta situació es pot haver produït de manera lícita o il·lícita.

a) Si el jutge dirigeix l'execució davant un bé del tercer perquè creu que és afecte al compliment de l'obligació, el tercer se situa en el cas que preveu l'article 538.3 LEC.

En general, es tracta de tercers propietaris de béns afectes a l'execució (per exemple quan el creditor pretengui que l'execució es dirigeixi contra un bé hipotecat i sàpiga que aquest bé pertany a un subjecte diferent del deutor, però que va ser comprat coneixent la hipoteca –el gravamen– o el que és el mateix, que el bé respon del deute). En aquest supòsit, l'article 538.3 LEC permet al comprador personar-se en l'execució per iniciativa pròpia i utilitzar els mitjans de defensa de l'executat, però no pot interposar una tercera.

b) Una qüestió diferent és la del jutge que embarga béns del tercer per error relatiu a la titularitat, per una falsa aparença que el bé pertany a l'executat. En aquest cas, s'ha d'acudir a la tercera de domini, llevat que es tracti d'un immoble inscrit en el Registre a nom del tercer, cas en què n'hi ha prou amb la constància judicial d'aquest fet (art. 658 LEC).

2.2. Pressupòsits materials del procés d'execució: acció executiva i títol executiu

A continuació, incidirem en els pressupòsits materials del procés d'execució.

2.2.1. Introducció: l'acció executiva i el títol executiu

La completa satisfacció del dret a la tutela jurídica efectiva que consagra l'article 24 la CE no s'obté mitjançant el procés de declaració. Amb freqüència, tot i que no únicament, es necessita una activitat posterior anomenada *d'execució*. Per a accedir-hi, juntament amb la concurrència dels requisits processals ja examinats, es requereixen altres materials, que es concreten en el títol executiu i l'acció executiva.

Si bé l'exigència de presentar un títol executiu és objecte d'examen amb caràcter previ, s'exposa l'acció executiva en primer lloc en consideració a raons metodològiques.

2.2.2. L'acció executiva

A partir de la necessitat ineludible de la presentació d'un títol executiu, l'acció executiva representa el reconeixement d'un dret subjectiu públic de l'executant a la realització d'actes executius concrets que permetin l'exacció completa de la responsabilitat, sense que sigui suficient la realització de qualsevol actuació executiva.

Aquesta acció no és una mera prolongació de l'acció declarativa, no solament perquè com sabem no tota activitat d'execució és precedida d'un procés declaratiu, sinó per les raons que s'exposen a continuació.

Pressupòsits de l'acció executiva

L'acció executiva és subjecta a la concurrència dels **pressupòsits** següents:

- 1) La infracció d'un deure jurídic.
- 2) L'existència d'una lesió injusta que atorga a qui la pateix un interès legítim.
- 3) L'existència d'una documentació especial, el títol executiu, en què consti un deure jurídic suficientment acreditat, d'acord amb la llei.

Quan l'acció executiva es basa en títols no judicials ni arbitrals a aquests pressupòsits s'afegeixen dos grups específics:

4) La liquiditat de la prestació, inferida en tres supòsits legals: a) que el títol documenti l'obligació de lliurar una quantitat de diners en efectiu; b) que la prestació sigui en moneda estrangera, sempre que sigui convertible i l'obligació de pagament estigui autoritzada o permesa legalment, i c) que l'obligació consisteixi en el lliurament d'una cosa o espècie commutable en diners (art. 520 LEC).

Juntament amb això:

5) La quantitat ha d'excedir els 300 euros (art. 520.1 LEC), i es pot obtenir mitjançant l'addició de diversos títols executius (art. 520.2 LEC).

Acció executiva i títol executiu

Estar en possessió d'un títol executiu i presentar-lo és una condició necessària, però pot ser insuficient. Pot ser, i d'aquí ve el significat del concepte d'acció executiva, que no hi hagi acció executiva, i en aquest cas l'execució esdevé il·lícita, com passa per exemple en els supòsits en què desapareix l'interès legítim, qüestió que s'ha de posar de manifest en l'execució.

Acció executiva i despatx de l'execució. Satisfacció de l'acció executiva

Precisament per la independència assenyalada¹⁰ no s'ha de fer dependre l'inici del procés d'execució (el despatx de l'execució) de l'existència d'acció executiva. El dret al despatx de l'execució se supedita a l'existència d'un títol regularment constituït i a la concurrència dels pressupòsits relatius als subjectes processals, i a la presentació de la demanda o sol·licitut d'acord amb l'article 549 LEC, però no a l'existència d'una acció el fonament de la qual només se sabrà al final del procés. De fet, la satisfacció de l'acció executiva no s'assoleix fins al moment en què es produeix l'esmena o reparació efectiva del comportament il·lícit.

⁽¹⁰⁾Perquè es pot tenir un títol executiu sense acció i perquè aquesta mancança se sol posar de manifest en el mateix procés d'execució.

L'acció executiva de consumidors i usuaris

L'article 519 LEC regula el supòsit específic de l'acció executiva de consumidors i usuaris, fonamentada en la sentència de condemna sense determinació individual dels beneficiaris, d'acord amb l'article 221.1a.II LEC. Així, es pre-

tén protegir eficaçment aquests subjectes i estendre l'eficàcia de la sentència de condemna a determinats subjectes malgrat que no hagin intervingut en el procés.

El reconeixement de l'acció executiva a aquests subjectes està condicionat a la resolució estimatòria d'un breu incident en l'execució, de caràcter contradictori, en què es determina el fonament d'aquest benefici d'acord amb les dades, les característiques i els requisits que el jutge hagi establert en la sentència (art. 221.1.II LEC).

2.2.3. El títol executiu

L'existència d'un títol executiu és un pressupòsit essencial per a iniciar el procés d'execució (*nulla executio sine titulo*). Correspon al legislador determinar quins títols tenen eficàcia executiva, sempre que:

- 1) fonamentin l'actuació de sancions;
- 2) determinin la legitimació activa i passiva, i
- 3) delimitin el contingut i l'abast dels actes executius; circumstàncies que es plasmen en l'actualitat documentalment.

Títols executius complexos

Aquesta denominació correspon als documents que, tot i ser necessaris, no són suficients per al despatx de l'execució, i es necessiten altres documents i un determinat comportament comprovable i comprovat. Així succeeix per exemple en gran part dels títols extrajudicials com les pòlisses, en què s'han d'acreditar dos títols o un de complex.

Exemple

Com a documents necessaris però no suficients, podríem esmentar l'escriptura pública o la pòlissa.

Classes de títols executius: títols executius judicials i títols executius extrajudicials

La LEC unifica el procés d'execució, de manera que els títols executius judicials i extrajudicials es recullen en un únic precepte (art. 517 LEC) i donen lloc a un procés d'execució. Ara bé, com correspon a la seguretat derivada de la seva diversa procedència, aquesta unificació no és absoluta. Juntament amb les especificitats assenyalades en tractar dels pressupòsits, hi destaca la configuració de l'oposició a l'execució, molt més àmplia en el supòsit d'execució de títols extrajudicials.

1) Títols executius judicials

Són els que preveuen els apartats 1r., 2n., 3r. i 8è. de l'article 517.2 LEC, més les resolucions judicials que es puguin entendre compreses en el número 9 del mateix paràgraf. Es tracta dels següents:

a) Les sentències de condemna fermes (art. 517.2.1r LEC. La reserva de liquidació)

La sentència, a més, ha de ser líquida perquè es pugui executar. I així, encara que ha desaparegut de la Llei la possibilitat de sentències a reserva de liquidació en fase d'execució, es poden donar dos supòsits específics que necessiten alguna precisió.

- Si la sentència de condemna dinerària no és líquida però és fàcilment liquidable, ja que la liquidació resulta d'una mera operació matemàtica que s'ha d'efectuar en execució (art. 219.2 LEC), serà la mateixa resolució la que configuri el títol executiu exigint sense que s'hagi d'acudir al procediment que assenyalen els articles 712 i seg. LEC, ja que aquesta liquidació s'efectuarà una vegada despatxada execució.
- Si la sentència de condemna dinerària és plenament il·líquida no es permet obrir l'execució, a reserva d'efectuar la liquidació al seu si. Tanmateix, això no impedeix que hi pugui haver una condemna sense liquidació, sempre que se sàpiga que necessitarà una activitat liquidadora que s'haurà de desenvolupar en un procés declaratiu posterior (art. 219.3if LEC).

En sol·licitar l'execució s'ha d'aportar una còpia simple de la resolució, sense que sigui exigible incorporar-hi la resolució mateixa juntament amb la demanda executiva, sempre que l'òrgan competent sigui el mateix que ha de conservar les actuacions (art. 550.1.1r. LEC). Altrament, s'ha d'aportar el corresponent *testimoni de particulars*.

b) Els laudes o les resolucions arbitrals fermes i els acords de mediació elevats a escriptura pública (art. 517.2.2n. LEC).

Equiparats al cas anterior, l'execució s'ha d'acomodar al que prescriu l'article 44 LA i 25 LM.

c) Les resolucions judicials que aprovin o homologuin transaccions judicials i acords aconseguits en el procés (art. 517.2.3r. LEC).

En aquest cas, el títol pot ser la resolució que homologa la transacció d'acord amb l'article 19.2 LEC, com l'originada en acords entre les parts que la preveu la mateixa Llei, com el que pot sorgir en l'audiència prèvia (art. 415.2 i 428.2 LEC).

d) La interlocutòria que estableixi la quantitat màxima reclamable en concepte d'indemnització, dictada en cas de rebel·lia de l'acusat o de sentència absoluta o sobreseïment en processos penals incoats per fets coberts per l'assegurança obligatòria de responsabilitat civil derivada de l'ús i la circulació de vehicles de motor (art. 517.2.8è. LEC).

Es tracta de la *interlocutòria de quantia màxima* que, només en els casos esmentats, determina que el jutge penal xifri la quantia reclamable en concepte d'indemnització.

e) Les resolucions judicials, que per disposició de la LEC o d'una altra llei, comportin execució (art. 517.2.9è. LEC).

2) Títols executius extrajudicials

Aquests títols que no deriven de la tasca jurisdiccional o assimilada, sinó que tenen origen contractual, figuren en els números 4t. a 7è. de l'article 517 LEC, als quals s'ha d'afegir els que es puguin entendre compresos en el número 9 del mateix precepte. Recordeu, d'altra banda, que en tots els casos, a més, regeixen les exigències que conté l'article 520 LEC, és a dir, la necessitat que es tracti d'una execució dinerària, que ha de ser per una quantitat líquida superior als 300 euros. Es tracta dels següents:

a) La primera còpia de les escriptures públiques o la segona si està donada en virtut d'ordre judicial i amb citació de la persona a qui ha de perjudicar, o de la seva causant, o s'expedeix amb la conformitat de totes les parts (art. 517.2.4t LEC).

A aquests efectes cal atendre el *document públic electrònic* d'acord amb el que disposen l'article 144.II del Reglament notarial de 2 de juny de 1944 i els articles 147 a 196 del mateix Reglament, modificats pel RD de 19 de gener de 2007.

Esriptura pública són la matriu i les còpies expedides de conformitat amb l'article 221 del Reglament notarial. Per a aquestes últimes, l'art. 233 Reglament notarial, només a efectes de l'art. 517.2.4t. LEC, distingeix entre primera i segona còpies, i només és executiva la primera. Si es vol que la segona ho sigui, cal acudir a un acte de jurisdicció voluntària que es preveu en l'article 235 Reglament notarial.

El document electrònic és suport de documents públics perquè està firmat electrònicament per funcionaris que tenen atribuïda la fe pública, judicial, notarial o administrativa (art. 3.6 Llei 59/2003, de signatura electrònica). Ara bé, fins que els avenços electrònics ho facin possible, la regulació del document públic electrònic s'entén aplicable exclusivament a les còpies de les matrius

d'escriptures i actes, i, si escau, a la "reproducció de les pòlisses intervingudes" (DT 11a. Llei notarial afegida per l'article 115 de la Llei de 27 de desembre de 2001).

b) Les pòlisses de contractes mercantils signades per les parts i per un corredor de comerç col·legiat que les intervingui, a condició que s'hi adjunti un certificat en què el dit corredor acrediti la conformitat de la pòlissa amb els assentaments del seu llibre registre i la data d'aquests (art. 517.2.5è. LEC).

Desapareguts els corredors de comerç assimilant-se als notaris (Llei de 29 de desembre de 1999), corresponen a aquests les funcions assenyalades en el precepte.

Sense oblidar el que disposa la reforma introduïda per la Llei 36/2006, de 29 de novembre (de mesures de prevenció del frau fiscal) en virtut de la qual: "Als efectes de l'article 517.2.5è. LEC es considera títol executiu el testimoni expedit pel notari de l'original de la pòlissa degudament conservada en el seu llibre registre o la còpia autoritzada d'aquesta, acompanyada del certificat al qual es refereix l'article 517.2.5.º LEC."

Novament un títol executiu complex: el testimoni de l'original de la pòlissa o la còpia autoritzada, més el certificat que estableix l'article 517.2.5.º LEC.

c) Els títols al portador o nominatius, legítimament emesos, que representin obligacions vençudes i els cupons, també vençuts, d'aquests títols, sempre que els cupons confrontin amb els títols i aquests, en tot cas, amb els llibres talonaris (art. 517.2.6è. LEC).

En aquest cas també es tracta de dos títols executius, en els quals s'han de presentar respectivament els pressupòsits corresponents: del títol valor (estar legítimament emès; ser al portador o nominatiu –no a l'ordre–, i confrontar amb el llibre talonari); i del cupó: els assenyalats, més el fet que el cupó confronti amb el títol valor i aquest amb el llibre talonari.

d) Els certificats no caducats expedits per les entitats encarregades dels registres comptables respecte dels valors representats mitjançant anotacions en compte a què es refereix la Llei del mercat de valors, sempre que s'hi adjunti una còpia de l'escriptura pública de representació dels valors o, si escau, de l'emissió, quan aquesta escriptura sigui necessària, d'acord amb la legislació vigent (art. 517.2.7è. LEC).

El títol executiu, també complex, és el certificat de les anotacions en compte, més la còpia de l'escriptura pública esmentada en el text.

Instada l'execució, que disposa el paràgraf segon, no caduquen els certificats.

e) **Altres documents** als quals la LEC, o una altra llei, atorgui expressament la qualitat de títol executiu, perquè expressament disposi que comporta execució (art. 517.2.9è. LEC).

3. Execució de sentències estrangeres i títol executiu europeu

D'acord amb el principi de monopoli estatal de la jurisdicció, només les resolucions dictades per òrgans que tinguin la potestat jurisdiccional de cada estat sobirà tenen eficàcia directa en el territori d'aquest, i paral·lelament també correspon a cada estat fixar la forma de reconeixement de les resolucions jurisdiccionals estrangeres.

D'altra banda, encara que amb una projecció extraterritorial semblant, el desplegament legislatiu de la UE, especialment en l'àmbit de la protecció del crèdit, ha creat diferents instruments d'aplicació en tota la Unió Europea, entre els quals destaca el títol executiu europeu (Reg. CCE núm. 805/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004, en virtut del qual es van integrar en l'art. 517.2 LEC).

3.1. Execució de sentències estrangeres

En consideració a l'article 523 LEC:

perquè les sentències fermes i altres títols executius estrangers comportin execució a Espanya, cal atènyer-se al que disposen els tractats internacionals i les disposicions legals sobre cooperació jurídica internacional.

En tot cas, l'execució de sentències i títols executius estrangers s'ha de dur a terme a Espanya d'acord amb les disposicions d'aquesta Llei, llevat que es disposi una altra cosa en els tractats internacionals vigents a Espanya.

El reconeixement i l'execució d'una resolució dictada en l'àmbit de països pertanyents a la UE es regula pel que disposa el Reglament 1225/2012, que a més té aplicació preferent, sense perjudici que en aplicació del principi d'especialitat sigui preferent alguna norma sectorial específica, com la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal; la Llei 54/2007, de 28 de desembre, d'adopció internacional; la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil; el text refós de la Llei general per a la defensa de consumidors i usuaris, Llei 3/2014, de 27 de març, la Llei 60/2003, d'Arbitratge o les normes de dret internacional privat que conté la Llei de jurisdicció voluntària.

L'execució de la resolució estrangera –que necessita el reconeixement previ en tot cas– no presenta cap particularitat respecte de la de qualsevol títol executiu espanyol. Les particularitats s'inclouen de fet en la fase del reconeixement previ. L'execució pot ser general (*erga omnes*) o incidental, als mers efectes d'una situació particular dins un procés.

Contingut complementari

En les qüestions que no estan compreses en algun d'aquests àmbits objectiu, s'aplica la Llei 29/2015, de 30 de juliol, de cooperació jurídica internacional en matèria civil, sempre amb caràcter subsidiari als tractats, generals i sectorials.

3.1.1. Règim de reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres del Reglament (UE) núm. 1225/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2012, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil

Aquesta normativa s'ha de completar amb la nova disposició final vint-i-cinquena de la LEC, amb l'il·lustratiu títol "Mesures per a facilitar l'aplicació del Reglament (UE) núm. 1215/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2012" (DF segona Llei 29/2015, de cooperació internacional en matèria civil).

3.1.2. Reglament (UE) núm. 1215/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2012, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil, i la disposició final vint-i-cinquena de la LEC que es divideix, als nostres efectes, en dos: el reconeixement i l'execució.

1) Reconeixement

La idea general bàsica és que el reconeixement és automàtic, és a dir, sense necessitat de procediment previ les resolucions dictades per un estat membre són directament autoritzades en els altres, i la declaració del reconeixement es regeix pel que estableixen els art. 36 a 44 del Reglament (art. 36 Regl.).

La part que vulgui invocar a Espanya una resolució dictada en un altre estat membre ha de presentar els documents que preveu l'article 37 del Reglament.

D'altra banda, es requereix un certificat expedit de conformitat amb el que disposen els art. 53 i 43 (tots dos del Regl.), i una traducció o transcripció en els termes de l'apartat 2 i de l'art. 42.3 i 4 del Reglament.

És procedent la suspensió del procediment, d'acord amb l'article 38 del Reglament.

A més, s'estableix la **denegació del reconeixement** per diversos motius: a) si és manifestament contrari a l'ordre públic; b) la resolució s'ha dictat en rebel·lia, en els termes que aquí s'exposen; c) la resolució és inconciliable amb una resolució dictada entre les mateixes parts en l'estat membre requerit, o d) si la resolució és inconciliable amb una altra de dictada amb anterioritat en un altre estat membre o en tercer, també en les condicions establertes en l'apartat d) (art. 45 Regl.).

En cas de denegació de l'execució a l'empara del que disposen els articles 46 a 51 del Reglament, l'òrgan jurisdiccional de l'estat membre requerit pot: a) limitar el procediment d'execució a mesures cautelars; b) condicionar l'execució a la constitució de les garanties que determini el mateix òrgan, o c) suspendre, totalment o en part, el procediment d'execució (art. 44.1 Regl.).

2) Declaració d'executivitat

Les resolucions dictades en un estat membre que hi tinguin força executiva també en tenen en els altres estats membres, sense necessitat d'una declaració de força executiva (art. 39 Regl.).

Tota resolució amb força executiva comporta la facultat d'aplicar les mesures cautelars previstes en la legislació de l'Estat membre requerit (art. 40 Regl.), i facilitar a les autoritats d'execució competents les còpies i els certificats que consten en l'art. 42.2 del Reglament.

El procediment d'execució de les resolucions dictades en un altre estat membre es regeix pel dret de l'estat membre requerit.

Les resolucions dictades en un estat membre que tinguin força executiva en l'estat membre requerit s'han d'executar en aquest en les mateixes condicions que si haguessin estat dictades en l'estat membre requerit (art. 41 Regl.).

3) Denegació de l'execució

Sense perjudici dels motius d'oposició a l'execució que preveu la LEC, a petició de la persona contra la qual s'hagi instat, es denega l'execució d'una resolució per la concurrència d'un o diversos dels motius que estableix l'article 45 del Reglament.

La competència correspon al jutjat de primera Instància que conegui de l'execució i la tramitació és la que consta en l'apartat 4 de la disposició final vint-i-cinquena de la LEC.

4) No-revisió

En cap cas la resolució dictada en un estat membre no pot ser objecte de revisió quant al fons en l'estat membre requerit (art. 52 Regl.).

3.1.3. Llei 29/2015, de 30 de juliol, de cooperació jurídica internacional en matèria civil (LCJI): procediment d'execuàtur

A falta d'un conveni internacional o una norma especial o sectorial, es recorre al règim que recull la Llei 29/2015, de 30 de juliol, de cooperació jurídica internacional en matèria civil i mercantil.

El **procediment d'execuàtur** correspon per a declarar a títol principal el reconeixement d'una resolució estrangera i, si escau, per a autoritzar-ne l'execució. També per a declarar una resolució estrangera no susceptible de reconeixement a Espanya perquè s'incorre en alguna de les causes de l'art. 46 LCJI (art. 42 LCJI).

1) Reconeixement

Es reconeixen a Espanya les resolucions estrangeres que compleixin els requisits que preveuen les disposicions del títol V de la LCJI (art. 41 a 49). En virtut del reconeixement, la resolució estrangera pot produir a Espanya els mateixos efectes que en l'estat d'origen (art. 44.3 LCJI).

Les **causes de denegació del reconeixement** s'assemblen a les previstes en el Reglament 1215/2012 ja esmentat: que sigui contrària a l'ordre públic, que es dicti amb infracció manifesta dels drets de defensa o en rebel·lia, entenen per infracció no lliurar la cèdula de citació a termini o un document equivalent amb prou temps per defensar-se; que s'hagi pronunciat la resolució estrangera sobre matèria d'exclusiva competència dels òrgans espanyols o, si no és així, que no hi hagi una connexió raonable amb el litigi; resolució inconciliable amb una resolució dictada a Espanya; resolució inconciliable amb una resolució dictada amb anterioritat en un altre estat, quan reuneixi les condicions per al seu reconeixement a Espanya, o quan hi hagi un litigi pendent a Espanya entre les mateixes parts i amb el mateix objecte, iniciat abans del procés a l'estranger) (art. 46 LCJI).

Per la seva novetat, destaca el reconeixement de resolucions estrangeres dictades en procediments derivats d'accions col·lectives susceptibles de reconeixement i execució a Espanya, en els termes que prescriu l'art. 47 LCJI.

Finalment, es prohibeix expressament la revisió del fons de qualsevol resolució estrangera (art. 48 LCJI), i se'n preveu el reconeixement parcial (art. 49 LCJI).

2) Execució

Les resolucions judicials estrangeres que tinguin força executiva en l'estat d'origen són executables a Espanya una vegada s'hagi obtingut l'execuàtur (art. 50 LCJI).

La **competència** correspon als jutjats de primera instància del domicili de la part davant la qual se sol·licita el reconeixement o l'execució, o de la persona a qui es refereixen els efectes de la resolució judicial estrangera.

Subsidiàriament, la competència territorial es determina pel lloc d'execució o pel lloc en què la resolució hagi de produir efectes, o, en últim cas, el jutjat primera instància davant el qual s'interposi la demanda d'exeqüatur (art. 52.1 LCJI).

Per a determinar la competència dels jutjats mercantils s'ha de seguir el mateix criteri (art. 52.1 LCJI).

L'òrgan jurisdiccional espanyol controla d'ofici la competència objectiva (art. 52.4 LCJI).

El **procés d'exeqüatur** necessita un advocat i procurador i segueix els tràmits establerts detalladament en l'art. 54 LCJI.

Contra la interlocutòria d'exeqüatur només es pot interposar un recurs d'apel·lació, de conformitat amb les previsions de la LEC. Si la interlocutòria és estimatòria, l'òrgan jurisdiccional pot suspendre l'execució o subjectar-la a la prestació de caució (art. 55.1 LCJI).

Contra la resolució dictada per l'AP en segona instància, només es pot interposar un recurs extraordinari per infracció processal o cassació, de conformitat amb les previsions de la LEC (art. 55.2 LCJI).

3.1.4. Reconeixement d'altres decisions i actes estrangers

Juntament amb les resolucions a què s'ha fet referència, n'apareixen unes altres, no contencioses, i també altres actes jurídics estrangers que poden necessitar ser reconeguts a Espanya: resolucions judicials dictades en procediments de jurisdicció voluntària o mesures cautelars i provisionals.

1) En el primer cas (**jurisdicció voluntària**), el reconeixement i l'execució es preveuen en l'art. 41.2 LCJI, de conformitat amb el que s'ha expressat per a les resolucions judicials.

2) El **reconeixement de documents públics estrangers** es preveu, així mateix, en l'art. 41.3 LCJI i en l'apartat 7 de la disposició final vint-i-cinquena de la LEC.

Quant a l'execució, els documents públics expedits o autoritzats per autoritats estrangeres són executables a Espanya si ho són al país d'origen i no són contraris a l'ordre públic. A efectes de la seva executabilitat a Espanya han de tenir almenys la mateixa eficàcia que els expedits o autoritzats per autoritats espanyoles o una d'equivalent (art. 56.1 i 2LCJI).

Els notaris i funcionaris públics espanyols, quan sigui necessari per a l'execució correcta d'aquests documents, poden adequar a l'ordenament espanyol les institucions jurídiques desconegudes i substituir-les per una altra que tingui efectes equivalents (art. 57 LCJI).

3) El reconeixement i l'execució de mesures cautelars i provisionals es preveu quan la seva denegació comporti una vulneració de la tutela judicial efectiva i sempre que s'hagin adoptat amb l'audiència prèvia de la part contrària (art. 41.4 LCJI).

3.2. Títol executiu europeu per a crèdits no impugnats

El Reglament (CE) núm. 805/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004, estableix un títol executiu europeu.

Aquesta figura es limita a crèdits no impugnats i persegueix que certes resolucions i transaccions judicials, com també alguns documents públics, adquireixin la condició de títol executiu europeu (TEE) i així força executiva en els estats membres de la UE sense necessitat d'un procés d'exequatur.

Això significa, així, que aquest títols s'han d'entendre compresos en l'article 517.2 LEC.

3.2.1. Pressupòsits

a) Certificació del país d'origen en forma de resolució judicial o administrativa en la qual es reconegui expressament la condició de títol executiu europeu.

b) El títol ha de procedir d'un deute dinerari líquid, no impugnat pel deutor, i haver-se obtingut en un procés que garanteixi l'exercici del dret de defensa. Ha de tenir força executiva però no requereix ser ferm.

c) La certificació ha de constar en un formulari normalitzat contingut en els annexos del Reglament, de manera que tots els títols presentin la mateixa estructura formal.

3.2.2. Àmbit d'aplicació

Des del punt de vista geogràfic s'aplica als països de la UE a excepció de Dinamarca.

Quant a l'àmbit objectiu, es limita al civil i al mercantil, i sempre que tingui contingut patrimonial (art. 2 RTEE). El crèdit ha de ser dinerari, líquid i estar vençut (art. 4.2 RTEE).

Segons el Reglament, l'absència d'impugnació s'infereix de diverses circumstàncies: acceptació expressa del deutor (judicial o extrajudicial), absència d'impugnació en temps i forma, o passivitat després d'haver-lo impugnat.

3.2.3. Expedició del certificat

Aquest mecanisme substitueix el sistema de reconeixement i execució, i trasllada a l'estat d'origen la funció constitutiva processal.

A partir que es tracta d'un títol amb els pressupòsits assenyalats anteriorment, es pot destacar la falta de control de la competència internacional, excepte si es tracta d'assegurances, consum o matèries exclusives, segons el mateix RTEE.

Com ja s'ha avançat, l'expedició correspon a l'estat d'origen, a instància de part i sense submissió a cap termini. El procediment no és contradictori ni recorrible, sense perjudici, si escau, d'accions revocatòries posteriors.

3.2.4. Execució a Espanya d'un TEE

A les normes generals d'execució dinerària (art. 571 i seg. LEC) s'han d'afegir les especialitats del Reglament en els aspectes següents:

- la demanda executiva s'ha de presentar juntament amb la resolució i el certificat de TEE (art. 20.2 RTEE).
- el deutor es pot oposar a l'execució d'acord amb les normes generals i a més al·legant infracció del *ne bis in idem* d'acord amb el que prescriu l'article 21.1 RTEE.

L'activitat d'execució només es pot veure entorpidida si, com preveu el Reglament, es produeixen determinades actuacions que poden indicar la desaparició eventual del títol executiu: que la certificació es recorri en origen, que estigui subjecta a revisió (art. 19 RTEE) o que l'estat d'origen demani la rectificació o revocació del TEE.

4. L'execució provisional

En aquest bloc ens ocuparem de l'execució provisional.

4.1. Consideracions generals

A diferència de l'execució de les sentències fermes que deriva del dret fonamental a la tutela judicial efectiva, l'execució provisional no té cap condicionant constitucional, i obeeix a una opció de política legislativa en el seu sentit estricte.

La reforma de la LEC va representar un pas més cap a la configuració de l'execució provisional com un altre dels instruments al servei d'aconseguir una tutela judicial efectiva, ja des de la primera instància.

4.2. Resolucions susceptibles d'execució en primera instància

L'article 526.1 LEC disposa que es pot demanar i obtenir "sense prestació de caució simultània" l'execució provisional de les sentències condemnatòries no incloses en el precepte anterior. I d'acord amb l'apartat 3 de l'article 527 LEC, "un cop sol·licitada l'execució provisional, el tribunal l'ha de despatxar", llevat que sigui de les inexecutables o no contingui pronunciament de condemna.

4.3. Sentències expressament excloses de l'execució provisional

L'article 525 LEC incorpora la prohibició expressa d'executar provisionalment cinc tipus de resolucions:

- 1) les sentències dictades en els processos sobre paternitat, maternitat, filiació, nul·litat de matrimoni, separació o divorci, oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors, capacitat i estat civil, i drets honorífics, llevat dels pronunciaments que regulin les obligacions i relacions patrimonials en connexió amb el que sigui objecte principal del procés;
- 2) les sentències que condemnin a emetre una declaració de voluntat;
- 3) les sentències que declarin la nul·litat o caducitat de títols de propietat industrial.

Aquests tres supòsits, compresos en el primer apartat de l'art. 525 LEC, es completen amb dos més, que prohibeixen, així mateix, l'execució provisional de:

4) les sentències estrangeres no fermes, llevat que expressament es disposi el contrari en els tractats internacionals vigents a Espanya;

5) els pronunciaments de caràcter indemnitzatori de les sentències que declaren la vulneració dels drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

4.4. Subjectes de l'execució provisional

Aquest apartat inclou tant les normes de competència de l'òrgan jurisdiccional com les relatives als que han de ser considerats subjectes legitimats.

4.4.1. Òrgan jurisdiccional: criteris d'atribució de competència

En virtut d'un criteri de competència funcional, correspon al que hagi conegut de l'assumpte (art. 61 LEC).

4.4.2. Subjectes legitimats per a instar l'execució provisional

L'article 526 atribueix la legitimació per a instar l'execució provisional a "qui hagi obtingut un pronunciament a favor seu".

Les ha de dirigir un lletrat i representar un procurador, llevat de l'execució de resolucions dictades en procediments en què no sigui preceptiva la seva intervenció (art. 539.1 LEC).

4.5. Procediment de l'execució provisional

Comprèn les fases que s'indiquen en els apartats següents.

4.5.1. Sol·licitud de l'execució provisional: la instància de part necessària

Partint de la remissió que s'efectua en l'article 456.3 LEC, qui hagi obtingut un pronunciament a favor seu en una sentència de condemna pot demanar i obtenir la seva execució provisional, sense prestació de caució simultània i d'acord amb el que preveuen els articles següents (art. 526 LEC).

4.5.2. Termini per a sol·licitar l'execució provisional. Resolució i recursos contra aquesta execució

D'acord amb l'article 527 LEC, l'execució provisional es pot demanar en "qual-sevol moment" entre un *dies a quo* que es fixa en la notificació de la resolució en què es consideri preparat el recurs d'apel·lació o, si escau, des del trasllat a la part apel·lant de l'escrit de l'apel·lat en què s'adhereix al recurs, i un *dies ad quem*, referit al moment de dictar la sentència d'apel·lació.

4.5.3. Demanda en què se sol·licita l'execució provisional: requisits

L'execució provisional s'ha d'instar complint els requisits següents (art. 526 LEC):

- Que la sol·licitud adopti la forma de demanda o simple sol·licitud en els termes que preveu l'article 549 LEC (art. 524 LEC), i a més de la sol·licitud del despatx de l'execució, hi han de constar en el primer supòsit:
  - L'expressió del títol en què es fonamenti la sentència de condemna (o, si escau, les operacions de còmput en diners dels deutes no dineraris).
  - La persona o les persones contra les quals es dirigeix la demanda en qualitat d'executats (art. 538 LEC).
  - Els béns de l'executat susceptibles d'embargament dels que es tingui coneixement, i si escau, si els considera suficients per a la finalitat de l'execució (549.3r. LEC).
  - Les mesures de localització i investigació que es demanin, a l'empara de l'article 590 LEC, si es consideren necessàries.

A aquesta demanda, subscripta per un lletrat i procurador (art. 539 LEC), s'hi han d'adjuntar els documents de l'article 550 LEC.

És a dir, la sentència de condemna, el poder atorgat al procurador i als altres que s'hi assenyalen i "[...] tots els documents que consideri útils o convenients per al desenvolupament de l'execució [...]".

La demanda executiva es pot limitar a la simple sol·licitud perquè es despatxi l'execució, identificant la sentència o resolució l'execució de la qual se cerqui, en els supòsits en què el títol executiu sigui una resolució del Lletrat de l'Administració de justícia o una sentència o resolució dictada pel tribunal competent per a conèixer de l'execució¹¹.

⁽¹¹⁾Art. 549.2 LEC.

4.5.4. Resolució sobre la sol·licitud d'execució provisional

Instada dins el termini i en la forma escaient, l'article 527.3 LEC limita la possibilitat de denegar l'execució provisional a dos supòsits: que la sentència no contingui el pronunciament de condemna o que es tracti d'algunes de les expressament excloses d'aquella en l'article 525 de la LEC.

Si el jutge entén que es presenten algun d'aquests dos supòsits, ha de dictar una interlocutòria en què denegui el despatx de l'execució. Aquesta interlocutòria és directament apel·lable i el recurs s'ha de tramitar amb caràcter preferent (art. 527.4 LEC).

Si es despatxa l'execució provisional, la interlocutòria és irrecurrible, sense perjudici de l'oposició que pot formular l'executat, com veurem seguidament (art. 527.4 LEC).

La interlocutòria que autoritzi i despatxi l'execució, com també el decret que si s'escau hagi dictat el Lletrat de l'Administració de justícia, juntament amb còpia de la demanda executiva, s'han de notificar simultàniament a l'executat o, si escau, al procurador que el representi, sense citació ni requeriment, perquè en qualsevol moment es pugui presentar en l'execució, i en aquest cas es puguin entendre amb ell les actuacions posteriors. L'executat es pot oposar en el termini de cinc dies, des de la notificació o de les actuacions concretes a què s'oposi¹².

(12) Art. 529 LEC.

4.6. L'oposició a l'execució provisional

El tràmit d'oposició constitueix l'únic mecanisme que disposa l'executat contra la interlocutòria que acorda l'execució provisional, alhora que configura un sistema compensador clau davant l'eliminació de la necessària prestació de caució.

4.6.1. Moment inicial per a oposar-s'hi i forma requerida

L'oposició només es pot plantejar una vegada ja està despatxada l'execució provisional i en el termini de cinc dies a comptar del despatx d'aquella. S'ha de formular com una demanda, és a dir, novament d'acord amb el que preveu l'article 549 LEC, per remissió de l'article 524 LEC. La demanda d'oposició s'ha de presentar davant l'òrgan jurisdiccional que coneix de l'execució provisional.

4.6.2. Causes d'oposició

Les causes d'oposició s'enumeren taxativament en la Llei, i es poden diferenciar tres apartats, en consideració a les variants següents:

1) Oposició en consideració a la concurrència de defectes processals

Que l'execució ha estat acordada sense que hi concorrin els pressupòsits necessaris, és a dir: que la sentència no sigui executiva, el pronunciament no sigui favorable, apareguin defectes formals a la sol·licitud o falti algun dels testimonis (art. 528.1 LEC).

2) Oposició quant al fons

L'article 528.2.2a. i 3 LEC configura l'oposició atenent el tipus de condemna: dinerària, en el primer apartat, o no dinerària, en el segon.

a) En el cas de condemna dinerària, no hi pot haver oposició com a regla general. I quan excepcionalment es preveu tal possibilitat, s'articula limitant la forma d'oposició a "actuacions executives concretes del procediment de constryiment", si, simultàniament, s'hi aprecia que les actuacions causen una situació impossible de compensar econòmicament mitjançant el rescabament de danys i perjudicis (art. 528.3 LEC), juntament amb aquesta al·legació l'executat ha de fer el següent:

- Indicar altres mesures executives concretes que siguin possibles i no provoquin situacions similars a les que causarien la mesura o actuació a què s'oposa.
- Oferir caució suficient per a respondre de la demora en l'execució, si el tribunal no accepta les mesures alternatives i el pronunciament de condemna es confirma posteriorment.

Si no s'ofereixen alternatives mesurades ni es deixa caució, no procedirà en cap cas l'oposició a l'execució i així es decretarà tot seguit pel Lletrat de l'Administració de justícia. Contra aquest decret serà possible el recurs directe de revisió, que no produirà efectes suspensius.¹³

⁽¹³⁾Art. 528.3 III LEC.

b) Si es tracta d'una condemna no dinerària –en ser el supòsit ordinari d'oposició a l'execució provisional, per la naturalesa mateixa de la prestació– n'hi ha prou que s'al·legui i aprecii que, en cas que es revoqui la sentència l'execució provisional de la qual s'ha despatxat –ateses les actuacions executives–, és impossible o d'extrema dificultat restaurar la situació anterior a l'execució provisional o compensar econòmicament a l'executat mitjançant el rescabament dels danys i perjudicis (art. 528.2.2a. LEC). L'oposició s'articula entorn de la valoració sobre la impossible o extrema dificultat de restaurar la situació anterior o rescabalar dels danys, sense que s'hagin d'oferir mesures alternatives, ni caució. Si no es presenten mesures alternatives o s'ofereix caució, el LAJ decreta la no procedència de l'oposició, contra el qual es pot interposar recurs de revisió sense efectes suspensius (art. 528.3.III LEC).

c) Pot ser que, fins i tot en el supòsit d'estimar la causa d'oposició assenyalada, qui va obtenir la sentència favorable de primera instància insisteixi a executar-la provisionalment. En aquest supòsit, la LEC li exigeix, a més d'impugnar el que hagi al·legat l'executat com a contrari, prestar caució suficient per a garantir la reposició a la situació anterior o que sigui impossible el rescabament dels danys i perjudicis originats.

d) A les quals s'afegeix el pagament o compliment de l'ordenat en la sentència, l'existència de pactes o transaccions que s'hagin convingut i documentat en el procés per a evitar l'execució provisional (art. 528.4 LEC).

4.6.3. Substanciació de l'oposició

Es preveu en l'article 529 LEC. D'acord amb aquest precepte, l'escrit d'oposició a l'execució provisional s'ha de presentar al tribunal de l'execució dins els cinc dies següents al de la notificació de la resolució que acordi el despatx de l'execució o a les actuacions concretes a què s'oposi.

L'escrit d'oposició i els documents que s'hi adjuntin s'han de traslladar a l'executant i a les parts personades, perquè manifestin i acreditin el que considerin convenient, i a aquest efecte se'ls ha de concedir el termini de cinc dies (art. 529.2 LEC).

4.6.4. Continguts de la decisió sobre l'oposició a l'execució provisional

El caràcter diferent dels motius d'oposició que es poden al·legar obliga a diferenciar tres grans apartats.

1) Si s'estima l'**oposició basada en la infracció de l'article 528.2.1¹⁴**, s'ha de dictar una interlocutòria en què es declari que no és procedent prosseguir l'execució provisional esmentada, i s'han d'alçar els embargaments i traves i les mesures de garantia que es puguin haver adoptat (530.1 LEC).

⁽¹⁴⁾Sentència no executiva, pronunciamnt no favorable...

En el cas de desestimació de l'oposició, ha de continuar l'execució provisional i s'han d'imposar les costes de l'oposició a l'executat (art. 559.2.2 LEC).

2) En el cas de **condemna dinerària**, la resolució sobre l'oposició pot tenir diversos continguts:

a) Estimar-la fonamentada perquè es consideren possibles i d'eficàcia similar les actuacions o mesures alternatives que ofereix l'executat, supòsit en què s'ha de dictar un mandat perquè s'adoptin.

b) Estimar-la, però apreciant que es presenta en el cas una impossibilitat absoluta de restaurar la situació anterior a l'execució o de compensar econòmicament l'executat mitjançant el rescabament ulterior de danys i perjudicis, en cas que es revoqui la condemna; en aquest cas, ha d'acordar que es presti la caució que s'ofereix si l'estima suficient.

c) Desestimar-la i ordenar que l'execució continuï endavant.

3) En el supòsit de **condemna no dinerària**, l'oposició pot originar les resolucions següents:

a) Desestimar la causa i continuar l'execució.

b) Estimar la causa al·legada i la caució que s'ofereix, la qual cosa condueix a determinar la quantia d'aquesta i a ordenar que continuï l'execució.

c) Estimar la causa, entenent, a diferència del cas anterior, que en cas que es revoqui la condemna, és impossible o extremament difícil restaurar la situació anterior a l'execució provisional o garantir el rescabament mitjançant la caució que s'ofereix, i això ocasionarà deixar en suspens l'execució, tot i que subsistiran els embargaments i les mesures de garantia adoptats d'acord amb l'article 700 LEC (art. 530.2 LEC), és a dir, les mesures cautelars que es poden adoptar per a garantir el pagament de les eventuais indemnitzacions que substitueixin a les obligacions de fer, no fer i lliurar una cosa diferent dels diners.

Contra la interlocutòria que decideixi sobre l'oposició a l'execució provisional o a mesures executives concretes no es pot interposar cap recurs (art. 530 LEC).

4.7. Revocació o confirmació de la sentència provisionalment executada

Es diferencia una vegada més entre el tipus de condemna de la resolució executada provisionalment que després es confirma o revoca.

4.7.1. Confirmació de la resolució de primera instància

a) En el supòsit que la sentència de segona instància *confirmi la* de primera, l'execució continua, si encara no ha finalitzat, i llevat de desistiment exprés de l'executant (532.1 LEC). Si, a més, la sentència confirmatòria no és susceptible de recurs o, tot i ser-ho, no s'hi recorre en contra, l'execució continua com a definitiva (532.2 LEC).

b) Si l'execució provisional ha estat suspesa perquè s'estima l'oposició de l'executat en el cas de condemnes no dineràries (art. 530.2 LEC), s'ha d'aixecar la suspensió, i s'ha de reprendre l'activitat d'execució i lliurar la caució a l'executant perquè respongui de la demora en l'execució.

c) En el cas de sentències dineràries, en què la suspensió eventual només afecti les activitats executives concretes que s'al·leguessin en l'oposició, si van ser substituïdes per altres, segueixen el camí descrit en l'apartat a), i si es va prestar, han de seguir el que descriu l'apartat b).

4.7.2. Revocació de la resolució de primera instància que condemnava a pagar una quantitat de diners

La revocació, per la seva part, diferencia entre diverses hipòtesis: condemna dinerària o no dinerària i revocació total o parcial en les primeres, o condemna consistent en el lliurament d'un bé o en un fer, en les segones.

En cas que la **sentència condemnatòria sigui dinerària** i la **revocació** hagi estat **total**, se sobreseu pel Lletrat de l'Administració de justícia l'execució provisional, i l'executant ha de tornar les quantitats percebudes, més les costes desemborsades per l'executat i la indemnització pels danys i perjudicis ocasionats (art. 533.1 LEC).

Si la **revocació és parcial**, s'ha de tornar la diferència entre el que hagi percebut l'executant i la que resulti de la confirmació parcial, incrementada en el que resulti d'aplicar el tipus d'interès legal dels diners a aquesta diferència, des del moment de la percepció (533.2 LEC).

4.7.3. Revocació en cas de condemna no dinerària

Tal com ja es va avançar, els casos se subdivideixen ara segons el contingut de la condemna. I així:

Si es tracta d'una **condemna no dinerària al lliurament d'un bé determinat**, aquest es restitueix a l'executat en el concepte en què l'hagi tingut, més les rendes, fruits o productes, o el valor pecuniari de la utilització del bé (534.1 LEC).

Només si la reposició és impossible, de fet o de dret, l'executat pot demanar que se li indemnitzin els danys i perjudicis, que s'han de liquidar mitjançant el procediment que estableixen els articles 712 i seg. LEC.

En la hipòtesi d'una **condemna no dinerària consistent en un fer**, si aquest s'ha dut a terme, "es pot demanar que es desfaci el que s'ha fet malament i s'indemnitzin els danys i perjudicis causats".

4.8. Execució provisional de sentències dictades en segona instància

La LEC dedica el capítol III del títol II, llibre III a l'execució provisional de sentències de condemna dictades en segona instància. És a dir, a l'execució de sentències de les quals depèn la resolució d'un recurs extraordinari per infracció processal (art. 468 i seg.) o de cassació (art. 477 i seg.).

Les línies següents es limiten a destacar les singularitats d'aquest tipus d'execució provisional.

4.8.1. Subjectes que intervenen en l'execució provisional

La sol·licitud de l'execució s'ha de presentar davant el tribunal que va conèixer del procés en primera instància (art. 535.2.II LEC).

Els subjectes legitimats per a instar aquesta execució provisional són els que hagin obtingut un pronunciament a favor seu, sia total, sia parcial, i la legitimació no es condiona a la posició que la part ocupa en el recurs, sinó al fet de tenir algun pronunciament a favor en la resolució l'execució provisional de la qual s'insta.

4.8.2. Procediment

La remissió general de l'article 535.1 LEC no obsta que, en determinats aspectes, la regulació s'adeqüi a les particularitats de les resolucions que s'executen provisionalment. Així:

El *dies a quo* de la sol·licitud que s'estableix "en qualsevol moment des de la notificació de la resolució que consideri preparat el recurs extraordinari per infracció processal o el recurs de cassació" (art. 535.2 LEC). I el *dies ad quem* que es fixa quan recau sentència en aquests recursos (art. 535.2 if).

El termini inicial del primer termini esmentat comença a córrer a partir dels cinc dies posteriors a la notificació de la resolució contra la qual es recorre per mitjà del recurs extraordinari per infracció processal (art. 470.2 LEC) o del recurs de cassació (art. 479.1 LEC). El final es dilata fins a l'inici del termini per a dictar sentència en el recurs per infracció processal (art. 476.1 LEC) o en el de cassació (art. 487.1 LEC).

Per efectes de la remissió general, la resolució sobre la sol·licitud d'execució provisional ha d'adoptar la forma d'interlocutòria. Amb l'examen previ sobre els requisits que preveu l'article 525 LEC –únics aspectes que, si no hi concorren, permeten denegar *prima facie* l'execució provisional–, el jutge que va conèixer en primera instància ha de dictar la interlocutòria esmentada.

Si es denega l'execució provisional es pot interposar recurs de reposició. No deixa de tractar-se d'un acte d'execució i no s'hi preveu expressament –com és lògic– un recurs d'apel·lació (art. 562.1.2n. LEC).

Si es concedeix l'execució provisional, la interlocutòria és irrecurrible, sense perjudici de l'oposició de l'executat, en què s'han de dilucidar els aspectes que aquest oposi a la conveniència de la mesura.

4.8.3. L'oposició a l'execució provisional de sentències dictades en segona instància

Contemplada a l'apartat 3 de l'art. 535 LEC i següents, fa una remissió específica als articles 528 LEC a 531 LEC, com volent reafirmar la singular rellevància que es vol atorgar a aquest tràmit, autèntic contrapunt, no solament a l'absència de recurs davant la interlocutòria que resol favorablement la petició d'execució provisional, sinó a més davant la falta de caució com a pressupòsit de la mesura.

5. El procés d'execució. Fase inicial

En aquest apartat estudiarem la fase inicial del procés d'execució.

5.1. Introducció i formes de resolucions

El procés d'execució s'incoa a instància de part, a partir de la interlocutòria que despatxa l'execució per mitjà de la presentació de la demanda executiva. Però abans del despatx, s'han d'haver examinat la concurrència de certs elements, com els examinats fins ara (art. 571 i seg. LEC).

L'inici de l'execució és comú a tots els tipus d'aquest procés, amb independència del contingut del títol executiu.

L'activitat en aquesta fase del procés atorga importants cometes al jutge o tribunal, però a també al Lletat de l'Administració de justícia i la "comissió del jutjat" (formada per l'agent judicial, que actua en compliment d'un mandat, i el Lletat de l'Administració de justícia esmentat o el funcionari que actuï en la seva substitució).

L'article 545.4 LEC distingeix els tipus de resolucions següents:

- a) Les que ha d'adoptar el titular de l'òrgan judicial per mitjà d'una interlocutòria, en concret: les que continguin l'ordre general d'execució per la qual aquesta s'autoritza i es despatxa; la que decideixi sobre l'oposició a l'execució definitiva basada en motius processals o de fons; les que resolguin les terceries de domini, i aquelles altres que s'assenyalin en la LEC.
- b) Les providències en els casos en què s'assenyali expressament (art. 545.7 LEC).
- c) Els decrets del Lletat de l'Administració de justícia que determinin els béns de l'executat en els quals ha d'estendre's el despatx judicial i altres casos que la llei determini expressament (art. 545.6 LEC).
- d) Les diligències d'ordenació del Lletat de l'Administració de justícia (art. 545.7 *in fine* LEC).

D'aquesta manera, més enllà de l'ordre general d'execució i el seu despatx i les escasses resolucions previstes en l'article 545.5 i 7 LEC, la resta queden a càrrec del LAJ responsable de l'execució amb la rellevant renúncia a la garantia jurisdiccional.

5.2. La demanda executiva

Com assenyala el mateix article 549.1 LEC, només es despatxa l'execució a petició de part en forma de demanda.

S'hi han de distingir els requisits de l'escrit i els documents que s'hi han d'adjuntar.

5.2.1. Requisits generals de l'escrit de demanda

En la demanda executiva ha de constar:

1) **Designació del tribunal** davant el qual es presenta, d'acord amb els criteris assenyalats en l'apartat 2.1.1. d'aquest mòdul.

2) **Identificació de les part.** L'executant, el seu advocat i procurador i l'executat, tant si ho és perquè apareix en el títol com a deutor, com si té aquesta condició en aplicació del que disposen els articles 538 a 544 LEC.

3) **La fonamentació jurídica**, que pot incloure: la simple menció del títol executiu (art. 549.1.1r. LEC) i la citació dels preceptes que fonamentin la competència del jutjat, la força executiva del títol, la legitimació de les parts i la procedència del despatx de l'execució (art. 517, 538, 545 i 551, tots de la LEC).

4) **Les peticions concretes:** a) la tutela executiva que es pretén amb relació al títol executiu que s'addueix; b) Els béns de l'executat susceptibles d'embargament, dels quals tingui coneixement l'executant, i, si escau, si els considera suficients per a la finalitat de l'execució (art. 549.1.3r. LEC).

5) Les mesures de localització i investigació que demani l'executant a l'empara de l'art. 590 LEC, si escau.

6) **La signatura d'un advocat i procurador**, llevat que la seva intervenció no sigui preceptiva.

5.2.2. Documents que s'han d'adjuntar a la demanda executiva

1) El que acrediti el poder del procurador quan sigui necessari (art. 550.1.2n. LEC).

2) El títol executiu (art. 550.1.1r. LEC).

3) Els documents que acreditin els preus o les cotitzacions aplicats per al còmput en diners de deutes no dineraris, quan no es tracti de dades oficials o de coneixement públic.

4) Els altres documents que la llei exigeixi per al despatx de l'execució.

5) Tots els documents que l'executant consideri útils o convenients per al millor desenvolupament de l'execució i que continguin dades d'interès per a despatxar-la (art. 550.2 LEC).

5.2.3. La demanda executiva en cas de resolució del Lletrat de l'Administració de justícia o de sentència o resolució dictada pel tribunal competent per a conèixer de l'execució

Per raons del tot atendibles, la demanda en el supòsit de "resolucions procesals" (sentència o resolució del tribunal competent o resolució del lletrat de l'Administració de Justícia) es simplifica notablement. N'hi haurà prou amb el fet que l'executant identifiqui la sentència o resolució i formuli la sol·licitud d'execució (art. 549.2 LEC). Cal recordar que l'article 545.5 LEC assenyala les resolucions judicials que adoptaran la forma d'interlocutòria, al mateix temps que el paràgraf 6 del mateix precepte tracta les del Lletrat de l'Administració de Justícia que adopta la forma de decret.

Així mateix, no cal acreditar el poder a procurador, si qui sol·licita l'execució és el mateix que venia representant l'executant en les actuacions prèvies al jutjat (art. 550.1.2n. LEC).

Hauran d'acreditar, però, dos extrems: que han transcorregut els vint dies des que es va notificar la condemna o l'aprovació del conveni o de l'acord de mediació a l'executat (art. 548 LEC) i que no han transcorregut els cinc anys següents a la fermesa de la sentència o laude arbitral o acord de mediació (art. 518 LEC). El termini legal referit en l'article 548 no serà aplicable en l'execució de les resolucions de condemna de desnonament per falta de pagament de rendes o quantitats degudes, o per expiració legal o contractual del termini, que es regirà pel previst en aquests casos. No obstant això, quan es tracti d'habitatge habitual, amb caràcter previ al llançament s'haurà d'haver procedit en els termes de l'article 441.5 de la LEC (art. 549.4 LEC).

A més, en la sentència condemnatòria de desnonament per falta de pagament de les rendes o quantitats degudes, o per expiració legal o contractual del termini, o en els decrets que posin fi al referit desnonament si no hi hagués oposició al requeriment, la sol·licitud de la seva execució en la demanda de desnonament serà suficient per a l'execució directa d'aquestes resolucions, sense

necessitat de cap altre tràmit per a procedir al llançament en el dia i hora assenyalats en la mateixa sentència o en la data que s'hagués fixat quan es va ordenar la realització del requeriment al demandat (art. 549.3 LEC).

5.3. El despatx de l'execució i la seva denegació

La interlocutòria d'execució conté una "ordre general d'execució" a la qual seguirà el "decret" del Lletrat de l'Administració de justícia (art. 551.1, 2 i 3 LEC). Sense l'audiència prèvia a les persones davant les quals s'adreça la demanda (*inaudita parte debitoris*), el tribunal ha de resoldre a la vista de la demanda executiva, el títol i la documentació que s'hi adjuntin.

El tribunal comprovarà:

- 1) Concurrència dels pressupòsits processals (art. 551.1 LEC).
- 2) Regularitat formal del títol (art. 551.1 LEC).
- 3) Que la tutela executiva que es pretén sigui conforme amb la naturalesa i el contingut del títol.

5.3.1. Denegació del despatx de l'execució

Si s'observa la falta d'algun pressupòsit o requisit, el tribunal ha de denegar el despatx de l'execució (art. 552.1 LEC). Aquesta resolució adopta la forma d'interlocutòria, que és directament apel·lable, si el creditor no opta per interposar prèviament un recurs de reposició (art. 552.2 LEC).

Quan el tribunal aprecii que alguna de les clàusules incloses en el títol executiu dels esmentats en l'apartat 1 de l'art. 557 pugui ser qualificada com a abusiva, ha de donar audiència per 15 dies a les parts. Un cop escoltades aquestes, ha d'acordar el que sigui procedent en el termini de 5 dies hàbils de conformitat amb el que preveu l'art. 561.1.3a. LEC (oposició a l'execució).

Tots aquests tràmits transcorren sense cap intervenció del deutor (art. 552.2 LEC).

Abans de denegar el despatx s'ha de donar l'oportunitat d'esmenar els defectes que siguin esmenables (art. 231 LEC).

5.3.2. Despatx d'execució: resolució, notificació i recursos

Es distingeixen tres aspectes: les resolucions, la seva notificació i els recursos:

- a) La interlocutòria d'ordre general i despatx de l'execució que dicta el tribunal i el decret que dicta el Lletrat de l'Administració de justícia amb diferents mesures.

Vista la concurrència dels pressupòsits i requisits esmentats, el tribunal dicta una interlocutòria, el contingut del qual, d'acord amb l'article 551.2 LEC, es desglossa com segueix:

- 1) Determinació de la persona o persones davant qui es despatxa execució
Aquells davant els quals efectivament es despatxa l'execució es converteixen en part executada, de manera que si consideren que el despatx és inadequat, han d'utilitzar els remeis legals que es posen a disposició de les parts, singularment l'oposició, com veurem.
- 2) Si es despatxa de manera solidària o mancomunada.
- 3) La quantitat per la qual es despatxa l'execució, per tots els conceptes.
- 4) Les precisions necessàries respecte de les parts o del contingut de l'execució, segons el que disposa el títol executiu, com també respecte dels responsables personals del deute o propietaris de béns especialment afectes al seu pagament en els quals s'estén l'execució d'acord amb l'article 538 LEC (art. 551.2.4º LEC).

5.3.3. Decret del Lletrat de l'Administració de justícia

Aquest decret ha de contenir:

- 1) Les mesures de localització i esbrinament dels béns de l'executat, conforme als articles 589 i 590 LEC.

Aquí s'han de distingir les mesures d'investigació previstes en l'article 590 LEC, que només s'adopten si s'han sol·licitat expressament en la demanda; i el requeriment de manifestació de béns de l'article 589 LEC, que es pot adoptar sense el requeriment previ de part, si els béns designats no resulten suficients.

- 2) Les actuacions judicials executives que procedeixi acordar, inclòs, si és possible, l'embargament de béns concrets.
- 3) El requeriment de pagament al deutor, quan la llei així ho exigeix, el faran els funcionaris del cos d'auxili judicial o el procurador de la part executant si aquest l'hagués sol·licitat (art. 551.3.3n. LEC). El LAJ –que haurà consultat al Registre Públic Concursal, en presentar la demanda executiva, d'acord amb l'art.551,1, II LEC– posarà en coneixement de l'esmentat Registre l'existència de la interlocutòria amb el número d'identificació fiscal del deutor persona física o jurídica contra el qual es despatxa execució. Així mateix, el Registre ha de notificar al Jutjat qualsevol assentament associat a aquest número fiscal.

- b) Notificació de la interlocutòria i del decret a l'executat

Tant la interlocutòria com el decret s'han de notificar a l'executat, lliurant-li còpia de la demanda executiva. Aquest lliurament no representa citació ni citació a termini (*emplazamiento*) per a personar-se en les actuacions. Si es persona, a partir de llavors, les actuacions posteriors s'entendran amb ell (trasllat d'escrits, citació per a actuacions, etc.).

La falta de personació no impedeix la continuació de les actuacions d'execució amb la sola excepció de les actuacions que per expressa disposició legal exigeixen ser realitzades per l'executat encara que no estigui personat: requeriment de pagament (art. 582 LEC), requeriment de manifestació de béns (art. 589 LEC), notificació subhasta (art. 667.II LEC).

Si es requereix de pagament o es practica l'embargament, la notificació es fa per comissió judicial al domicili de l'executat. Si es refereix a resolucions judicials es pot efectuar per mitjà del procurador que hagi representat l'executat en les actuacions.

c) Recursos

Contra l'**ordre general d'execució** que autoritza i despatxa l'execució no és possible cap recurs, sense perjudici de l'oposició a l'execució per a la interposició de la qual es disposa de deu dies des que es notifiqui el despatx (art. 551.4; 556 i 557.1 LEC).

Contra el **decret** dictat pel Lletrat de l'Administració de justícia es pot interposar recurs directe de revisió davant del tribunal que ha ordenat l'execució, sense efecte suspensiu (art. 551.5 LEC).

Contra la interlocutòria que denegui el despatx de l'execució és possible l'apel·lació directa, i s'ha de substanciar l'apel·lació només amb el creditor (art. 552.2 LEC). O a elecció del creditor, aquest pot intentar recurs de reposició previ al d'apel·lació (art. 552.2 *in fine* LEC).

5.4. Acumulació d'execucions

L'article 555 LEC permet l'acumulació de diversos processos d'execució singular en determinats supòsits:

1) Quan es refereixi a diversos processos d'execució pendents entre el mateix creditor executant i el mateix deutor executat, si el sol·licita qualsevol de les parts o d'ofici acordada pel Lletrat de l'Administració de justícia (art. 555.1 LEC).

2) Quan es tracti dels processos d'execució que se segueixin davant el mateix executat, encara que els executants difereixin. Pot sol·licitar l'acumulació qual·sevol executant, però no l'executat, i el tribunal competent (el que conegui del procés més antic) ha de resoldre en consideració al que estimi més convenient per als interessos de tots els creditors executants (art. 555.2 LEC).

3) Si es tracta de processos d'execució dirigits exclusivament sobre béns especialment hipotecats, només es pot fer l'acumulació d'altres execucions que persegueixin garanties hipotecàries sobre els mateixos béns (art. 555.4 LEC).

La petició d'acumulació se substancia d'acord amb el règim establert per a l'acumulació de processos (art. 74 i seg. LEC).

6. La il·licitud de l'execució i dels actes executius

Aquesta denominació comprèn un elenc de circumstàncies que, pel fet de constituir diferents infraccions, converteixen el procés d'execució en il·lícit. El ventall és molt ampli i inclou els subjectes, el títol executiu, l'acció executiva o el desenvolupament del procediment.

Davant aquestes, l'ordenament articula diferents remeis, entre els quals hi destaca l'oposició a l'execució, que comprèn l'ús de diferents recursos o la seva denúncia fins i tot d'ofici. Les infraccions poden ser davant el conjunt de l'execució (per motius processals o per motius de fons) i davant actuacions executives concretes (així mateix, per motius processals o de fons).

7. L'oposició a l'execució

Els articles 556 a 564 LEC regulen un incident d'oposició a l'execució en el qual es diferencia, segons el que s'ha assenyalat, si es tracta de posar de manifest defectes de caràcter processal o material, i dins d'aquest últim apartat, segons que es tracti de l'execució d'un títol judicial o assimilat, o d'un títol extrajudicial.

7.1. Oposició a l'execució per defectes processals

Dins de l'arc de possibilitats a l'hora de formular oposició (només per defectes processals, només per defectes de fons, o tots dos), els defectes processals tenen un tractament preferent. És a dir, si es presenten els dos últims, encara que es presentin en un mateix escrit, s'han d'examinar de primer els defectes processals, i només un cop esmenats o desestimats, es poden analitzar els de fons.

L'oposició per defectes processals no ataca l'existència d'una acció executiva. Es limita a posar de manifest que la concurrència de determinats vicis processals impedeix que continuï l'activitat d'execució.

7.1.1. Motius

S'enumeren en l'article 559 LEC i són els següents:

- 1) Falta del caràcter o la representació amb què demanda l'executat.
- 2) Falta de capacitat o de representació de l'executant o no acreditació del caràcter o la representació amb què es demanda.
- 3) Nul·litat radical del despatx de l'execució per no contenir la sentència o el laude arbitral els pronunciaments de condemna o per no complir el document presentat, el laude o l'acord de mediació els requisits legals exigits perquè comporti execució o per infracció, en despatxar l'execució, del que disposa l'article 520.
- 4) Falta d'autenticitat del laude arbitral si el títol executiu fos un laude arbitral no protocolitzat notarialment.

7.1.2. Procediment

L'executat té deu dies per a promoure l'incident mitjançant un escrit a partir de la notificació de la interlocutòria del despatx de l'execució. Aquest s'ha de traslladar a l'executant, que disposa de cinc dies per a formular al·legacions.

A partir d'aquí, el tribunal pot:

- 1) Estimar la concurrència de vicis processals de caràcter esmenable. En aquest supòsit ha de dictar una providència en què concedeixi deu dies per a esmenar el defecte.
- 2) Estimar la concurrència de vici o vicis processals inesmenables o no esmenats. Ha de dictar una interlocutòria que deixi sense efecte l'execució despatxada i imposi les costes al creditor executant.
- 3) Desestimar l'existència de vici o vicis processals. Ha de dictar una interlocutòria que desestimi l'oposició i mani tirar endavant l'execució i imposi a l'executat les costes de l'oposició.

La LEC no disposa si contra la interlocutòria que resol l'oposició es pot interposar un recurs. Davant aquesta omisió s'ha d'interpretar que únicament és susceptible el recurs de reposició (art. 562.1 LEC).

7.2. Oposició a l'execució per motius de fons

L'objectiu és posar en relleu la disfunció entre el contingut del títol executiu i l'existència i contingut de l'obligació que s'hi documenta. L'existència del títol obliga al despatx de l'execució; això no impedeix, tanmateix, que es puguin oposar motius que manifestin la disfunció assenyalada i la manca actual d'acció executiva. I per això no té sentit continuar l'execució.

La LEC diferencia el tractament segons la naturalesa del títol en virtut del qual es va despatxar l'execució (judicial o no), i redueix les causes d'oposició per a les que tinguin origen en resolucions processals i arbitrals.

- 1) Si es tracta d'una *execució en virtut de resolució processal o assimilada*, seria absurd permetre al·legar fets que es van poder oposar en un declaratiu anterior, i per tant els motius d'oposició es limiten als fets esdevinguts posteriorment al moment processal en què va precloure la facultat d'al·legar-los en el procés previ. Aquesta limitació, no existeix si es tracta de títols extrajudicials.
- 2) En el cas de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació per la mateixa raó, les causes d'oposició que pot al·legar l'executat són inferiors a les que podria al·legar si el títol fos extrajudicial.

7.2.1. Motius d'oposició a l'execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació

Si el títol executiu va ser una resolució processal o arbitral de condemna, o un acord de mediació, l'article 556.1 LEC permet fundar l'oposició esmentada en el pagament o compliment del que ordena la sentència, que haurà de justificar.

Qualsevol altre fet posterior extintiu o excoent de l'acció executiva del creditor s'ha de plantejar en un procés declaratiu posterior.

Si el títol executiu és "la interlocutòria de quantia màxima" s'estableixen una sèrie de **motius especials d'oposició**:

- a) els mateixos motius previstos en l'article 556.1 LEC per a la generalitat dels títols processals o assimilats;
- b) els motius d'oposició a l'execució de títols no judicials; i
- c) amb caràcter específic: 1) la culpa exclusiva de la víctima; 2) la força major estranya a la conducció o el funcionament del vehicle; i 3) la concurrència de culpes.

A més, es preveu la suspensió de l'execució que ha d'ordenar el Lletat de l'Administració de justícia una vegada hagi tingut per formulada l'oposició (art. 556.3 *in fine* LEC).

7.2.2. Motius d'oposició a l'execució de títols executius no processals ni arbitrals ni acords de mediació

L'article 557.1 LEC permet al deutor executat fundar l'oposició de fons només en algun dels motius següents:

- 1) Pagament, acreditat documentalment.
- 2) Compensació de crèdit líquid que resulti d'un document que tingui força executiva.
- 3) Pluspetició o excés en la computació a metàl·lic dels deutes en espècie.
- 4) Prescripció i caducitat
Es tracta de l'acció, no de l'acció executiva, que conforme a l'article 518 LEC se circumscriu als títols judicials.
- 5) Quitament, espera o pacte o promesa de no demanar, que consti documentalment.
- 6) Transacció, si consta en un document públic.
- 7) Existència d'una o diverses clàusules abusives. La interlocutòria que es dicti apreciant l'existència d'aquestes clàusules ha de determinar les conseqüències d'aquest caràcter, i decretar la improcedència de l'execució o despatxar-la sense aplicar-hi aquesta clàusula o aquestes clàusules (art. 561.3r. LEC).

7.2.3. Procediment de l'oposició per motius de fons

Estructurada com un incident declaratiu intercalat en un procés d'execució, s'inicia mitjançant una demanda que converteix l'executat en demandant i l'executant en demandat (art. 560 LEC).

1) En la demanda l'executat ha de sol·licitar la celebració de la vista, si s'estima necessària, i la proposició de pràctica de prova quan no es pugui resoldre exclusivament amb els documents que acompanyen la demanda.

És a dir, quan es tracti dels assenyalats en els articles 264 i 265 LEC.

2) El *termini* per a formular l'oposició és de deu dies des de la notificació de la interlocutòria que despatxi execució.

3) La *suspensió de l'execució* es regeix per dues regles generals diferents, segons que el títol que inicia l'execució sigui judicial o assimilat o extrajudicial.

Si es tracta d'execució despatxada en virtut de *títols no procesales, ni arbitrales, ni de mediación*, la regla general és que l'oposició suspèn l'execució (art. 557.2 LEC).

A aquesta regla s'afegeix una excepció, en el supòsit que l'oposició es fonamenti exclusivament en pluspetició o excés en la computació a metàl·lic.

Al contrari, si l'execució es va despatxar en virtut de *títols judicials o assimilats* l'oposició no suspèn l'execució (art. 556.2 LEC), llevat que es tracti de l'execució d'una interlocutòria de quantia màxima (art. 556.3 LEC).

4) Després de formular l'oposició, correspon a l'executant efectuar les al·legacions, perquè presenti el seu escrit en què impugni els motius adduïts per l'executat, i sol·liciti, si escau, la celebració de la vista.

L'executant té un termini de cinc dies per a formular aquestes al·legacions, el *dies a quo* del qual diversa segons que s'hi hagin oposat motius processals (que compta a partir de la interlocutòria que resolgui sobre aquests motius) o motius de fons (que compta des de la providència que admeti la demanda d'oposició i la traslladi a l'executant).

5) La *vista* és preceptiva si les parts l'han sol·licitat i el tribunal ha admès la pràctica de proves. En aquest cas s'ha d'assenyalar dia per a la seva celebració.

Si no és així, o s'han considerat impertinents o inútils totes les propostes, es resol sobre l'oposició.

Si l'executat no hi compareix, se'l considera desistit de l'oposició, i se'l condemna a costes i a indemnitzar a l'executant els danys i perjudicis ocasionats (art. 442.1 LEC).

Si l'executant no hi compareix, es resol sobre l'oposició sense la seva presència (art. 560.4 LEC).

Si hi compareixen tots dos, se celebra la vista d'acord amb els tràmits del judici verbal (art. 560.4 if LEC).

6) La *resolució sobre l'oposició* es fa a través d'una interlocutòria, el contingut de la qual pot ser el següent:

a) Rebutjar l'oposició, i declarar procedent que l'execució continuï endavant per la quantitat que s'hagi despatxat o per la que resulti d'una estimació parcial (art. 561.1.1r. LEC).

b) Estimar l'oposició, i declarar que l'execució no és procedent, manar alçar els embargaments i les mesures de garantia adoptades, i reintegrar l'executat en la situació anterior al despatx de l'execució (art. 561.1.2a. en relació amb els art. 533 i 534 LEC) i condemnar a costes l'executant.

7) Contra la interlocutòria que resol l'oposició es pot interposar recurs d'apel·lació, amb diferents efectes segons el seu contingut.

Si es va desestimar l'oposició, l'apel·lació no suspèn l'execució.

Si es va estimar l'oposició, l'executant pot sol·licitar que es mantinguin els embargaments i les garanties adoptats i que s'admetin les mesures de l'article 697 LEC, i prèviament ha de prestar caució per a garantir la confirmació eventual de l'oposició.

8) Importa destacar que la decisió sobre l'oposició a l'execució no té eficàcia de cosa jutjada. Així es dedueix de l'article 561 LEC, en què se circumscriu els efectes de la interlocutòria que resol sobre l'oposició a la mateixa execució i de la naturalesa de l'incident d'oposició, declaratiu però sumari.

Aquesta circumstància permet discutir, en un eventual procés declaratiu posterior, els fets i actes no compresos en les causes d'oposició a l'execució (art. 564 LEC).

7.3. Oposició a actes executius concrets

En aquest apartat s'analitzen els instruments processals que sense que s'oposin al desenvolupament de l'oposició en el seu conjunt, sí que pretenen posar de manifest, però, la il·licitud de determinades actuacions.

Estan regulats en els articles 562 i 563 LEC, i es diferencia entre si la infracció és de normes processals o de contingut del títol executiu.

7.3.1. Infracció de normes processals

D'acord amb l'article 562 LEC, qualssevol de les parts de l'execució poden instar l'anul·lació de tot acte il·lícit esdevingut durant el procés d'execució.

Aquesta impugnació es materialitza per mitjà del següent:

- 1) Els recursos ordinaris, ja sia el de reposició, si la infracció consta o es comet en resolució del tribunal o del Lletrat de l'Administració de justícia encarregat de l'execució, o el d'apel·lació, en els casos en què ho prevegi expressament la llei.
- 2) Un escrit adreçat al tribunal, si no hi ha cap resolució contra la qual recórrer (supòsit d'omissions o d'actuacions materials).
- 3) Els mitjans d'impugnació previstos en casos específics, com la petició de nul·litat de l'embargament, que preveu l'article 609 LEC.

7.3.2. Infracció del contingut del títol executiu

D'acord amb el deure d'atenir-se al títol executiu a l'hora d'acordar les mesures necessàries, l'article 563 LEC assenyalava els efectes d'actuar contrariant el que s'hi assenyalava, distingint una vegada més entre títols judicials, que s'hi prevenien, o no judicials, que no tenen una regulació legal específica.

Si es tracta d'un *títol judicial o assimilat*, la part perjudicada pot interposar un recurs de reposició, i si es desestima –a diferència del supòsit d'infracció de normes processals–, pot presentar una apel·lació.

Si són *títols extrajudicials*, davant la falta de regulació legal esmentada, sembla plausible entendre que s'ha de tramitar com les infraccions processals, d'acord amb el que disposa l'article 562 LEC.

8. Suspensió de l'execució

Com a norma general, la suspensió de l'execució només és procedent quan la llei l'assenyali de manera expressa, o les parts ho acordin (art. 565.1 LEC). I per això la interposició dels recursos ordinaris no suspèn l'execució, tot i que, si l'executat acredita un dany irreparable i presta caució, pot sol·licitar excepcionalment la suspensió de l'actuació objecte de recurs (art. 567 LEC).

Juntament amb aquesta regla general, es preveuen suspensions específiques: en cas que l'executat es trobi en situació concursal (art. 568 LEC), o per efecte de la prejudicialitat penal (art. 569 LEC).

9. L'execució dinerària: liquiditat de la quantia

Aquest apartat està dedicat a analitzar la liquiditat de la quantia en casos d'execució dinerària.

9.1. Introducció

L'execució dinerària aplica, directament o indirectament, sancions genèriques (pecuniàries) de manera que s'encamina a obtenir una prestació de contingut dinerari. L'obligació pecuniària pot ser directa o pot provenir de ser l'equivalent pecuniari d'una altra prestació de contingut no dinerari, o ser el resultat d'una liquidació de danys i perjudicis o de fruits o rendes, utilitats o productes de qualsevol classe.

En tots aquests supòsits –sens dubte els més freqüents– l'activitat executiva segueix aquest desenvolupament:

- 1) despatx de l'execució,
- 2) oposició eventual,
- 3) localització dels béns que hi queden afectes (embargament) i
- 4) realització o conversió en diners (execució forçosa o procediment de consrenyiment).

Un aspecte clau de l'execució dinerària és la determinació exacta de la quantitat que s'ha d'obtenir; és a dir, en termes legals, la quantitat ha de ser líquida.

Aquesta exigència obliga a diferenciar entre a) títols dels quals resulta un deute de diners líquid i b) títols dels quals resulta un deute il·líquid. En aquest segon supòsit, després de la demanda executiva i abans d'actuar contra el patrimoni de l'executat, s'ha de liquidar el deute de què resulti el títol. A aquest objectiu s'encamina l'incident que es regula en els articles 712 a 720 LEC.

9.2. Execució dinerària basada en títols dels quals resulta un deute líquid

El despatx de l'execució s'ha substituït per dues resolucions: l'ordre general d'execució que conté l'ordre general i despatx de l'execució, a càrrec del jutge (art. 551.1 LEC), i que conté els aspectes assenyalats en l'article 551. 2 LEC, i el decret del Lletrat de l'Administració de justícia, que comprèn les qüestions detallades en l'apartat 3 del mateix article. És en l'ordre judicial on s'estableix la quantitat per la qual es despatxa l'execució. Fixem-nos que el mateix precepte

assenyala "la quantitat, si escau, per la qual es despatxa l'execució per tots els conceptes". Es vol significar que no comprèn només la quantitat deguda sinó costes, interessos i altres conceptes que es puguin haver pactat.

Les costes es consideren líquides, ja que sempre són a càrrec de l'executat (art. 572.1 LEC).

Quant als interessos, s'inclouen els interessos moratoris i ordinaris que es deixin fins a la data de la demanda.

Els interessos i les costes del procés d'execució, si bé no s'estima una quantitat líquida, sí que es poden incloure en el despatx de l'execució, en una previsió del que assoliran, que no pot superar el 30 per 100 de la quantitat que es reclama en la demanda executiva (llevat d'un supòsit excepcional) i sense perjudici de la liquidació posterior (art. 575.1 *in fine* LEC).

Només en el supòsit d'un títol executiu que consisteixi en resolució del Lletat de l'Administració de justícia o en una sentència o resolució dictada pel tribunal que coneix de l'execució, la demanda executiva no haurà de precisar la quantitat exacta, i n'hi ha prou amb la mera identificació de la resolució (art. 549.2 LEC).

A efectes de la liquiditat preceptiva, l'article 572 LEC reconeix com a líquida una sèrie de quantitats que parteixen de la quantitat de diners expressada amb lletres, xifres i guarismes, al qual s'afegeixen altres casos específics, com els interessos variables, el saldo d'operacions, la mora processal o el deute en moneda estrangera.

9.2.1. Quantitat de diners determinada expressada en el títol amb lletres, xifres o guarismes comprensibles

L'exigència de l'article 571 LEC és clara: només en cas de disconformitat de les xifres, preval la xifra en lletres.

9.3. Liquidació d'interessos

Com s'ha dit, l'execució s'ha de despatxar per la quantitat que es reclami en la demanda executiva en concepte de principal i interessos ordinaris vençuts, incrementada per la qual es prevegi per fer front als interessos que, si s'escau, puguin meritarse durant la execució i les costes d'aquest.

9.3.1. Interessos remuneratoris i interessos moratoris

Els interessos remuneratoris corresponen al preu que es pacta per la disponibilitat dels diners. Persegueixen evitar la pèrdua del valor de l'import prestat com a conseqüència del transcurs del temps previst per a la seva restitució i per retribuir la concessió del préstec. Aquests interessos poden pactar-se entre les parts amb l'únic límit que marca la Llei Azcárate, és a dir, que no siguin usuraris.

Els interessos moratoris corresponen al valor de l'incompliment, és a dir, a la indemnització corresponent. Persegueixen sancionar la mora en el compliment indemnitzant els perjudicis originats pel retard i procurar un efecte preventiu.

Els interessos moratoris reben moltes qualificacions, depenent, essencialment, de: a) si figuren en la norma civil (**mora civil**); o b) en lleis especials (**mora en lleis especials**). Als quals s'afegeix la c) **mora processal**, prevista a la LEC per a indemnitzar per l'incompliment un cop ha estat declarat en sentència. Vegem on es troben aquestes tres qualificacions:

a) La **mora civil** es contempla en els articles 1.100 i 1.108 CC.

b) La **mora en lleis especials** és la prevista, per exemple, en la Llei 3/2004 de lluita contra la morositat en operacions comercials o en l'article 20 de la Llei de contracte d'assegurança.

c) La **mora processal** es contempla a l'article 576 LEC.

9.3.2. Meritació i càlcul dels interessos

Els interessos remuneratoris es meriten durant el període en què existeixi l'obligació (100.000 euros durant sis mesos, al 20%, 20.000 al mes).

Els interessos moratoris neixen en el primer moment en què s'incompleix, és a dir, a partir del dia 1 del setè mes. Llavors, a la quantitat deguda (100.000 euros) més la quantitat corresponent al 20% durant els sis mesos se li afegirà l'interès moratori (legal o específic de la llei corresponent: morositat en operacions comercials, llei de l'assegurança, etc.). Així mateix, un cop dictada sentència, l'interès moratori processal (art. 576 LEC) absorbirà l'interès moratori en ser més alt (el legal més dos punts).

Caldrà sumar-hi l'anatocisme, o la capitalització d'interessos, és a dir, l'interès que produeix la quantitat corresponent a l'interès no pagat (els 20.000 mensuals).

9.3.3. Interessos abusius

Una qüestió a part és que els interessos pactats puguin resultar abusius. El caràcter abusiu pot derivar de la mateixa Llei d'Azcarate, de 23 de juliol de 1908, de repressió de la usura, que en el seu article 1 estableix que serà nul tot contracte de préstec en el qual s'estipuli un interès superior als diners i manifestament desproporcionat en unes condicions que sigui lleoní. Aquest article s'aplica als interessos retributius però no als de demora (STS de 7 de maig de 2000).

El seu caràcter abusiu pot provenir, també, d'haver incorregut en algun dels supòsits previstos en altres lleis. Això és el que succeeix en matèria de consumidors en virtut de l'aplicació de la Directiva 93/13/CEE del Consell de 5 d'abril de l'any 1993.

Finalment, aquest mateix caràcter abusiu pot provenir dels articles 8.b i 82 a 90 del Reial decret legislatiu 1/2007 de 16 de novembre, que va aprovar el Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, i l'article 8 de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació.

9.4. Execució per saldo d'operacions

L'article 572.2 LEC permet el despatx de l'execució per l'import del saldo resultant d'operacions derivades de contractes formalitzats en una escriptura pública notarial, sempre que s'hagi pactat en el títol que la quantitat exigible en cas d'execució és el resultat de la liquidació efectuada pel creditor en la forma acordada per les parts.

Aquest és el cas típic del contracte d'obertura de crèdit en compte corrent o de préstec que s'han d'amortitzar a terminis.

Perquè l'escriptura o pòlissa tingui força executiva:

- 1) ha d'incloure el pacte que la quantitat exigible serà la que resulti de la liquidació del creditor, i
- 2) ha d'establir la manera com el creditor ha d'efectuar la liquidació.

A més, s'ha de notificar al deutor, i si escau, al fiador, la quantitat exigible resultant de la liquidació, i també s'ha d'obtenir una acreditació de notari segons la qual la liquidació s'ha fet d'acord amb el que disposa el títol.

I, finalment, a la demanda executiva s'han d'adjuntar els documents que acrediten tots aquells aspectes, és a dir: a) en què s'expressi el saldo de la liquidació efectuada pel creditor, i les partides de càrrecs i abonaments i aplicació d'interessos que determinen el saldo pel qual s'insta el despatx de l'execució; b) el que acredita que la liquidació es va efectuar en la forma pactada en el títol, i c) el document acreditatiu de la notificació al deutor i fiador si escau de la quantitat exigible (art. 573.1 LEC).

Complerts aquests requisits es despatxa l'execució pel saldo que resulti del document aportat pel creditor. Només es rebutja el despatx si no es compleixen els requisits assenyalats¹⁵.

⁽¹⁵⁾ Expressar els càlculs necessaris o adjuntar-hi els documents exigits.

Si l'executat no està d'acord amb la liquidació ho pot manifestar en l'incident d'oposició al·legant pluspetició, i pot nomenar un perit que emeti un dictamen sobre l'import del deute (art. 558.2 LEC).

9.5. Deute en moneda estrangera

El fet que el deute sigui en moneda estrangera no exclou en principi la seva execució, si bé cal diferenciar diverses variants: 1) la devolució del principal, que s'ha d'efectuar, així mateix, diu la llei, en moneda estrangera, i la dels interessos i les costes, que s'ha d'efectuar en moneda nacional, i 2) que la moneda en qüestió estigui admesa a cotització oficial o no.

En la demanda executiva tant el principal com els interessos ordinaris i moratoris pactats s'han d'expressar en moneda estrangera, mentre que les quantitats que es reclamin per mora processal i la previsió de costes s'han de reclamar en moneda nacional.

A efectes de les diverses actuacions executives, el tribunal necessita convertir la moneda, i aquí la llei torna a diferenciar en consideració a les dificultats previsibles.

La conversió que s'ha d'efectuar en despatxar l'execució, i que sempre té caràcter provisional, és fàcil si la moneda cotitza oficialment. S'ha de fer d'acord amb el canvi oficial el dia del despatx de l'execució (art. 577.2 LEC).

Si la moneda no cotitza oficialment, el còmput s'ha de fer aplicant el canvi que determini el mateix tribunal davant les al·legacions i els documents que aporti l'executant junt amb la demanda (art. 577.2.II LEC).

9.6. Deute vençut i exigible. Venciment, nous terminis i ampliació de l'execució

A més de líquida, l'obligació l'incompliment de la qual deriva en l'activitat d'execució ha de ser vençuda i exigible.

En el supòsit específic que en el títol executiu s'hagi pactat el pagament del deute a terminis, la falta de pagament d'alguns d'aquests terminis permet al creditor sol·licitar l'execució; ara bé, com que de fet el deute no està vençut es poden reclamar únicament les quantitats corresponents a terminis vençuts.

Quan una vegada despatxada l'execució venç algun termini de la mateixa obligació o l'obligació en la seva totalitat, l'execució s'entén ampliada per l'import corresponent als nous venciments, si així ho demana l'actor i sense necessitat de retrotraure el procediment (art. 578.1 LEC).

L'ampliació la sol·licita el creditor en demanda executiva, que ha de presentar una liquidació final del deute, incloent-hi els venciments del principal i interessos produïts en l'execució (art. 578.2.II LEC).

En notificar-se la interlocutòria que despatxa l'execució, s'ha d'advertir l'executat que l'execució s'entén ampliada automàticament si, en les dates de venciment, no s'han consignat les quantitats corresponents.

L'ampliació de l'execució és raó suficient per a la millora de l'embargament, i possibilita l'anotació preventiva d'acord amb l'article 613.4 LEC (art. 578.3 LEC).

9.7. Liquidació de títols il·líquids

Com ja s'ha indicat al principi d'aquesta lliçó, la necessitat de liquiditat és un requisit bàsic del despatx de l'execució. Examinats els supòsits en els quals la llei assimila l'existència de liquiditat en determinats casos, sempre que es compleixin certs requisits, queden per analitzar aquells altres en els quals per a possibilitar el despatx de l'execució s'ha de procedir prèviament a la liquidació.

La necessitat de liquidació pot provenir de diferents circumstàncies: a) ser una prestació no dinerària, que necessita determinar el seu equivalent pecuniari; b) constituir una obligació d'indemnitzar danys i perjudicis, que necessita quantificació; c) tractar-se de fruits, rendes, utilitats o productes, l'import líquid dels quals s'ha de fixar, i, d) consistir en una rendició de comptes d'una administració, que necessita concretar-ne el saldo.

La necessitat pot procedir, al seu torn, del fet que el títol executiu contingui una condemna de les assenyalades o que al llarg del procés d'execució es produeixi una resolució de què derivi un d'aquests deutes.

Les línies generals de l'incident parteixen de la presentació de la corresponent liquidació per part del subjecte al qual li sigui més fàcil determinar la quantitat, que es traslladarà a l'altra part, la qual, segons que hi estigui d'acord o no, ha de fixar la quantitat líquida, en virtut del dit acord o per decisió del tribunal, un cop escoltades les parts i eventualment els pèrits nomenats a aquest efecte.

9.7.1. Danys i perjudicis

D'acord amb l'article 713.1 i 2 LEC, la relació detallada la presenta l'executant juntament amb l'escrit que insta la liquidació i els dictàmens i els documents que estimi necessaris. Un cop efectuat el trasllat a l'executat, aquest disposa de deu dies per a contestar.

L'executat es pot conformar expressament o tàcitament.

L'oposició del deutor ha de ser motivada i es tramita mitjançant el judici verbal, i es pot nomenar un pèrit d'acord amb el que disposa l'article 715 LEC.

Celebrada la vista, es resol mitjançant una interlocutòria, en què es fixa la quantitat i la condemna expressa a costes. Aquesta interlocutòria és apel·lable i no té efectes suspensius.

9.7.2. Equivalent dinerari de prestació no pecuniària

D'acord amb l'article 717 LEC, l'executant presenta l'estimació pecuniària de la prestació, el seu fonament i els documents que consideri oportuns.

La tramitació és idèntica a la que se segueix en el cas de la indemnització de danys i perjudicis –trasllat, possible acord o desacord resolt pel judici verbal per mitjà d'una interlocutòria– (art. 717.II LEC que remet als art. 714 a 716 LEC).

9.7.3. Liquidació de fruits i rendes

Com que és més fàcil per al deutor conèixer la quantia de fruits i rendes, l'article 718.1 LEC prescriu que se l'ha de requerir en primer terme perquè presenti la liquidació, i se li ha de concedir un termini adequat d'acord amb les circumstàncies.

Si el deutor la presenta i el creditor hi està d'acord, s'aprova la liquidació sense recurs ulterior, i es fa efectiva la suma de conformitat amb els articles 571 i seg. LEC.

Si no presenta la liquidació, es requereix el creditor perquè ho faci, i a partir de llavors la tramitació segueix la del supòsit de danys i perjudicis (art. 719.2 LEC).

Si un cop presentada, el creditor no hi està d'acord, es continua l'incident i se substancia d'acord amb el que es preveu en l'article 715 LEC (art. 719.1.II LEC).

9.7.4. Rendició de comptes d'una administració

L'article 720 LEC requereix en primer terme el mateix administrador, que ha de retre comptes per a presentar la liquidació. A partir d'aquí la tramitació continua d'acord amb el que estableixen els articles 718 i 719, tots dos de la LEC.

10. El requeriment de pagament. Reaccions del deutor davant aquest requeriment

El requeriment de pagament del deute no és un requisit comú en tots els casos: els títols judicials no el requereixen. S'estableix així una nova diferència de tracte entre aquests títols i els extrajudicials.

10.1. Requeriment de pagament

El creditor, en vèncer el deute sense que s'hagi pagat, pot reclamar-ne judicialment el compliment, sense que sigui exigible requerir prèviament de pagament el deutor en el cas d'un títol judicial o assimilat (art. 580 LEC), o si es va requerir prèviament (art. 581.2 LEC).

L'article 581 LEC assenyala els casos en què és procedent el requeriment de pagament, amb una fórmula negativa. No s'ha de requerir el pagament quan:

- 1) L'execució es fonamenti en resolucions del Lletrat de l'Administració de justícia, resolucions judicials, arbitrals o acords de mediació o en transaccions o convenis aprovats judicialment que obliguin a lliurar determinades quantitats de diners.
- 2) Si es tracta de títols extrajudicials, s'adjunti a la demanda executiva una acta notarial que acrediti que s'ha requerit l'executat almenys amb deu dies d'antelació (art. 581.2 LEC).

Altrament, si l'execució es fonamenta en un títol extrajudicial i no s'ha efectuat l'últim requeriment esmentat, la interlocutòria que despatxa l'execució ha d'ordenar que es requereixi de pagament l'executat per la quantitat reclamada en concepte de principal i interessos meritats, si escau, fins a la data de la demanda (art. 581.1 LEC).

El requeriment s'ha d'efectuar al domicili que figuri en el títol executiu, i, a més, es pot fer a petició del creditor, en qualsevol lloc en què es pugui localitzar l'executat (art. 582.1 LEC).

10.2. Reaccions del deutor davant el requeriment de pagament

Davant el requeriment de pagament, el deutor pot *pagar* (art. 583 LEC) i posar així fi a l'execució pel Lletrat de l'Administració de justícia (art. 650.5 i 670.7 LEC). En aquest cas ha de posar a disposició de l'executant la suma reclamada, lliurar el justificant de pagament a l'executat i donar per acabada l'execució.

Així mateix, pot ser que l'executat no pagui però que *consigni la quantitat* per a evitar l'embargament o aconseguir que s'alcin, si escau, els ja travats (art. 585 LEC). La consignació es pot fer fins a qualsevol moment anterior a la resolució sobre l'oposició (art. 585.II LEC).

I finalment pot ser que ni pagui ni consigni, cas en què es procedeix a l'embargament immediat (art. 581.1 LEC).

11. L'embargament de béns (I). Objecte de l'embargament. Localització dels béns i selecció dels béns

Tot seguit, estudiarem l'embargament de béns.

11.1. Introducció

El procés d'execució és l'única via legal per a fer efectiva la responsabilitat que reconeix l'article 1911 CC.

En el desenvolupament del procés d'execució –que consisteix en la realització substitutòria de tots els actes que hagi dut a terme el deutor si ha volgut complir l'obligació contreta–, la primera qüestió és determinar quins béns queden afectes a la potestat del tribunal per a fer efectiva la responsabilitat. En altres termes, determinar l'objecte del procés d'execució.

Aquesta determinació segueix un procés de decantació en diversos nivells, que necessàriament s'inicia investigant si hi ha béns especialment afectats en garantia del deute. Aquesta situació pot provenir de tres circumstàncies:

- 1) si s'ha constituït un dret real de garantia;
- 2) si el deute està especialment garantit per certs béns, en virtut de determinació legal, o
- 3) si es van afectar com a mesura cautelar (embargament preventiu).

A falta d'aquestes circumstàncies o quan els béns així afectes resulten insuficients, la determinació concreta es fa ja en el procés d'execució i rep el nom genèric d'*embargament*, i abraça, en definició de Carreras, la selecció dels béns que quedaran afectes a l'execució, engendrant en el creditor executant una facultat merament processal a percebre el producte de la realització dels béns afectes, sense limitar ni expropiar la facultat de disposició de l'executat sobre els dits béns.

En termes més gràfics l'embargament comprèn tres grups d'activitats:

- 1) Determinació, localització i selecció dels béns.
- 2) Trava o afecció dels béns.
- 3) Garantia de la trava.

Totes aquestes activitats es regulen en el capítol III del títol IV del llibre tercer de la LEC (art. 584 a 633 LEC), amb algun complement en la regulació hipotecària, principalment.

Començant per la primera, a l'hora de determinar exactament sobre quins béns pot recaure l'activitat executiva, s'han d'aclarir dues qüestions:

1) Quins béns queden fora del procés d'execució, a) en qualsevol cas, per a atendre causes objectives (objecte de l'embargament), o b) en el cas concret, perquè els béns no pertanyin actualment a l'executat (pertinença a l'executat i protecció del titular davant l'embargament de béns que no pertanyen al deutor).

2) Quins béns es poden incorporar, o bé per a ser objecte d'una extensió de la responsabilitat malgrat que no existeix jurídicament parlant en el moment de la trava, o bé perquè han de tornar al patrimoni del deutor perquè han estat transmesos irregularment abans de l'embargament.

11.2. Objecte de l'embargament

En general per a ser objecte d'embargament qualsevol bé:

- 1) ha de tenir contingut patrimonial,
- 2) ha de ser alienable,
- 3) no ha d'estar subjecte a una prohibició de disposar i
- 4) no ha d'haver estat declarat inembargable.

L'anàlisi detallada d'aquests quatre aspectes és el primer pas per a la perseguida determinació dels béns que es poden veure afectats per l'execució.

11.2.1. Patrimonialitat

La finalitat de l'embargament és l'obtenció d'una quantitat de diners per a pagar el creditor. I per això la manca de patrimonialitat exclou aquests béns i drets com a objecte d'embargament. A aquests es refereix la LEC, quan en l'article 605.I.3r. LEC declara "absolutament inembargables" els béns "que, per si sols, no tinguin contingut patrimonial".

La determinació exhaustiva de l'elenc d'aquests béns és difícil per l'ampli espectre de l'ordenament jurídic que abraça. Com a mer títol indicatiu d'algun àmbit en què la no-patrimonialitat és més freqüent, es pot assenyalar:

- 1) Els drets de la personalitat¹⁶;
- 2) Els drets derivats de la relació familiar¹⁷;
- 3) Els drets polítics¹⁸ o corporatius, i

⁽¹⁶⁾Vida, integritat física; llibertat; honor; intimitat personal; imatge; nom.

4) Els drets administratius¹⁹.

⁽¹⁷⁾La pàtria potestat, la tutela; la guàrdia i custòdia.

11.2.2. Alineabilitat

⁽¹⁸⁾De petició; sufragi.

Consisteix en la qualitat d'un bé que permet la seva transmissió vàlida, la qual cosa, des del punt de vista de l'embargament, implica la possibilitat de la realització del seu valor mitjançant alienació forçosa. La falta d'aquesta qualitat constitueix la causa d'absoluta inembargabilitat que preveu l'article 605.I.1r. i 2n. LEC.

⁽¹⁹⁾Els inherents a la condició de funcionari, els permisos administratius, etc.

De les causes molt variades que provoquen la declaració d'inalienabilitat, la LEC diferencia entre les provinents d'una declaració legal (art. 605.I.1r.) i la que, fins i tot sense aquesta declaració, és conseqüència del caràcter accessori del bé, que impedeix la seva alienació independent del dret principal (art. 605.I.2n.).

11.2.3. Prohibicions de disposar

Suposen la impossibilitat, generalment temporal, d'alienar un bé en consideració a motius molt diversos, difícilment reconduïbles a categories unitàries.

11.2.4. Inembargabilitat

És la característica d'un bé, provinent d'una declaració expressa en aquest sentit per diversos motius. En alguns casos té l'origen en la declaració d'inalienabilitat prèvia, i actua com el seu complement. En altres es refereix a béns que, si no són objecte de la declaració expressa esmentada, podrien ser objecte d'embargament.

S'estableix en dos articles que permeten diferenciar entre: 1) la declaració d'inembargabilitat de la mateixa LEC (art. 606 LEC) i 2) la que contenen altres lleis (art. 605.I.4t. LEC).

Inembargabilitat declarada en la LEC

Comprèn un elenc de casos la nota més comuna dels quals és excloure de l'embargament una sèrie de béns que, si falten, privarien el deutor de mitjans elementals per a la seva subsistència. S'hi afegixen determinats béns pel seu caràcter sacre i els declarats inembargables en tractats ratificats per Espanya (art. 606.I.3r. a 5è. LEC).

1) Inembargabilitat absoluta

Per respecte a la dignitat humana i perquè difícilment no es podrà fer càrrec de les seves responsabilitats de cap altra manera, la llei declara absolutament inembargables el mobiliari, el parament de la casa, la roba de l'executat i de la

seva família, i els béns que, segons el parer del tribunal, siguin imprescindibles perquè l'executat i les persones que en depenguin atenguin raonablement la seva subsistència (art. 606.I.1r. LEC).

Així mateix, són inembargables els instruments necessaris per a l'exercici de la seva professió, quan el seu valor no tingui proporció amb la quantia del deute reclamat.

Naturalment s'ha d'entendre compresa en aquest apartat la inembargabilitat absoluta de la quantia assenyalada per al salari mínim interprofessional (art. 607.1 LEC).

2) Inembargabilitat relativa

A partir de la regla general de la inembargabilitat total del salari, sou, pensió, retribució o equivalent que no excedeixi la quantia assenyalada per al salari mínim interprofessional, l'article 607 LEC estableix una escala d'acord amb la qual s'embargaran les quantitats que sí que superin aquesta quantitat, i preveu una sèrie de particularitats en diversos supòsits específics: acumulació de retribucions, influència de les càrregues familiars de l'executat o existència de descomptes, d'acord amb la legislació laboral o fiscal (art. 607.3, 4, 5 i 6 LEC).

L'escala fixa uns percentatges embargables que creixen d'acord amb l'increment respecte del salari mínim interprofessional (el 30% de la quantia addicional que equivalgui al doble del salari, el 50% de la quantia addicional que equivalgui a un tercer salari interprofessional, etc.).

3) Embargament en el cas de condemna al pagament d'aliments

En els supòsits de condemna al pagament d'aliments l'art. 608 LEC exceptua l'aplicació dels límits que assenyalava l'art. 607 LEC i prescriu: en tots els casos en què l'obligació de satisfer-los neixi de la Llei, inclosos els pronunciaments de les sentències en processos de nul·litat, separació o divorci sobre aliments deguts al cònjuge o als fills o dels decrets o escriptures que formalitzin el conveni regulador que els estableixi. En aquests casos, així com en els de les mesures cautelars corresponents, el tribunal ha de fixar la quantitat corresponent que es pot embargar, i el tribunal pot fixar la quantitat que s'ha d'embargar també quan es tracti d'una mesura cautelar.

Inembargabilitat declarada en altres lleis

D'acord amb el que disposa la mateixa LEC, la inembargabilitat només es pot preveure en normes amb rang de llei o en tractats internacionals (art. 605.I.4t., 606.I.4t. i 606.I.5è., tots de la LEC).

11.3. Nul·litat de l'embargament de béns inembargables

L'article 609 LEC declara expressament la nul·litat de ple dret de l'embargament travat sobre qualsevol bé que no tingui contingut patrimonial, inalienable o inembargable.

Consegüentment, l'executat pot denunciar aquesta nul·litat davant el tribunal per mitjà dels recursos ordinaris o per simple compareixença davant el tribunal, si no s'ha personat en l'execució ni ho vol fer (art. 609.2 LEC).

Pel mateix efecte, abans de l'alienació dels béns en l'execució, la nul·litat es pot apreciar d'ofici o amb denúncia prèvia, de l'executat o de qualsevol persona interessada. Després de l'alienació, la transmissió és impugnable, si bé en el supòsit d'inembargabilitat, per declaració legal expressa, no es poden impugnar aquelles que estiguin protegides d'acord amb la legislació civil.

11.4. Pertinença dels béns a l'executat

Els béns, a més d'embargables, han de pertànyer a l'executat en el moment de la trava.

Al principi, els béns de l'executat els determina l'executant en la demanda executiva, i a més assenyalava si els considera suficients (art. 549.1.3r. LEC).

El Lletrat de l'Administració de justícia no pot fer actuacions encaminades a determinar si els béns que es proposa embargar pertanyen a l'executat, com veurem. Ni pot denegar-se el despatx de l'execució per considerar-se insuficientment acreditada la titularitat dels béns.

Davant aquests condicionants, és possible que la mera aparença ocultí una errònia atribució de titularitat al deutor, davant la qual l'ordenament ha de reaccionar protegint el tercer, verdader titular, sense que, simultàniament, es perjudiqui greument la finalitat del procés d'execució. En aquest ordre de coses, són tres els instruments que articula la LEC: a) l'oposició prèvia a l'embargament, b) la terceria de domini i c) la terceria registral.

A diferència de l'embargament de béns inembargables, que és nul de ple dret, el de béns no pertanyents al deutor és eficaç si no és impugnat, és a dir, és merament anul·lable. Aquest és el sentit de l'article 594.1 LEC.

11.4.1. Oposició prèvia de l'embargament

Quan, arran dels indicis o signes externs (percepció directa o manifestacions de l'executat o altres persones), el Lletrat de l'Administració de justícia té "motius racionals" per a creure que els béns que traurà no pertanyen al deutor, o

el que és el mateix, que s'atribueix erròniament a algú la condició d'executat, l'article 593.2 LEC li faculta per a notificar al tercer de què es tracti la imminència de l'embargament, i concedir-li cinc dies per a comparèixer i oposar-se a l'embargament.

La falta de contestació en aquest termini condueix al fet que el Lletrat de l'Administració de justícia dicti un decret que travi els béns, llevat que les parts hagin manifestat el seu acord que no s'embarguin els béns. Si el tercer contesta, el tribunal ha de resoldre d'acord amb el que s'ha al·legat (art. 593.2.2 *in fine* LEC).

11.4.2. La terceria de domini

Consisteix en l'oposició d'un tercer instant que s'aixequi l'afecció d'un bé concret que afirma que és seu.

El tercerista ha d'afirmar que és el propietari del bé que ha estat embargat atribuint-ne la pertinença a l'executat, i que no l'ha adquirit d'aquest una vegada decretat l'embargament (art. 595.1.if LEC).

Competència i legitimació

La demanda de terceria s'interposa davant del Lletrat de l'Administració de justícia responsable de l'execució i serà resolta pel tribunal que ha dictat l'ordre general de l'execució (art. 599 LEC).

La **legitimació activa** correspon sempre a qui té la condició de tercer, mai a qui té la condició de part, que disposa dels corresponents remeis (oposició, recursos).

La **legitimació passiva** correspon essencialment a l'executant; és davant el qual s'ha de dirigir la terceria en tot cas.

Objecte

La LEC ceneix la pretensió de la terceria a sol·licitar l'alçament de l'embargament (art. 601.1 LEC). Paral·lelament, el demandat o els demandats no poden pretendre una cosa diferent del manteniment de l'embargament, la subjecció a l'execució del bé objecte de terceria (art. 601.2 LEC).

No es pot fer reconvençió, però tampoc acumulació de qualsevol altra pretensió.

Procediment

La terceria se substancia pels tràmits del judici verbal amb les peculiaritats següents.

1) Temps

L'admissió de la terceria es fa dependre que s'interposi entre un termini inicial i un de final.

Si la demanda de terceria s'interposa després, a més que no tindria sentit, el tribunal rebutjarà la demanda mitjançant una interlocutòria.

2) Demanda i acreditació prèvia. Efectes de la presentació de la demanda

Amb la demanda (art. 595.1 LEC) s'ha d'aportar un principi de prova per escrit del fonament de la pretensió del tercerista (art. 595.3 LEC). Així mateix, l'absència d'aquest determina el rebuig de la terceria (art. 596.2 LEC).

L'admissió de la demanda es pot condicionar al fet que el tercerista presti caució pels danys i perjudicis que pugui ocasionar al creditor executant. Abans d'acordar la caució s'escoltarà les parts (art. 598.2 LEC).

Un cop admesa la demanda, es produeixen dos efectes: 1) se suspèn l'execució respecte del bé a què es refereixi la terceria (art. 598.1), i 2) l'executant pot demanar i obtenir la millora de l'embargament (art. 598.3 LEC).

3) Desenvolupament. Resolució i efectes

Si el demandat o els demandats no contesten, s'entén que admeten els fets al·legats en la demanda (art. 602 LEC).

La resolució de la terceria es correspon a la seva naturalesa d'incident de l'execució, i per això els articles 603 i 206.I.2a LEC imposen la forma d'interlocutòria.

S'hi resol sobre la pertinença del bé i la procedència de l'embargament als únics efectes de l'execució. La mateixa LEC exclou expressament l'efecte de cosa jutjada d'aquesta resolució quant a la titularitat del bé (art. 603.I LEC).

Així mateix, s'imposen les costes, d'acord amb el que disposen els articles 603 i 394 i seg. LEC.

11.4.3. L'anomenada terceria registral

D'acord amb l'article 38.III LH s'ha de sobreseure tot procediment de constrenyiment sobre immobles quan consti en actuacions mitjançant un certificat del registrador de la propietat que els béns estan inscrits a favor d'una persona diferent d'aquella contra la qual es va decretar l'embargament o se segueix el procediment.

Aquesta és la regla que la LEC recull en l'article 593.3 LEC, en el tràmit d'oposició prèvia a l'embargament, que ordena que aquest no es dugui a terme si el tercer acredita ser titular registral mitjançant el certificat registral corresponent.

El mateix efecte –aixecament immediat de la trava– correspon quan, embargat un immoble, se n'acredita la titularitat registral, sempre que la inscripció sigui anterior a l' anotació preventiva d'embargament. Si la inscripció és posterior, la trava no s'alça automàticament i el titular registral ha d'intervenir en el procés com a tercer posseïdor (art. 38.V LH).

11.5. Extensió de la responsabilitat als béns futurs

A partir d'una altra regla general relativa a l'objecte de l'embargament, d'acord amb la qual aquest només pot tenir per objecte béns i drets existents en el moment de la trava, de manera que serà nul tot embargament de béns i drets l'efectiva existència dels quals no consti, en aquest apartat s'afronta la resposta a l'interrogant: quan es pot estendre la responsabilitat a béns que no existeixen en el moment de la trava?

L'excepcionalitat d'aquest supòsit troba fonament en dos preceptes de la mateixa LEC, i recolza en determinats casos d'embargament subjectes a la condició suspensiva que els béns o drets arribin efectivament a existir.

En el primer sentit, l'article 239 LEC exclou la caducitat de la instància de l'acció executiva, cosa que equival al fet que la d'execució queda oberta fins a la plena satisfacció del dret de l'executant, i com assenyala l'article 570 LEC, es fixa el final de l'execució "amb la completa satisfacció del creditor executant".

Exemples

En el segon sentit (embargament subjecte a condició suspensiva), es poden assenyalar tres exemples²⁰:

- 1) L'embargament de dipòsits bancaris i saldos favorables que llancin els comptes oberts en entitats de crèdit, sempre que es determini pel Lletat de l'Administració de justícia una quantitat com a límit màxim, d'acord amb el títol executiu (art. 588 LEC).
- 2) L'embargament de sobrant en la realització forçosa d'una execució ja despatxada (art. 611 LEC).
- 3) L'embargament de sous i pensions, rendes, fruits i interessos (art. 592.2.4t., 5è. i 8è. LEC).

⁽²⁰⁾Esmentats per Vegas Torres.

11.5.1. Reintegració en el patrimoni de béns transmesos per l'executat

Però no solament es pot incrementar el patrimoni del deutor executat amb béns que no hi figuraven quan es va dictar l'embargament. També es poden reintegrar en el patrimoni del deutor béns que van ser extrets fraudulentament.

Aquesta possibilitat s'articula com a mesura de protecció dels creditors davant la insuficiència patrimonial del deutor, derivada de transmissions fraudulentament per part del deutor. Davant aquests fets, es legitima els creditors per a instar la rescissió per mitjà de l'acció revocatòria o pauliana (art. 1111 CC), i, a més, es requereix que l'acte impugnat hagi col·locat el deutor en situació d'insolvència.

L'exercici d'aquesta acció, subjecta a un termini de caducitat de quatre anys des de l'acte impugnat, determina, en cas d'èxit, la rescissió del contracte i la restitució al patrimoni del deutor dels béns, i en possibilita l'embargament.

A una finalitat similar des d'un punt de vista mediat (incrementar el patrimoni del deutor a l'efecte d'augmentar l'objecte de l'embargament) s'encamina l'"acció subrogatòria" prevista com la revocatòria en l'article 1111 CC. Mitjançant aquesta es faculta els creditors, davant la passivitat del deutor, per a exercir els drets i les accions del seu deutor cobrant el que li deuen.

11.6. Localització dels béns de l'executat

Un cop determinats els béns que poden ser objecte d'embargament, abans d'afectar-los a una execució concreta, han de ser localitzats.

De fet, la localització dels béns és necessària quan l'executat no designi béns o aquests no siguin suficients (art. 549.3r. LEC). Designació que li correspon efectuar d'acord amb el que preveu l'article 549 LEC en presentar la demanda executiva.

Així, una vegada el tribunal ha dictat l'ordre general d'execució, el Lletrat de l'Administració de justícia dicta un decret en el qual s'han de contenir, les mesures de localització i averiguació dels béns de l'executat conforme als articles 589 i 590 de la LEC.

11.6.1. Manifestació de béns de l'executat

D'acord amb l'article 589 LEC, llevat que l'executant assenyali béns l'embargament dels quals consideri suficient per a la finalitat de l'execució, el Lletrat de l'Administració de justícia ha de requerir l'executat d'ofici, mitjançant una diligència d'ordenació, perquè manifesti béns i drets per a cobrir previsiblement la quantia per la qual es despatxa l'execució.

El requeriment és procedent quan el Lletrat de l'Administració de justícia i el creditor valorin conjuntament la insuficiència dels béns, o així ho estimi aquest últim. No és suficient a aquest efecte que el creditor apreciï la insuficiència si el Lletrat de l'Administració de justícia no hi està d'acord.

El requeriment a l'executat per a la manifestació es farà amb advertència de les sancions que puguin imposar-se, si més no per desobediència greu, si no presenta la relació, inclou béns que no són seus, exclou d'altres susceptibles d'embargament o no revela les càrregues sobre aquests (art. 589.2 LEC). El lletrat de l'Administració de Justícia, mitjançant decret, podrà imposar multes coercitives periòdiques tenint en compte la quantitat per la qual es despatxa l'execució, la resistència de l'executat i la seva capacitat econòmica (art. 589.3.I LEC). Davant de les resolucions del lletrat de l'Administració de Justícia, es pot interposar recurs directe de revisió davant el tribunal que conegui l'execució, sense efecte suspensiu (art. 589.3.II LEC).

11.6.2. Investigació judicial del patrimoni de l'executat

A instàncies també de l'executant que no pugui designar béns suficients de l'executat, el Lletrat de l'Administració de justícia ha d'acordar adreçar-se a les entitats financeres, els organismes i registres públics i les persones físiques i jurídiques que el mateix executant li indiqui perquè li facilitin la relació de béns o drets dels quals tinguin constància (art. 590.I LEC).

És important destacar que la llei exclou les reclamacions de dades d'organismes i registres a què l'executant pugui tenir accés, cosa que limita la intervenció del Lletrat de l'Administració de justícia en el supòsit de registres i entitats públics (art. 590.II LEC).

El deure de col·laboració de les persones i entitats públiques s'estableix, per la seva part, en l'article 591.1 LEC, amb l'únic límit del respecte als drets fonamentals o als que expressament s'assenyalin en les lleis.

Quan s'al·leguin aquests motius per no fer el lliurament deixant sense atendre la col·laboració, el lletrat de l'Administració de Justícia n'ha de donar compte al tribunal perquè aquest acordi el que sigui procedent (art. 591.1, i.f LEC). El

tribunal, prèvia audiència als interessats, pot acordar la imposició de multes coercitives periòdiques a les persones i entitats que no prestin la col·laboració requerida (art. 591.2 LEC).

11.7. Selecció dels béns objecte d'embargament

Encara que la LEC enfoqui directament l'"ordre en els embargaments", cal fer dos aclariments previs.

En primer lloc, que aquest ordre és aplicable quan arribin a coneixement del tribunal al mateix temps o amb poca diferència una pluralitat de béns o drets embargables (o bé perquè així els designa el creditor o bé perquè així els inclou l'executat en la seva manifestació, etc.). Si els béns apareixen successivament, s'aniran embargant a mesura que apareguin fins a assolir el valor que cobreix les quantitats per les quals es despatxa l'execució.

I, en segon lloc, que des del punt de vista quantitatiu, l'embargament ha de recaure sobre els béns indispensables per a fer front a l'execució concreta. L'article 584 LEC assenyala que no es poden embargar béns el valor previsible dels quals excedeixi la quantitat per la qual s'hagi despatxat l'execució, llevat que en el patrimoni de l'executat només hi hagi béns d'un valor superior a aquests conceptes i l'afecció d'aquests béns sigui necessària per a les finalitats de l'execució.

11.7.1. Ordre en els embargaments

Atès que el nostre procés civil està inspirat en el principi dispositiu, l'acord entre les parts constitueix la primera manera d'assenyalar l'ordre dels béns que s'han d'embargar. Aquests pactes vinculen el Lletrat de l'Administració de justícia, excepte si els béns incorren en alguna causa d'inembargabilitat – en sentit ampli, comprensiu d'inalineabilitat, falta de contingut patrimonial, etc.– (art. 592.1 LEC).

A falta de pacte i sempre que el Lletrat de l'Administració de justícia hagi d'elegir, l'article 592 LEC li assenyala un doble criteri informador: la màxima facilitat d'alienació i la menor onerositat d'aquesta per a l'executat (apartat 1 *in fine*).

Si cap dels criteris generals no permet una determinació clara, l'ordre que s'ha de seguir és l'establert en el mateix article 592 LEC, apartats 2 i 3:

- 1) Diners i comptes corrents de qualsevol classe.
- 2) Crèdits i drets realitzables en l'acte o a curt termini, i títols, valors o altres instruments financers admesos a negociació en un mercat secundari oficial de valors.

- 3) Joies i objectes d'art.
- 4) Rendes en diners, sigui quin sigui el seu origen i la raó de la seva meritació.
- 5) Interessos, rendes i fruits de tota espècie.
- 6) Béns mobles o semovents, accions, títols o valors no admesos a cotització oficial i participacions socials.
- 7) Béns immobles.
- 8) Sous, salaris, pensions o ingressos procedents d'activitats professionals i mercantils autònomes.
- 9) Crèdits, drets i valors realitzables a mitjà i llarg termini.
- 10) Empreses, que són embargades quan, ateses les circumstàncies, resulti preferible a l'embargament dels seus diferents elements patrimonials.

La infracció de l'ordre assenyalat, com la del límit quantitatiu, no genera nul·litat absoluta, a diferència de les qüestions relatives a la finalitat de l'embargament. I per això el control es fa a instància de part, mitjançant diferents instruments: a) la millora o reducció de l'embargament (art. 612 LEC) si es va embargar de manera insuficient o de manera excessiva, o impugnant d'acord amb l'article 612 LEC, o b) impugnant la infracció legal en el curs de l'execució (art. 562 LEC).

Com a conseqüència de l'anul·labilitat assenyalada, una vegada realitzats els béns embargats, no es pot impugnar la transmissió a qui els adquireixi en l'execució perquè s'hagi infringit l'ordre o el límit quantitatiu.

12. L'embargament de béns (II). Trava o afecció. Garantia de la trava

A continuació, parlarem de la trava o afecció.

12.1. Trava o afecció dels béns

Es tracta d'una declaració de voluntat del tribunal que afecta un o diversos béns a un procés d'execució concret. Aquesta declaració pot ser expressa (sembla més d'acord amb el seu significat dins el procediment), si bé s'admet també de manera tàcita, compresa en la descripció d'un bé determinat en la diligència d'embargament.

L'article 587 LEC fa referència a totes dues modalitats quan assenyala

"l'embargament s'entén fet des que es decreti mitjançant el Lletrat de l'Administració de justícia o es ressenyi la descripció d'un bé en l'acta de la diligència d'embargament [...]"

Fins i tot l'embargament s'entén adoptat si encara no s'han adoptat mesures de garantia o de publicitat de la trava (art. 587.1 LEC).

La diligència d'embargament ha d'estar precedida de la interlocutòria del tribunal que comprèn l'ordre general d'execució i el despatx d'execució, però que d'acord amb l'exposat adquireix eficàcia des que es decreti pel Lletrat de l'Administració de justícia o es ressenyi la descripció del bé. Mitjançant aquesta designació i la seva documentació s'entén produïda la trava i els béns queden afectes sense necessitat de resolució posterior (art. 587.1 LEC).

L'última configuració legal exclou la garantia jurisdiccional que anteriorment reservava la trava a l'òrgan judicial. Actualment, a l'adopció de les mesures necessàries per a l'efectivitat del despatx i les ordres d'esbrinament d'acord amb l'establert en els articles 589 i 590 LEC, que correspon al LAJ, s'uneix decretar l'embargament, com també adoptar immediatament les mesures de garantia i publicitat, i expedir d'ofici els despatxos necessaris (art. 587 LEC).

Les parts poden impugnar la trava amb tres mitjans diferents: **a)** recorrent les resolucions que acordin l'embargament concret; **b)** mitjançant l'escrit de denúncia que preveu l'article 562.1.3r. LEC si l'afecció es va imputar a l'ordre d'embargament, **c)** mitjançant la simple compareixença davant el Lletrat de l'Administració de justícia, sense necessitat de personar-se formalment en l'execució i resolent el tribunal el que estimi procedent (art. 609.II LEC).

Cal afegir la nul·litat de l'embargament indeterminat, que exigeix concretar els béns seleccionats com a objecte d'embargament, és a dir, que impedeix embargar el que encara no està en el patrimoni del deutor (art. 588.1 LEC).

12.1.1. Efectes de la trava

Els principals efectes de l'afecció de béns a l'execució són dos:

1) El tribunal adquireix la potestat d'actuar sobre el bé per a fer efectiva la responsabilitat de l'executat i satisfer el dret de l'executant.

2) L'executant adquireix el dret a percebre el producte del que s'obtingui de la realització dels béns embargats, a fi de satisfer l'import del deute que consti en el títol, els interessos que siguin procedents i les costes de l'execució (art. 613.1, 2 i 3 LEC).

a) Aquest trasllat no impedeix, però, que el titular pugui disposar del bé afecte, encara que el poder de disposició està subordinat al del tribunal quan no el pot menyscar. En altres termes: si bé l'executat pot alienar els béns travats, l'adquirent ha de suportar les actuacions que el tribunal faci sobre aquests béns, de manera que, com a regla, no pot mantenir la seva adquisició davant qui adquireixi el bé en el procés d'execució.

Aquesta regla s'exceptua, únicament, en els casos de protecció de l'adquirent per normes substantives que protegeixen les adquisicions de bona fe. Aquest és el sentit de l'article 587.2 LEC: el que disposa l'apartat anterior (*sic*: quan s'entén fet l'embargament) s'entén sense perjudici de les normes de protecció del tercer de bona fe que s'hi hagin d'aplicar.

Recordeu que per a gaudir d'aquesta protecció s'ha d'haver adquirit a títol oneros i haver inscrit abans de l'anotació d'embargament, ja que aquesta última destruiria la bona fe (art. 34 LH).

Davant aquesta protecció de l'adquirent de bona fe, l'ordenament oposa algunes mesures que impedeixen la neutralització de l'embargament per les normes de protecció: l'executat està obligat a notificar l'existència de la trava a l'adquirent, desfent així la seva bona fe, i l'adquirent queda protegit dels efectes de l'embargament, només si aquest deure s'incompleix. D'altra banda, cal recordar les mesures que garanteixen la trava i li atorguen publicitat, i impedeixen al·legar la bona fe, és a dir, haver adquirit sense conèixer la seva afecció a un embargament.

b) Quant al dret que l'embargament atorga a l'executant, té eficàcia *erga omnes* en la mesura que l'executant el conserva encara que el bé o béns embargats es transmetin posteriorment a qualsevol persona diferent de l'executat.

Aquest dret no atorga, però, cap privilegi en relació amb altres creditors del mateix deutor. Si tenia algun crèdit preferent abans de l'embargament, continua tenint aquesta naturalesa, i per això en l'embargament es preveu la possibilitat de fer valer aquestes preferències dins el mateix procés d'execució. L'instrument processal que la LEC concedeix a aquest efecte perquè es reco-

negui la preferència d'un crèdit sobre el de l'executant és la tercera de millor dret, mitjançant la qual el producte de la realització dels béns s'ha d'aplicar abans al tercerista vencedor i no a l'executant.

D'altra manera, a falta de l'existència d'un dret preferent, cal dir que l'embarcament atorga un dret de preferència (*ius prioritatis*) sobre els béns embargats en el sentit de l'esmentat article 613.2 LEC, quan disposa: "Sense estar reintegrat completament l'executant del capital i dels interessos i costes no es poden aplicar les sumes realitzades a cap altre objecte que no hagi estat declarat preferent per sentència dictada en tercera de millor dret".

Embarcament de comptes bancaris

Quan se sol·liciti l'embarcament de comptes bancaris (saldo o dipòsits), els articles 588.2, 592.2 i 621.1 especifiquen una sèrie de detalls, es poden distingir segons es conegui o no l'efectiva existència de comptes amb saldo favorable. La raó és que és nul l'embarcament sobre béns i drets l'efectiva existència del qual no consti, excepte en aquest supòsit, i sempre que en raó del títol executiu es determini una quantitat com a límit màxim (art. 588.1 i 2 LEC).

Si es coneix el saldo i existeix, es descriurà així a la demanda i s'expedirà l'ordre de retenció per part del lletrat de l'Administració de Justícia per la quantitat exacta que correspongui al deute. L'entitat expedirà rebut amb la quantitat retinguda i l'origen de la retenció (art. 621.2 LEC).

Quan no es conegui la quantitat del compte, s'expedirà una ordre dirigida a l'entitat bancària perquè retingui a disposició de l'òrgan judicial l'import del saldo que eventualment pugui existir a favor de l'executat, fins al límit corresponent a la quantitat per la qual s'ha despatxat l'execució (art. 588.2 i 621.2 LEC). Els efectes jurídics estaran limitats fins que es comprovi la efectiva existència de dipòsits o saldos favorables.

Seguint amb l'article 588 LEC (reformat per la Llei 3/2018, d'11 de juny):

"Quan els fons estiguin dipositats en comptes a nom de diversos titulars, només s'embarcarà la part corresponent al deutor. Solament a aquests efectes, en el cas de comptes de titularitat indistinta amb solidaritat activa enfront del dipositari o de titularitat conjunta mancomunada, l'embarcament podrà aconseguir la part del saldo corresponent al deutor, entenent-se que correspon a parts iguals als titulars del compte, tret que consti una titularitat material diferent dels fons.

Quan en el compte afectat per l'embarcament s'efectuï habitualment l'abonament del salari, sou, pensió, retribució o el seu equivalent, s'hauran de respectar les limitacions establertes en aquesta Llei, mitjançant la seva aplicació sobre l'import que s'hagi de considerar sou, salari, pensió o retribució del deutor o el seu equivalent. A aquests efectes, es considerarà sou, salari, pensió, retribució o el seu equivalent l'import ingressat en aquest compte per aquest concepte en el mes en què es practiqui l'embarcament o, en defecte d'això, en el mes anterior".

12.1.2. La terceria de millor dret

És el mitjà processal per mitjà del qual qui afirmi que li correspon un dret que el seu crèdit sigui satisfet amb preferència al del creditor executant, interposa una demanda perquè se li reconegui aquesta preferència i se li pagui amb el producte de la realització del bé abans que a l'executant.

En aquest cas el tercerista no pretén, com sí que passava en la terceria de domini, que es retalli el procés d'execució; al contrari, li interessa que continuï. Pretén dos objectius connexos: que es reconegui el seu crèdit com a preferent, i consegüentment, que l'obtingut pel bé es dediqui, en primer terme, a satisfer el seu crèdit. A això cal afegir –en cas que no tingui títol executiu– que se li reconegui l'existència d'un títol davant l'executat.

És important retenir, des d'un principi, la importància que el tercerista porti un títol executiu o no. Des d'aquesta perspectiva, la LEC diferencia el tractament de la legitimació, els efectes de l'assentiment i el desistiment de l'executant i el contingut de la resolució. La raó és senzilla: si el tercerista posseeix un títol executiu, persegueix els dos objectius assenyalats: que se li reconegui la seva preferència i se li pagui abans que a l'executant; si no té títol executiu, a aquestes pretensions cal afegir, com s'ha dit, el reconeixement del crèdit davant l'executat.

Per això, si no té títol executiu, la legitimació activa no existeix fins que es dicti la sentència estimatòria de la terceria, i la passiva també s'estén a l'executat, o al fet que el pronunciament recaigui sobre la mateixa existència del crèdit.

Legitimació

La legitimació activa correspon sempre al tercer que es pretén incorporar al procés d'execució per a cobrar amb preferència (art. 614.1 LEC).

La seva incorporació, i adquisició corresponent de la condició de part, es fa dependre del fet que disposi o no d'un títol executiu. Si el crèdit del tercerista consta en un títol executiu, intervé en el procés des de l'admissió de la terceria; si no és així, com que és necessari que es declari l'existència del crèdit, només pot intervenir des que es dicti la sentència estimatòria de la terceria, en què es fa aquest reconeixement (art. 616.2 LEC).

Quant a la legitimació passiva, torna a dependre del fet que el crèdit que al·lega el tercerista consti o no en un títol executiu.

Si està documentat en un títol executiu, l'acció s'ha de dirigir només davant l'executant, ja que l'únic objecte és declarar i fer efectiva la preferència del crèdit del tercerista. Es preveu –però no s'exigeix– que l'executat intervingui "amb plenitud de drets processals" (art. 617 LEC).

Si el tercerista no té títol executiu, l'acció s'ha de dirigir davant l'executant (amb el mateix objectiu) i davant l'executat (perquè es declari l'existència del crèdit) (art. 617.2 LEC).

Objecte. Prohibició de segona terceria

Com ja s'ha assenyalat, l'objecte és el reconeixement de la preferència del crèdit i el cobrament, també preferent, amb el producte de la realització forçosa.

Procediment

La terceria se substancia pels tràmits del judici verbal (art. 617.1 LEC).

1) Temps

Com en el cas de la terceria de domini, l'exercici de l'acció se sotmet a un termini entre un *dies a quo* i un *dies ad quem*.

El *dies a quo* es fa dependre de la classe de preferència que s'invoqui. Si és en relació amb determinats béns mobles o immobles del deutor, la terceria es pot exercir des que els béns a què es refereixi la preferència hagin estat embargats. Si la preferència és general, la terceria escau des del despatx de l'execució (art. 615.1 LEC).

El *dies ad quem* és el lliurament a l'executant de la suma obtinguda en l'execució forçosa, o en cas d'adjudicació dels béns embargats a l'executant, després que adquireixi la titularitat dels béns d'acord amb la legislació civil (art. 615.2 LEC).

2) Acreditació prèvia

En tot cas, l'article 614.1.1 LEC exigeix que s'adjunti a la demanda un principi de prova del crèdit que s'afirma preferent.

Si no es presenta aquest principi de prova, s'inadmet la demanda (art. 614.2 LEC).

3) Desenvolupament: efectes de la demanda; especialitats en cas d'assentiment i desistiment

L'admissió de la demanda no suspèn la realització dels béns embargats; aquesta continua i el que es recapti es diposita en el compte de dipòsits i consignacions per a reintegrar a l'executant les costes de l'execució i pagar els creditors segons l'ordre de preferència (art. 616.1 LEC).

La falta de contestació a la demanda s'interpreta com a admissió dels fets que s'hi al·leguen (art. 618 LEC).

Quant a l'assentiment de l'executant, l'article 619 LEC distingeix:

a) Si el crèdit del tercerista consta en un títol executiu i l'executant assenteix, s'ha de dictar, sense cap més tràmit, una interlocutòria que ordeni tirar endavant l'execució per a satisfer el tercerista, tot i que no es lliurarà cap quantitat fins que no s'hagin satisfet a l'executant tres cinquenes parts de les costes i despeses originades fins a la notificació de la demanda de terceria (art. 619.1.1 LEC).

b) Si el crèdit del tercerista no consta en un títol executiu, l'executat s'ha de pronunciar sobre l'assentiment: si hi està d'acord o deixa transcórrer el termini sense pronunciar-s'hi, s'hi aplica el que es disposa per al supòsit en què el crèdit consti en un títol executiu; si s'oposa a l'assentiment, es dicta una interlocutòria que consideri assentit l'executant i que mani seguir la terceria amb l'executat (art. 619.1.2 LEC).

En el cas de desistiment de la terceria per part de l'executant, es torna a diferenciar segons que el tercerista acrediti el seu títol mitjançant un títol executiu o no.

Quan el tingui, es continua l'execució per a satisfer el crèdit del tercerista, sense demanar la conformitat de l'executat (art. 619.2 LEC).

Quan no sigui així, es dicta un decret pel Lletat de l'Administració de justícia que finalitza l'execució, llevat que l'executat es mostri d'acord que prossegueixi per a satisfer el crèdit del tercerista (art. 619.2.if LEC).

4) Resolució, cosa jutjada i costes

La terceria de millor dret es decideix mitjançant una sentència que ha de decidir sobre l'existència del privilegi i l'ordre en què s'han de satisfer els crèdits en l'execució en què recaigui aquella sentència (art. 620.1 LEC).

Pot ser útil diferenciar diverses variants:

a) Si el crèdit del tercerista figura o no en un títol executiu. Si és així, amb el pronunciament assenyalat (més el que després es precisi pel que fa a costes) és suficient.

b) Si el crèdit no consta en un títol executiu, encara que la llei no ho esmenta expressament, el pronunciament també recau, i prèviament, sobre l'existència mateixa del crèdit.

Si es desestima la tercera la distribució de les sumes s'ha de dur a terme ignorant el tercerista (art. 620.2 LEC).

12.2. Garantia de la trava. Fonament: diferents finalitats segons el bé o dret embargat

La trava o afecció és una condició necessària i suficient per a complir les dues finalitats essencials de l'execució: atorgar potestat al tribunal per a obtenir les quantitats que satisfacin el creditor i concedir a l'executant el dret a percebre-les.

Si és així, des del punt de vista jurídic, no es necessitaria cap fase posterior en l'embargament. Tanmateix, s'esdevé que el desenvolupament de la posterior realització forçosa constitueix un risc cert pel que fa a la sostracció, física o jurídica, o a la mera pèrdua de valor dels béns sobre els quals ha de recaure la realització forçosa.

Les mesures de garantia s'ocupen essencialment d'eliminar o reduir aquests riscos, sense que comportin per si mateixes cap efecte consubstancial per a les finalitats pròpies del procés d'execució.

I per això:

1) Els efectes propis de la trava o afecció no estan en cap cas condicionats al fet que s'adoptin mesures de garantia de la trava (art. 587.1 LEC). Això no treu que en aquest supòsit el Lletrat de l'Administració de justícia adopti immediatament les mesures esmentades de garantia i publicitat, i expedeixi d'ofici els despatxos necessaris, que, si escau, s'han de lliurar al procurador de l'executant que ho hagi sol·licitat (art. 587.1 *in fine* LEC).

2) Les mesures de garantia tenen els seus propis efectes, diferents dels de la trava, i que són els dirigits rectament a evitar o reduir els riscos enumerats, segons el bé o dret de què es tracti.

12.2.1. L'anotació preventiva d'embargament

En el cas de béns immobles els riscos de pèrdua física són pràcticament inexistents. Els de deteriorament són objecte d'indemnització, amb liquidació prèvia (art. 703.3 LEC).

Els riscos més notables deriven de la pèrdua (jurídica) del bé per la seva transmissió vàlida a un tercer, i la disminució del valor per imposició de càrregues que ha de suportar qui adquireixi el bé.

Aquesta vicissitud es pot originar per dues circumstàncies diverses:

1) Que el bé l'adquireixi, després de la trava, un tercer protegit per la bona fe i al qual no se li pot oposar l'embargament (art. 34 LH).

Això succeirà quan no hi hagi en el Registre cap anotació que permeti enervar l'al·legació d'ignorància del tercer sobre l'existència de l'embargament (la bona fe).

Com que la transmissió és vàlida i l'embargament no és oposable, el tribunal ha d'alçar d'ofici l'embargament, quan consti que el bé està inscrit a nom d'una persona diferent de l'executat, sempre que la trava no estigui anotada, o si ho està, que l'anotació sigui posterior a la inscripció de domini (art. 38 LH i 658.I LEC).

2) Que s'imposin càrregues sobre l'immoble travat que adquireixin preferència sobre el dret de realització que correspon a l'executant.

Aquesta circumstància incideix notablement en el valor de realització del bé, ja que a efectes d'execució, el valor de realització d'un bé és el que resulta de restar del valor del mercat (lliure de càrregues), l'import de les que té i hi ha anotades en el Registre, i si hi ha una anotació preventiva d'embargament s'ha de deduir l'import corresponent.

Adopció de la mesura de garantia i efectes

1) Adopció

L'article 629 LEC assenyala que quan l'embargament recaigui sobre béns o drets susceptibles d'inscripció registral, s'ha de procedir a l'anotació preventiva d'embargament, a instàncies de l'executant.

L'anotació es produeix arran de la petició en aquest sentit de l'executant, canalitzada mitjançant una ordre judicial per duplicat al Registre de la Propietat. En el manament s'ha d'incloure la resolució que decreta l'embargament, la quantitat per la qual s'embarga, la identificació d'executant i executat i la descripció precisa de la finca embargada (art. 72, 73 i 75 LH i 165 i 166.3a RH).

La fixació de l'import té especial rellevància: la responsabilitat dels tercers adquirents del bé anotat té com a límit les quantitats que compreguin principal, interessos i costes, tal com van aparèixer consignades en l'anotació en la data en què aquells van inscriure la seva adquisició (art. 613.3 LEC).

El manament s'ha de dirigir directament al Registre (art. 167 LEC). Es disposa de seixanta dies per a presentar en el Registre el manament original, amb el qual s'ha de practicar l'anotació preventiva d'embargament. Els seus efectes es remunten a la data de l'assentament de presentació (art. 629.1 LEC).

L' anotació té una vigència de quatre anys, encara que es pot prorrogar (art. 86 LH i art. 199 RH).

L' anotació es pot cancel·lar, també mitjançant el corresponent mandat judicial, en consideració a diverses causes: 1a) quan s' ordeni l' alçament de la trava (art. 604 LEC); 2a) quan es produeixi l' alienació forçosa de l' immoble que va donar lloc a l' anotació (art. 674.2.I LEC), i 3a) quan el bé s' alieni en una altra execució seguida per una anotació o hipoteca anterior (art. 674.2.II LEC).

2) Efectes

Es prediquen dos efectes:

a) El *ius persecuendi*, en virtut del qual encara que el bé es transmeti a un tercer, continua sotmès a l' execució, i el tercer adquirent se subroga en la posició de l' executat (art. 38.IV i V LH).

b) El *ius prioritatis*, d' acord amb el qual l' anotació atorga preferència per al cobrament del crèdit corresponent, davant els crèdits posteriors, sempre que aquests no tinguin caràcter preferent (art. 44 LH i 1923.4t. CC). L' anotació no afegeix res als efectes de l' embargament.

12.2.2. Dipòsit judicial

També denominat *segrest*, consisteix en la tinença d' uns béns mobles o semovents afectes a una execució, per part d' una persona que pot ser l' executada o un tercer per a guardar-los i retenir-los a disposició del tribunal fins que aquest li ordeni el lliurament a una altra persona.

Com ja s' ha assenyalat, aquesta és la mesura adequada quan es pretén garantir els riscos de pèrdua física o de disminució del valor per deteriorament dolós o culpós.

Modalitats de dipòsit judicial

La LEC preveu els tipus de dipòsit següents:

1) L' ingrés en el compte de dipòsit i consignacions: quan es tracta de diners o divises convertibles (art. 621.1 LEC); o de sous, pensions o altres prestacions periòdiques (art. 621.3 LEC); o de la meritació d' interessos (art. 622.1 LEC).

2) Dipòsit en un establiment públic o privat, si es tracta de títols valor o objectes especialment valuosos o necessitats d' una conservació especial.

3) L'ordre de retenció: quan es tracta de saldos favorables en comptes de qualsevol classe oberts en entitats de crèdit, estalvi o finançament (art. 621.1 LEC); o sous, pensions o altres prestacions periòdiques (art. 621.2 LEC); o interessos, rendes o fruits de tota classe; o valors o altres instruments financers si es tracta de rendimibles o amortitzables a voluntat del seu tenidor o propietari.

4) El lliurament a una persona que pot ser la mateixa executada o un tercer.

5) L'administració judicial en garantia de l'embargament de fruits i rendes, quan la naturalesa dels béns i drets productius, la importància dels interessos o rendes o els fruits embargats o les circumstàncies en què es trobi l'executat raonablement ho aconsellin (art. 622.2 LEC); o quan es comprovi que l'entitat pagadora o receptora o, si escau, el mateix executat, no compleixen l'ordre de retenció o l'ingrés dels fruits o rendes (art. 622.3 LEC).

Inici del dipòsit. Nomenament del dipositari

La designació de dipositari es pot fer en la mateixa diligència d'embargament (art. 624.1.3r. LEC), però, així mateix, per mitjà d'una resolució judicial específica, el contingut de la qual dependrà de la naturalesa i situació dels béns o semovents.

Si és en poder d'un tercer, se'l requereix perquè els conservi a disposició del tribunal, i se'l nomena dipositari judicial (art. 626.2 LEC);

Si els béns embargats estan destinats a una activitat productiva o en resulta el transport o l'emmagatzemament, s'ha de nomenar dipositari l'executat (art. 626.3 LEC).

En casos diferents, o quan el Lletrat de l'Administració de justícia ho consideri oportú, ha d'anomenar mitjançant decret dipositari el creditor executant, o un cop escoltat aquest, a un tercer (art. 626.4 LEC).

Fins al nomenament i si escau lliurament es considera dipositari interí l'executat o qui estigui en possessió dels béns, i queden subjectes a les obligacions i responsabilitats del dipositari, des que es conegui l'embargament fins que es faci el nomenament (art. 627.2 LEC).

Deures i drets del dipositari

El dipositari judicial està obligat a conservar els béns amb la diligència adequada a disposició del tribunal, a exhibir-los en les condicions que el Lletrat de l'Administració de justícia li indiqui i a lliurar-los a la persona que aquest designi (art. 627.1 LEC).

En l'àmbit dels drets, si bé el dipòsit és gratuït (art. 1760 CC), el dipositari té dret que li reemborsin les despeses que hagi hagut de fer per a conservar la cosa dipositada (art. 1779 CC).

El dipositari que no compleixi les seves obligacions és remogut del seu càrrec i substituït per un altre, mitjançant un decret del Lletrat de l'Administració de justícia, d'ofici o a instància de part, sense perjudici de les responsabilitats penal i civil en què hagi pogut incórrer el dipositari que ha esta remogut (art. 627.1.2 LEC).

12.2.3. Ordre de retenció

Quan l'embargament es refereix a quantitats o béns que l'executat té dret a percebre d'un tercer, el risc per a l'eficàcia de la trava és que el tercer pagui a l'executat. El pagament del tercer, si desconeix la trava (és a dir, actua de bona fe) és vàlid, allibera el deutor i extingeix el dret de l'executat que hagi estat embargat (art. 1164 CC).

Per a conjurar aquest perill, s'ordena a qui hagi d'efectuar el pagament de les quantitats o béns deguts a l'executat que retingui aquestes quantitats o béns a disposició del Lletrat de l'Administració de justícia. En virtut de l'ordre de retenció, el Lletrat de l'Administració de justícia pot exigir al deutor de l'executat les quantitats o béns que li hagi ordenat retenir, sense que aquell s'hi pugui oposar al legant que va quedar alliberat en pagar a l'executat, llevat que pagués abans de l'ordre de retenció.

La LEC preveu aquesta mesura en els supòsits següents:

- 1) Quan s'embarguin saldos favorables en comptes de qualsevol classe oberts en entitats de crèdit, estalvi o finançament (art. 621.2 LEC).
- 2) Quan s'embarguin sous, pensions o altres prestacions periòdiques (art. 621.3 LEC).
- 3) Quan s'embarguin interessos, rendes o fruits de tota classe (art. 622.1 LEC).
- 4) Quan s'embarguin valors o altres instruments financers (art. 623.1 LEC).
- 5) Quan es tracti dels mateixos valors i altres instruments financers que cotitzin en mercats secundaris oficials (art. 623.2 LEC).
- 6) Quan s'embarguin participacions en societats civils, col·lectives, comanditàries, de responsabilitat limitada o accions que no cotitzen en mercats secundaris oficials (art. 623.3 LEC).

En cada supòsit, el precepte esmentat indica a qui s'ha d'adreçar l'ordre de retenció.

L'ordre de retenció pot ser diligenciada pel procurador de la part executant. En aquest supòsit, l'entitat així requerida l'ha d'emplenar en el mateix moment de la seva presentació, i expedir un rebut acreditatiu de la recepció de l'ordre en el qual ha de fer constar les quantitats que l'executat, en aquest moment, disposi en aquesta entitat. El rebut es lliura en aquest acte al procurador de la part executant que n'hagi assumit el diligenciament; si no, es remet directament a l'òrgan de l'execució pel mitjà més ràpid possible (art. 621.2.if LEC).

Encara que la llei no ho assenyali expressament, l'ordre de retenció pot anar seguida de tres actuacions diverses:

- l'ingrés de les quantitats retingudes en el compte del jutjat,
- la realització dels crèdits o coses diferents de diners assenyalades amb què s'hagi de fer el pagament,
- l'alienació forçosa del crèdit.

12.2.4. Administració judicial

La LEC preveu aquest mitjà de garantia en dos supòsits: a) per a l'embargament de fruits i rendes, quan l'ordre de retenció no sigui l'adequada, ja sigui per la naturalesa mateixa dels béns i drets que produeixin els fruits o rendes embargats, ja sigui per la importància dels interessos, fruits o rendes o la situació de l'executat, o perquè es comprovi que l'entitat pagadora o perceptora o, si escau, el mateix executat, no compleixen l'ordre de retenció o ingrés dels fruits o rendes (art. 630.2 i 623.2 i 3, tots dos de la LEC), i b) per a l'embargament d'empreses.

Juntament amb el nomenament de l'administrador s'ha d'afegir el d'un interventor designat pel titular o titulars de l'empresa o les empreses embargades o interventors que representin la majoria i la minoria, si es va embargar la majoria del capital social o la majoria dels béns o drets pertanyents a una empresa (art. 631.2 LEC). El nomenament s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil, i si escau, en el Registre de la Propietat (art. 631.3 LEC).

L'administrador judicial ha d'assumir els drets, les obligacions, les facultats i les responsabilitats de l'administració ordinària.

Al final del mandat l'administrador ha de retre comptes justificats, que s'han de sotmetre a vista de les parts i els interventors, que els poden impugnar. El Lletat de l'Administració de justícia ha de resoldre aquesta impugnació mitjançant un decret recurrible en revisió davant el tribunal que dictà l'ordre general d'execució (633.3 LEC).

13. Reembargament i embargament de sobrant

Tot seguit s'examinen dues circumstàncies diferents. En el primer cas es tracta de béns que figuren en el patrimoni de l'executat i en el segon de béns que només ho estan eventualment, segons el resultat de la realització forçosa.

13.1. El reembargament

El reembargament, al qual la LEC dedica l'article 610, es produeix quan s'embarga en un procés d'execució un bé o dret que ja ha estat travat en un altre procés diferent o en altres processos diferents.

El fet que coexisteixin diversos embargaments, de manera similar al fet que apareguin diverses càrregues, obliga a assenyalar un ordre en relació amb el dret de realització de valor que correspon a l'executant en el favor del qual es va reembargar el bé.

En principi, la regla general (el reembargant no pot realitzar els béns mentre subsisteixin embargaments anteriors) condueix a seguir la data de les diferents traves, de manera que si s'alça l'embargament anterior el reembargant queda en la posició del primer executant (art. 610.1 LEC). I per això els executants del procés en què es decreti el reembargament poden sol·licitar l'adopció de mesures de garantia d'aquesta trava, sempre que no entorpeixin l'execució anterior (art. 610.3 LEC). Aquestes mesures són les que estableixen els articles 621 i seg. LEC.

No obstant això, aquesta regla general s'exceptua fonamentalment quan es veuen afectats béns immobles immatriculats en el Registre, cas en què la preferència es regeix per l'ordre de la constància registral de la corresponent anotació preventiva (art. 666, 670.5 i 674.2 LEC).

13.2. L'embargament de sobrant

L'embargament de sobrant s'estableix en l'article 611 LEC. A diferència del reembargament es tracta de la possibilitat de demanar i obtenir en una execució l'embargament del que sobra en la realització forçosa de béns duta a terme en una altra execució. Es tracta, així, de béns que potser subsisteixen en el patrimoni de l'executat si sobren després del repartiment del que s'ha obtingut en l'execució. I per això el segon executant no té cap dret sobre el bé, de manera que si en la primera execució s'aixeca la trava, l'embargament de sobrant desapareix (611.1 en relació amb l'art. 588, tots dos de la LEC).

Realitzats els béns que es van travar en la primera execució, el Lletrat de l'Administració de justícia ha de distribuir el producte de la realització d'acord amb el que preveuen els articles 654 i 672 LEC. La quantitat que sobri s'ha d'ingressar en el compte de dipòsits i consignacions a disposició del jutjat que va ordenar l'embargament del sobrant i que ho va comunicar a aquest (art. 611.2 LEC).

Si els béns realitzats són immobles, s'ha d'ingressar la quantitat que sobri després d'haver pagat l'executant, i a més els creditors que tinguin el seu dret inscrit o anotat posteriorment al de l'executant i siguin preferents sobre el creditor a favor del qual es va acordar l'embargament de sobrant (art. 611.3 LEC).

14. Modificació de l'embargament

Davant l'eventualitat que noves circumstàncies trenquin l'adequació entre l'embargat i la quantitat que s'ha de cobrir, la llei preveu diverses possibilitats de variacions de l'embargament, que s'han d'acordar a instància de part.

14.1. Millora de l'embargament

Amb caràcter general, quan un canvi de les circumstàncies permeti dubtar de la suficiència dels béns embargats es pot demanar la trava de nous béns. Aquesta causa genèrica s'ha d'al·legar davant el tribunal, que decidirà ateses les circumstàncies.

Juntament amb aquesta causa genèrica, la mateixa llei preveu una sèrie de supòsits específics dels quals s'infereix la necessitat d'una millora de l'embargament:

- a) Quan s'admeti una terceria de domini (art. 598 LEC).
- b) Si els interessos i les costes efectivament meritats en l'execució sobrepassen la quantitat inicialment prevista (art. 612.2 LEC).
- c) Quan l'execució s'ampliï a nous terminis o l'inicialment despatxada per una part del deute s'estengui al total (art. 578.3 LEC).

Un cop acordada la millora, si hi ha béns coneguts s'han d'afectar immediatament; si no és així, s'han de practicar noves diligències d'embargament (localització, etc.).

14.2. Reducció de l'embargament

Quan augmenti el valor de realització d'alguns dels béns travats, s'ha de reduir l'embargament, en lògica comparació amb el mandat de l'article 584 LEC per a embargar béns el valor dels quals excedeixi la quantitat per la qual s'hagi despatxat l'execució. Al·legada la situació corresponent, com en el cas de la millora, el tribunal ha de resoldre sense recurs ulterior (art. 612.1 if LEC).

14.3. Modificació de l'embargament

En esmentar-la com a mesura modificativa diferent de la millora o reducció, s'ha de referir a la substitució de la trava d'uns béns per la d'altres. Segons els casos, l'ha de sol·licitar l'executant o l'executat i, com els anteriors supòsits, la decideix el tribunal.

Juntament amb aquestes variacions, l'article 612 LEC preveu la variació de les mesures de garantia de la trava.

15. Alçament de l'embargament

Constitueix un supòsit extraordinari de posar fi a l'embargament, generalment amb caràcter previ al que resulta la seva forma d'extinció ordinària: l'alienació en l'execució.

L'aixecament s'acorda mitjançant una interlocutòria en resoldre l'oposició a l'execució per motius de fons (art. 561.2 LEC) o en l'estimació d'una terceria de domini (art. 604 LEC). O per resolució del Lletat de l'Administració de justícia en la subhasta que acabi sense cap postor, quan, a més, l'executant no demani l'adjudicació del bé en els termes previstos en els articles 651 i 671 de la LEC.

Resum

El principal objectiu d'un **procés d'execució** és aconseguir, en la pràctica, la materialització del que ha estat declarat prèviament en una sentència (o en un altre títol executiu judicial) o del que consta en un document al qual la llei reconeix força executiva (títol executiu extrajudicial).

Els pressupòsits necessaris per a l'obertura del procés d'execució (és a dir, el despatx de l'execució) són, d'una banda, l'existència a favor de l'actor d'un **títol executiu**, o sigui, la concurrència d'un supòsit de fet típic al qual la llei lliga el dret que es desenvolupi el procés d'execució, i, de l'altra, la presència d'una **acció executiva**, és a dir, que l'executant posseeixi realment un dret que els òrgans jurisdiccionals facin efectiva sobre el patrimoni del deutor la responsabilitat que conté el títol executiu.

Una sentència dictada per un òrgan judicial estranger també pot ser títol executiu en un procés d'execució. De conformitat amb l'article 523 de la Llei d'enjudiciament civil, "perquè les sentències fermes i altres títols executius estrangers comportin l'execució a Espanya, cal atènyer-se al que disposen els tractats internacionals i les disposicions legals sobre cooperació jurídica internacional". Així doncs, en aquesta part del mòdul, s'estudiaran el règim de reconeixement i execució de resolucions judicials estrangeres del Reglament de la Unió Europea 1215/2012, que elimina el procediment d'exequàtur, la Llei 29/2015, de cooperació jurídica internacional en matèria civil i el Reglament (CE) número 805/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril, que estableix un títol executiu europeu.

La regulació de l'**execució provisional** representa una opció decidida per la confiança en l'Administració de justícia, ja que són provisionalment executables les sentències de condemna dictades en primera instància, és a dir, sense esperar que la sentència executada esdevingui ferma. S'estableixen, tanmateix, alguns condicionants i algunes excepcions. Es tracta d'una execució anticipada, en la qual no és necessari prestar fiança ni caució, tot i que, per a assegurar que es retornarà el que s'ha percebut en cas que la sentència executada es revogui, s'estableixen, d'una banda, un règim d'oposició a aquesta execució, i, de l'altra, regles clares per als diferents casos de revocació de la resolució provisionalment executada, que no es limiten a proclamar la responsabilitat per danys i perjudicis, sinó que en permeten l'exacció per la via de constrenyiment.

El procés d'execució comença amb una fase inicial, la regulació de la qual és comuna a qualsevol tipus d'execució (dinerària o no dinerària). Aquesta fase comprèn, essencialment, la presentació de la **demanda executiva** per part de l'executant i el **despatx de l'execució**. Si la demanda executiva, el títol i la documentació presentada reuneixen tots els pressupòsits i requisits establerts,

el tribunal, sense l'audiència prèvia a les persones davant les quals es dirigeix la demanda, dicta l'**ordre general d'execució**, amb una interlocutòria que despatxa execució i que va acompanyat del decret del LAJ. Dins d'aquesta fase inicial, també se situa l'incident d'**oposició a l'execució**. Les causes d'oposició s'enumeren taxativament en la Llei, i es poden diferenciar dos apartats: oposició en consideració a la concurrència de defectes processals; oposició quant al fons. Així mateix, hi ha l'oposició a actes executius concrets.

A partir d'aquest moment, es distingeix entre l'execució de **condemnes dineràries** i l'execució de condemnes no dineràries. En el cas, freqüent, que s'hagi d'executar una condemna a pagar una quantitat determinada de diners (condemnes dineràries), la finalitat del procés d'execució consisteix a transmetre, coactivament, elements patrimonials de l'esfera jurídica de l'executat a la de l'executant. Per a dur a terme aquesta tasca, cal passar per les fases següents:

1) En primer lloc, procedir a la quantificació exacta del que s'ha d'obtenir (**liquidació**), especialment quan la condemna conté pronunciaments accessoris com l'abonament d'interessos, danys i perjudicis i/o costes. Aquesta exigència obliga a diferenciar entre títols dels quals resulta un deute de diners líquid i títols dels quals resulta un deute il·líquid. En aquest últim supòsit, s'ha de liquidar el deute.

2) Una vegada s'ha determinat la quantitat líquida, es projecta l'activitat executiva sobre el patrimoni del deutor. Abans de començar les activitats pròpies de l'embargament (en alguns casos es pot produir el requeriment de pagament), cal determinar exactament sobre quins béns pot recaure l'activitat executiva. Aquests béns han de reunir **tres requisits**: tenir contingut patrimonial, ser alienables i no haver estat declarats inembargables.

3) A més, **els béns han de pertànyer a l'executat**. Així, s'estableixen diferents mecanismes que es posen en mans de tercers o del mateix tribunal per a anul·lar l'embargament sobre béns que no pertanyen a l'executat: l'oposició prèvia a l'embargament; la terceria de domini; l'anomenada terceria registral.

4) Un cop determinats els béns que poden ser objecte d'embargament, comença la fase de **localització i selecció** dels béns de l'executat. Es preveuen diversos instruments de localització: l'executat té l'obligació de formular manifestació dels seus béns, i s'estableixen gravàmens si no presta la seva col·laboració; l'executant pot sol·licitar al tribunal que requereixi a entitats públiques i privades perquè aportin dades sobre la localització dels béns. Es procedeix, després, a la selecció dels béns objecte d'embargament que ha de tenir present els criteris que determinen l'ordre de l'embargament de béns.

5) un cop seleccionats els béns de l'executat, se'n fa la **trava o afecció**. A partir d'aquest moment, l'embargament s'entén efectuat i desplega tots els efectes: el tribunal adquireix la potestat d'actuar sobre el bé travat, i l'executant adquireix el dret a percebre el producte del que s'obtingui de la realització forçosa. La terceria de millor dret incideix clarament en aquest dret de l'executant.

6) Per a evitar el possible risc entorn de la sostracció o la mera pèrdua de valor dels béns abans de la realització forçosa, es preveuen unes **garanties de la trava**: l'anotació preventiva d'embargament; les diferents modalitats de dipòsit; l'ordre de retenció, i l'administració judicial.

Per acabar, el mòdul examina dues circumstàncies diferents:

1) El **reembargament**, que es produeix quan un bé o dret de l'executat travat en una execució està alhora travat en un altre procés.

2) L'**embargament del sobrant**, que obre la possibilitat de realitzar una execució embargant el sobrant d'un altre procés.

També s'analitzen les diferents possibilitats de modificació de l'embargament, entre les quals cal destacar la millora o la reducció. Així mateix, s'incideix en l'alçament de l'embargament.

Activitats

1. Completeu les frases següents:

- a) L'embargament comprèn les activitats següents (.....)
- b) La terceria de domini se substancia pels tràmits (.....)
- c) El decret del Lletrat de l'Administració de justícia responsable de l'execució ha de tenir el contingut següent (.....)
- d) Les notes característiques de l'activitat d'execució són dues (.....)
- e) La diferència entre l'oposició a l'execució i l'oposició a actes executius concrets és (.....)

2. Qüestions que cal desenvolupar:

- a) Són executables les sentències merodeclaratives i les sentències constitutives?
- b) Té caràcter constitutiu de l'embargament d'un bé immoble la seva anotació preventiva? Expliqueu les mesures de garantia de la trava.
- c) Cal despatxar l'execució d'una sentència guanyada davant d'un deutor solidari contra un altre codeutor? I davant d'un grup de persones sense personalitat jurídica pròpia però que actua en el tràfic jurídic amb un nom social propi? (Penseu en diverses persones que fan una activitat comercial –exploten un taller de reparació– però sense estar inscrites en cap registre ni complir els requisits per a la inscripció).
- d) És eficaç l'embargament sobre béns que no pertanyin a l'executat? Cal utilitzar alguna mesura si es produeix aquest embargament?
- e) Diferencieu els interessos remuneratoris i moratoris. Com s'apliquen a l'efecte de despatxar l'execució?

Activitats d'aprofundiment

1. Busqueu informació sobre la recerca del patrimoni de l'executat a escala europea (principalment, el Reglament pel qual s'estableix el procediment relatiu a l'ordre europea de retenció de comptes a fi de simplificar el cobrament transfronterer de deutes en matèria civil i mercantil, i tenir en compte la Disposició final vint-i-setena de la LEC) i elaboreu un informe.

*Encara que no s'especifica pròpiament en el mòdul, sí que és una qüestió relacionada amb els temes tractats en aquest bloc i el text del Reglament es pot trobar fàcilment a Internet, i també podeu consultar bibliografia sobre aquest tema.

2. Assenyalau les diferències entre el Reglament 44/2001, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil, i el nou Reglament 1215/2012, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil (que substitueix l'anterior).

3. Casos pràctics:

A) Determineu quins dels béns o drets següents són inembargables:

- a) joies i objectes d'art
- b) dret d'ús i habitació
- c) drets de tempteig i retracte
- d) nom
- e) la pàtria potestat
- f) accions i participacions socials
- g) salari mínim interprofessional
- h) intimitat personal

B) El patrimoni de l'executat està integrat pels béns següents:

- un xalet valorat en 300.000 €
- un salari mensual de 1.500 €
- un compte corrent amb un saldo de 6.000 €
- un cotxe valorat en 18.000 €

Es despatxa l'execució en contra seva i és necessari embargar tots els seus béns per a satisfer plenament l'executant:

- a) És necessari adoptar alguna mesura de localització i esbrinament dels béns de l'executat que preveu la LEC?
- b) Quin és l'ordre de l'embargament si cap dels criteris generals permet determinar-lo?
- c) Quina garantia de la trava es pot aplicar per a cadascun dels béns embargats?

C) Examinar els motius d'il·licitud que concorren en els casos següents i assenyalar els seus respectius remeis:

- a) Pau i Joan pacten en document públic que en les seves relacions jurídiques s'evitarà en qualsevol cas l'execució. A instància de Pau, es despatxa una execució contra Joan.
- b) Pere paga el seu deute. Posteriorment es despatxa una execució contra ell pel mateix deute que ja ha pagat.

Exercicis d'autoavaluació

1. Quines sentències configuren l'anomenada "execució impròpia"?

- a) Sentències merodeclaratives i constitutives.
- b) Sentència de condemna.
- c) Sentència declarativa.
- d) Sentència constitutiva.

2. Quin dels títols executius següents és extrajudicial?

- a) Laude arbitral.
- b) Primera còpia de les escriptures públiques.
- c) Interlocutòria de quantia màxima.
- d) La sentència de condemna ferma.

3. Estan expressament excloses de l'execució provisional...

- a) les sentències en què es tutel·lin drets fonamentals.
- b) les sentències sobre mesures relatives a la restitució o tornada de menors en els supòsits de sostracció internacional
- c) les sentències de condemna dictades en primera instància.
- d) Cap d'aquestes respostes és correcta.

4. Contra la interlocutòria que acorda l'execució provisional, l'executat pot...

- a) presentar un recurs de cassació.
- b) impugnar la resolució.
- c) demanar l'execució provisional.
- d) oposar-se a l'execució provisional.

5. En el supòsit de solidaritat, si el títol és judicial...

- a) no s'estén la responsabilitat davant de deutors solidaris que no han estat part en el procés.
- b) s'estén la responsabilitat davant de tercers posseïdors que no han estat part en el procés.
- c) s'estén la responsabilitat davant de deutors solidaris que no han estat part en el procés.
- d) no s'estén la responsabilitat davant de tercers posseïdors que no han estat part en el procés.

6. És un motiu d'oposició a l'execució per defectes de fons...

- a) la nul·litat radical del despatx de l'execució.
- b) la falta de capacitat o de representació de l'executant.
- c) la falta de competència territorial.
- d) l'existència d'una o diverses clàusules abusives

7. En el supòsit de deute en moneda estrangera, s'ha d'expressar en moneda estrangera...

- a) la quantitat principal i els interessos ordinaris i moratoris pactats per les parts.
- b) només la quantitat principal.
- c) la quantitat que es reclami per mora processal i les costes.
- d) la quantitat principal i les costes.

8. Juntament amb la demanda de terceria de millor dret s'ha d'aportar...

- a) el poder del procurador.
- b) els documents que acreditin la representació del litigant.
- c) un principi de prova del crèdit que s'afirma preferent.
- d) els documents que acreditin el valor de la cosa litigiosa.

9. Si l'executant desisteix de l'execució i el dret del tercer de millor dret consta en títol executiu,

- a) continua l'execució per a satisfer el crèdit del tercer, sense demanar la conformitat de l'executat.
- b) continua l'execució per a satisfer el crèdit del tercer, i la conformitat de l'executat és necessària.
- c) finalitza l'execució.
- d) finalitza l'execució, tret que l'executat es mostri d'acord que prossegueixi per a satisfer el crèdit del tercer.

10. Els efectes de l'anotació preventiva d'embargament són...

- a) la responsabilitat de l'executat i la prohibició d'alienar el bé embargat.
- b) l'embargament del sobrant i el reembargament.
- c) el *ius perseguendi* i el *ius prioritatis*.
- d) l'alçament de la trava i l'alçament de l'embargament.

Qüestions breus

11. Per què s'introdueix com a motiu d'oposició a l'execució l'existència de clàusules abusives?

12. Si es despatxa l'execució provisional per una condemna dinerària, pot el demandat oposar-se a aquesta execució al·legant que l'alienació dels béns pot dificultar extremadament l'exercici de la seva activitat industrial?

13. La terceria de domini es dirigeix en tot cas davant el deutor-executat? I la terceria de millor dret? Raoneu la resposta.

14. Quan s'embarga un compte corrent i són diversos els titulars del compte, però únicament un d'aquests és el deutor, quins efectes té l'embargament sobre els titulars no deutors?

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. a

2. b

3. b

4. d

5. a

6. d

7. a

8. c

9. a

10. c

11. La Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de 14 de març de 2013, que tracta de la subscripció d'un contracte de préstec amb garantia hipotecària i que en aquest contracte constaven una sèrie de clàusules abusives. En aquesta tessitura, la qüestió és saber què és una clàusula abusiva. El dret de la Unió associa al concepte de *clàusula abusiva* l'existència d'un "desequilibri important en detriment del consumidor". Centrant-nos ara en el pla jurídicprocessal, el procediment d'execució hipotecària no preveia com a causa d'oposició la relativa al caràcter abusiu d'una clàusula contractual. A aquesta situació es pot afegir una altra més: la persona afectada per una suposada clàusula abusiva hauria d'iniciar el corresponent procés declaratiu per a dirimir aquesta qüestió, sense que es permeti al jutge competent adoptar les mesures cautelars oportunes. En altres termes, la persona afectada que ha iniciat aquest nou procediment es pot veure privada del seu immoble, ja que l'execució hipotecària instada per l'entitat financera segueix el seu curs i no se'n preveu la suspensió com a mesura cautelar. És evident, almenys des del punt de vista del TJUE, que la regulació espanyola (el jutge competent per a declarar abusiva una clàusula d'un préstec hipotecari no pot suspendre el procediment d'execució hipotecària iniciat per una altra via) és contrària a la normativa europea. S'instaura, arran de la Sentència del TJUE, el caràcter abusiu d'una clàusula com a motiu d'oposició a l'execució.

12. L'executat, si la sentència és de condemna dinerària, no es pot oposar a l'execució provisional (art.528.3 LEC). Únicament pot oposar-se a actuacions executives concretes del procediment de constrenyiment quan entengui que aquestes actuacions poden causar una situació absolutament impossible de restaurar o de compensar econòmicament mitjançant el rescabament de danys i perjudici. Per tant, l'executat pot oposar-se a l'alienació dels béns (no a l'execució provisional), al·legant que pot dificultar extremadament l'exercici de la seva activitat industrial. No obstant això, en formular aquesta oposició a mesures executives concretes, l'executat ha d'indicar altres mesures o actuacions executives alternatives i oferir caució suficient per respondre de la demora en l'execució si les mesures alternatives no són acceptades pel tribunal i el pronunciament de condemna dinerària es confirma posteriorment.

13. Tant la terceria de domini (art.600 de la LEC) com la terceria de millor dret (art.617 de la LEC) no es dirigeixen en tot cas davant el deutor-executat, només s'interposen davant d'aquest si es compleixen determinades circumstàncies. Aquestes terceries s'interposaran sempre davant del creditor-executant.

La terceria de domini es dirigirà davant de l'executat únicament quan el bé al qual es refereixi hagi estat designat per ell. Encara que no s'hagi dirigit la demanda de terceria davant de l'executat, aquest pot intervenir en el procediment amb els mateixos drets processals que les parts de la terceria. En canvi, en la terceria de millor dret, l'executat pot intervenir en el procediment amb plenitud de drets processals i ha de ser demandat quan el crèdit la preferència del qual al·legui el tercerista no consti en un títol executiu.

14. Segons l'article 588.2 LEC, es poden embargar els saldos favorables que van llançar els comptes oberts en entitats de crèdit, sempre que, pel que fa al títol executiu, es determini pel lletrat de l'Administració de Justícia una quantitat com a límit màxim. D'acord amb l'apartat tercer del mateix article, "quan els fons estiguin dipositats en comptes a nom de diversos titulars, només s'embargarà la part corresponent al deutor. Solament a aquests efectes, en

el cas de comptes de titularitat indistinta amb solidaritat activa enfront del dipositari o de titularitat conjunta mancomunada, l'embargament podrà aconseguir la part del saldo corresponent al deutor, entenent-se que correspon a parts iguals als titulars del compte, tret que consti una titularitat material diferent dels fons".

Abreviatures

AP Audiència Provincial.

CE Constitució espanyola.

CC Codi civil.

IF *in fini*, al final.

LA Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge.

LAJ Lletrat de l'Administració de Justícia.

LCJI Llei 29/2015, de 30 de juliol, de cooperació jurídica internacional.

LEC Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

LECA Llei d'enjudiciament civil de 1881.

LH Llei hipotecària.

LM Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en assumptes civils i mercantils.

LOPJ Llei orgànica del poder judicial.

LPH Llei de la propietat horitzontal.

Regl. Reglament.

RH Reglament hipotecari.

RTEE Reglament 805/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril, del títol executiu europeu.

TEE Títol executiu europeu.

TJCE Tribunal de Justícia de la Comunitat Europea.

TPI Tribunal Penal Internacional.

TS Tribunal Suprem.

Glossari

acció executiva *f* Dret subjectiu públic de l'executant a obtenir dels tribunals l'execució sobre el patrimoni de l'executat i que s'ha de fonamentar, en tot cas, en un títol que comporti aquesta execució.

arbitratge *m* Institució mitjançant la qual les persones naturals o jurídiques, amb un conveni previ, poden sotmetre a un àrbitre les qüestions litigioses que puguin sorgir en matèries de la seva lliure disposició.

citació *f* Acte processal de comunicació del tribunal que determina lloc, data i hora per a comparèixer i actuar.

citació a termini *m* Acte processal de comunicació del tribunal per a personar-se i actuar dins un termini.

demanda executiva *f* Escrit d'al·legacions de l'executant, en el qual s'expressa: 1) el títol en què es fonamenta l'executant; 2) la tutela executiva que es pretén, precisant, si escau, la quantitat que es reclami; 3) els béns de l'executat susceptibles d'embargament dels quals l'executant tingui coneixement i, si escau, si els considera suficients per a la fi de l'execució; 4) les mesures de localització i recerca del patrimoni de l'executat, si és necessari; 5) la persona o les persones, amb expressió de les seves circumstàncies identificatives, davant la qual es pretén el despatx de l'execució.

dret concursal *m* Sector de l'ordenament jurídic, integrat per un conjunt de normes predominantment processals, que s'ocupa de regular els procediments judicials en virtut dels quals es pretenen resoldre les situacions d'insolvència d'un deutor –empresari o particular no comerciant–, davant una pluralitat de creditors, per procedir a la liquidació del patrimoni d'aquest deutor o arribar a algun tipus d'acord amb els creditors per a evitar aquesta liquidació.

dies a quo *m* Moment o dia en què comença a córrer un termini.

dies ad quem *m* Moment o dia en què finalitza un termini.

executat *m* Persona o persones davant les quals es despatxa l'execució, amb la qual cosa adquireixen la condició de part en el procés d'execució. Tenen legitimació passiva.

executant *m* Persona o persones, creditors segons el títol executiu, que demanen i obtenen el despatx de l'execució i que, per tant, són part en el procés d'execució. Tenen legitimació activa.

embargament *m* Actuacions que afecten determinats béns del patrimoni de l'executat al procés d'execució, per a procedir a la seva realització forçosa i satisfer el dret de l'executant.

incident *m* Actuacions que sobrevenen en el curs d'un procés, diferents de la qüestió principal del judici, que es ventilen i es decideixen per separat i que poden suspendre, segons el cas, el transcurs d'un procediment.

interlocutòria de quantia màxima *f* Resolució judicial motivada que es dicta en un procés penal entaulat per fets relacionats amb la circulació de vehicles de motor, i que estableix la quantitat màxima en concepte d'indemnització reclamable en un procés civil d'execució.

béns semovents *m* Terme jurídic que es refereix a béns que es poden moure per si sols d'un lloc a un altre. Per exemple, animals domèstics.

manament judicial *m* Acte processal de comunicació del tribunal per a ordenar el lliurament de certificacions o testimonis i la pràctica de qualsevol actuació l'execució de la qual correspongui als registradors de la propietat, mercantils, de bucs, de vendes a terminis de béns mobles, notaris o funcionaris al servei de l'Administració de justícia.

oposició a l'execució *f* Escrit que pot presentar l'executat, una vegada se li ha notificat la interlocutòria per la qual es despatxa l'execució, en virtut del qual s'oposa a l'execució al·legant algun dels motius, processals o de fons, expressament previstos per la LEC.

ordre general d'execució *m* Interlocutòria del tribunal competent en què s'acorda el despatx de l'execució.

requeriment de pagament *m* Acte de comunicació judicial pel qual, un cop despatxada l'execució, s'ordena a l'executat que pagui o lliuri a l'executant una quantitat determinada

de diners reclamada en concepte de principal, costes i interessos meritats, si escau, fins a la data de la demanda.

terceria de domini *f* Expedient processal que interposa un tercer que, sense ser part en el procés, afirma ser propietari d'un bé embargat que no ha adquirit de l'executat una vegada travat l'embargament, o bé ser titular d'un dret que, per disposició legal expressa, es pot oposar a l'embargament o a la realització forçosa d'un o diversos béns embargats.

terceria de millor dret *f* Expedient processal que interposa un tercer que afirma ser titular d'un dret que el seu crèdit sigui satisfet amb preferència al de l'executant i la demanda del qual ha d'anar acompanyada d'un principi de prova del crèdit que s'afirma preferent.

títol executiu *m* Supòsit de fet que determina el dret de l'executant que es despatxi l'execució i es desenvolupi tota l'activitat executiva i el deure del tribunal de dur a terme els actes propis d'aquesta activitat.

títol líquid *m* Títol executiu del qual resulta el deure lliurar una quantitat de diners líquida o fàcilment liquidable, és a dir, una quantitat de diners determinada que s'expressi en el títol amb lletres, xifres o guarismes comprensibles o que es pugui precisar mitjançant una mera operació matemàtica.

trava *f* Declaració de voluntat del tribunal, expressa o tàcita, que afecta un o diversos béns de l'executat al procés d'execució.

tractament processal *m* Conjunt d'activitats que es poden dur a terme per a fer valer el que disposa una norma processal.

Bibliografia

- Armenta Deu, T.** (2000). *La ejecución provisional*. Madrid: La Ley.
- Armenta Deu, T.** (2018). *Lecciones de derecho procesal civil*. Madrid: Marcial Pons.
- Bonet Navarro, Á.** (2009). *El juicio sobre la suficiencia en la ejecución de las sentencias de condena dineraria*. Navarra: Aranzadi.
- Cachón Cadenas, M. J.** (2018). *Ejecución procesal civil*. Barcelona: Atelier.
- Fernández Carrón, C.** (2010). *La tercería de mejor derecho*. Madrid: La Ley-Actualidad.
- González Cano, M. I.** (2009). *Embargo de bienes y derechos en la Ley de Enjuiciamiento Civil*. València: Tirant lo Blanch.
- Martín Pastor, J.** (2007). *La oposición a la ejecución y la impugnación de actos ejecutivos concretos*. Madrid: La Ley.
- Montero Aroca, J.** (2004). *Tercería de dominio*. València: Tirant lo Blanch.
- Montero Aroca, J.** (2004). *Tratado de proceso de ejecución civil*. València: Tirant lo Blanch.
- Senés Montila, C.** (2000). *Disposiciones generales sobre la ejecución forzosa*. Madrid: La Ley.

